

Dobra gostilna mora imeti dušo

Pogovor o gostilniškem ambientu nekdaj in danes — Gostilno naredijo gostilničar in gostje — Od starih gostiln prevzeti vse, kar je bilo dobrega

NOVO MESTO — V okviru razstave o starih gostilnah in gostilničarjih v novomeški občini, ki so jo postavili ob izidu knjige Slavke Ložarjeve, so prejšnjo sredo v hotelu Kandija v Novem mestu pripravili pogovor o gostilniškem ambientu nekdaj in danes. Udeležili so se ga gostinci, arhitekti, turistični delavci in ostali, ki se tako ali drugače ukvarjajo z gostinstvom, vodil pa ga je novinar Drago Medved.

Gostilne so brez dvoma v zgodovini človeštva imele in še imajo svoje mesto in vlogo, saj so bile in so še izrazito družben prostor, v katerem iščejo sozvočja dokaj različne funkcije. V zgodovini Slovencev so imele gostilno še posebej

pomembno vlogo v času narodnega prebuditeljstva, o čemer je za novomeško občino veliko znane tudi po zasluži knjige Slavke Ložarjeve. Seveda so se gostilne v zgodovini razvijale in spreminjale in očitno smo sedaj v času, ko

O GOSTILNAH NEKDAJ IN DANES — Dobro obiskan in živahen pogovor o gostilniškem ambientu nekdaj in danes govorji o tem, da je gostincem in gostom veliko do tega, da bi imeli več dobrih gostiln. (Foto: A. B.)

Avtopromet, gostinstvo in turizem
novi mesto — strata

Gorjanci p.o.

Avtopromet, gostinstvo in turizem
»GORJANCI« p.o.
Vavta vas 36, 68351 Straža pri Novem mestu,

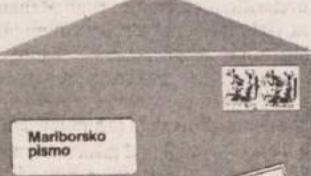
objavlja
na podlagi sklepa delavskega sveta

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. kamion TAM 130 T 11 B, reg. št. NM 995-41, leta izdelave 1984, v voznem stanju, za 6.000 DEM, v tolarski protivrednosti;
2. kamion RENAULT R 340 TI, reg. št. NM 162-554, leta izdelave 1990, karamboliran, v nevozemem stanju, za 39.000 DEM, v tolarski protivrednosti.

Na licitaciji lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Pred licitacijo mora fizična oseba vplačati varščino v višini 10% izključne cene, predstavnik pravne osebe pa predložiti naročilnico, ki je istočasno tudi pooblastilo. Varščino bomo uspešnemu ponudniku vračali v kupnino, ostalim ponudnikom pa jo takoj po končani licitaciji vrnil. Uspešni ponudnik mora skleniti pogodbo v 3 dneh po javni licitaciji in plačati celotno kupnino v 8 dneh. Če uspešni ponudnik ne bo sklenil pogodbe in plačal celotne kupnine v navedenem roku, bomo prodajo razveljavili, plačano varščino pa obdržali. Prometni davek, druge dajatve in stroške v zvezi s prenosom lastništva mora plačati kupec. Javna licitacija bo v PONEDELJEK, 23. 3. 1992, ob 11. uri v prostorih pravne službe, na sedežu podjetja v Vavti vasi 36. Ogled osnovnih sredstev je možen na parkirnem prostoru v Vavti vasi 36 dne 20. 3. 1992 med 11. in 12. uro. Sredstva bodo prodana po sistemu video-kupljeno.

ne, gostilne tudi, nikjer pa nobenega upanja, da bo kmalu bolje. V šolah ugotavljajo, da je vse več otrokom šolska malica skoraj edini pošteni obrok čez dan.

Še do nedavnega je večina skrivala svoje stiske, zdaj je prisaže tako do roba, da vidi rešitev le še v tem, da svojo revščino odkrito počake in prosi za pomoč. V eni od mariborskih osnovnih šol so pred kratkim kar naravnost pozvali otroke iz premožnejših družin, naj prinesejo v šolo oblačila, ki jih ne potrebujejo več, pa bi lahko bila uporabna za njihove revne sošolce. Pustimo ob strani pedagoško vprašljivost takšnih pobud, ki celo kategorijo otrok v očeh drugih otrok označijo kot manjvredne in tako še krepijo njihove komplekse, dejstvo je, da beda dobiva doslej neslutene razsežnosti.

Če so še lani mnogi verjeli, da se je Štajerska prestolnica približala svojemu socialnemu dnu in da lahko gre odslej praktično samo še navzgor, so se hudo motili. Dno je očitno šedalec. Vrsto mariborských podjetij rešuje samo še moratorij nad stečaji, sicer bi se sedanjim 12.000 odpuščenim in »na čakanju« pridružilo vsaj še dvakrat toliko. Mesto zdaj pomaga reševati skupina uglednih ekonomskeh strokovnjakov iz ameriškega Stanforuda, toda, sodeč po prvih ugotovitvah, tudi oni razen nekaj splošnih usmeritev (še) ne najdejo rešilnega recepta za grozči popolni zlom tege starega industrijskega središča.

MILAN PREDAN

se, kar se gostiln in gostilništvu tiče, še nostalgično oziramo nazaj za nečem, kar je očitno minilo, živimo v sedanosti, s katero v marsikaterem pogledu na tem področju nismo zadovoljni, in gleadam v prihodnost, za katero ne vemo, kaj nam bo prinesla. Odraze te in take »zmedenosti« je bilo zaslediti tudi na pogovoru o gostilnah in njihovem ambiju.

Čeprav je bilo o sedanjih gostilnah in trendih na tem področju slišati zelo nasprotjujoče si pogledi, od tega, da je arhitekt pri načrtovanju nove ali prenovljene gostilne samo »izvajalec«, ki pač mora v prvi vrsti upoštevati želje naročnika.

• Od dobrih starih gostiln se brez dvoma lahko današnji gostilničarji marsičesa naučijo. Vse, kar je bilo dobrega, je pametno in koristno obdržati, a seveda prilagojeno današnjemu času, potrebam in zahtevam. Starih dobrih gostiln ni več. Lahko pa so nove dobre gostilne. In ljudje bodo radi zahajali vanje.

nika, ki pa seveda ni nujno, da ima dober okus, do tega, da naj bi pripravili za ureditev sedanjih gostiln nekaj tipskih rešitev, je na koncu le prevlado staljšča, da mora gostilna, če hoče veljati za dobro, tudi danes imeti svoj značaj, svojo dušo. Seveda je precej odvisna od gostilničkega ambienta, opreme, ureditve, vendar so se navzoči strinjali, da arhitekt ali oblikovalec, pa če sta še tako dobra, ne bosta sama ustvarila dobre gostilne. To je na gostincu, na gostilničarju pa tudi na gostih. Znana dolenska gostilničarja, Janez Leskvar iz Škojnja in Oto Sevšek iz Kostanjevice, sta večkrat poudarila, da mora imeti današnja gostilna značilno in kraju prilagojeno ponudbo. Nikakor ni treba, da gostilna nudi vse, ampak tisto, kar ima in po čemer je znana, mora biti najboljše. Res pa je, da časi nikakor niso naklonjeni gostinstvu in je v tem poklicu treba vse trše delati, zaslužek pa je vse bolj pičel.

A. BARTELJ

IZVRŠNI SVET V TEM NEMOČEN

KRŠKO — Kljub pričakovanjem Posavcev ni obiskala Krškega slovenska vladna delegacija, v katerej naj bi bila poleg podpredsednika IS R. Slovenije dr. Andreja Ocvirkja še minister Izidor Rejc in ministrica Jožica Puhar. Krščani bi se z delegacijo verjetno pogovarjali tudi o usodi firme SOP-Öpreme. Vprašanje, kaj se bo zgodilo s tem podjetjem, Krščani že naslavljajo tudi na občinski izvršni svet. V zvezi s tem je na zadnjem zasedanju krškega parlamenta vprašal skupščinski podpredsednik Miran Resnik, ali se je krški občinski izvršni svet pravočasno vključil v reševanje gospodarskih problemov, kakšnega zdaj predstavlja SOP. Predsednik krškega izvršnega sveta Franc Černečič ugotavlja, da na usodo omenjene firme krški izvršni svet kljub svojim prizadevanjem praktično ne more vplivati. Zaradi dolgotrajnega stičnega postopka firma SOP hira in propada.

IZOBRAŽEVALNI DAN DOLENJSKIH GEODETOV

HOTIČ PRI LITLJI — Dolenjsko geodetsko društvo bo v tem kraju izvedlo v petek, 20. marca, spomladanski izobraževalni dan. Osrednja tema bo strategija razvoja geodezije v Sloveniji, uvod pa bo podal Miha Jazbinšek, minister za varstvo okolja in urejanje prostora. Beseda bo tekla o posodabljanju geodetskih evidenc, o organizirnosti državne geodetske službe, o vlogi privatne prakse v geodeziji in o geodetski zakonodaji. Božena Lipšič republike geodetske uprave bo udeležence seznanila s predvideno organiziranoščjo lokalne samouprave v Sloveniji oz. govorila o zasnovi novih občin pri nas. Ob koncu izobraževalnega dela bo Dolenjsko geodetsko društvo izvedlo še svoj občni zbor. Dolenjski geodeti bodo tega dne obiskali grad Bogenšperk, kjer jih bo sprejel litijski župan Mirko Kaplja, in geometrično središče Slovenije GE OSS pri Slini.

POZIV k vložitvi napovedi za odmero dohodnine za leto 1991

Do 31. marca 1992 morajo vložiti napoved zavezanci za dohodnino o dohodkih, doseženih v letu 1991.

Zavezanci, ki so v letu 1991 opravljali dejavnost in zavezanci, ki so oddajali premoženje v najem, morajo vložiti napoved v 15 dneh po prejemu odločbe davčnega organa.

Pri upravi za družbene prihodke oddajo napoved:

- zavezanci za dohodnino, ki imajo stalno prebivališče v občini;
- zavezanci za dohodnino, ki so imeli v občini začasno prebivališče najmanj 6 mesecev (nerezidenti) in so na tem območju dosegali določene dohodke.

Zavezanci za dohodnino so fizične osebe, ki so imele v letu 1991 naslednje vrste dohodkov:

- osebne prejemke (plačo, nadomestilo plače, pokojnino, prejemke s priložnostnim opravljanjem storitev);
- dohodki od kmetijstva — katastrski dohodek od kmetijskih in gozdnih površin;
- dohodki od opravljanja dejavnosti (obrti in drugih);
- dohodki iz kapitala (dobiček od prodaje nepremičnin in premičnih predmetov);
- dohodki iz premoženja (udeležbo pri dobičku, obresti na dana posojila, dohodki od oddajanja premoženja v najem);
- dohodki od avtorskih pravic in izumov.

Napoved za odmero dohodnine je treba vložiti na predpisani obrazcu. Obrazec se dobi v knjigarnah.

Priporočamo, da zavezanci oddajo obrazec po pošti z oznako na kuverti »NAPOVEDA ZA DOHODNINO«.

Napoved naj zavezanci oddajo čimprej, nikakor naj ne čakajo zadnje dni meseca marca.

Napovedi je potreben izpolniti popolno (tudi z enotno matično številko občana in podpisom) in pravočasno. Oddaja napovedi, ki ne vsebuje potrebnih podatkov, ali je prepozna, se kaznuje. Uprave za družbene prihodke bodo v času sprejemanja napovedi poslovalne v podaljšanem delovnem času.

Uprava za družbene prihodke občin
Črnomelj
Metlika
Novo mesto
Trebnje

Meritve zraka v Novem mestu

Izmerjene povprečne 24-urne koncentracije SO₂ v mikrogramih na kubični metri zraka

Datum meritev	MERILNA MESTA				
	Center	Žabja vas	Ločna	Drška	Bršljin
3. 3.	125	39	44	24	30
3. 3.	80	26	27	13	42
4. 3.	115	35	29	19	47
5. 3.	107	34	33	23	31
6. 3.	106	76	46	33	39
7. 3.	92	27	32	25	33
8. 3.	77	23	22	21	27

Mejna povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 125 ug/m³

Kritična povprečna 24-urna koncentracija SO₂: 375 ug/m³

* Črna koncentracija je tista, ki je po Odloku (U. L. RS, 30/90) še dovoljena. Pri kritični koncentraciji so potreben izredni ukrep.

Naša anketa

Družba privilegirancev?

Konec preteklega tedna so slovenske šole na stežaj odprle vrata vsem tistim, ki z junijem ne bodo končali svojega šolanja, ampak ga nameravajo v jeseni nadaljevati. Takšni informativni dnevi so še zadnja pomoč pri izbiri študija. Tukaj pred tem se je precej govorilo o ukinjanju posameznih šol in oddelkov, predvsem tistih na obrobju seveda, ki zaradi majhnosti preveč stanejo. Se pred tem so po predhodni zaostrovi dohodkovnega cenzusa v tem šolskem letu odvzeli štipendije 4.800 dijakom in študentom v Sloveniji ter zavrnili kar 14 tisoč preštejš za stipendijo. Dijaški domovi se praznijo, ker starši, med katerimi jih je vse več doma »na čakanju«, brezposelnih in večina mizerno plačanih za svoje delo, ne zmorcev več tega stroška za otrokov šolanje. Šolarji so potem zaradi vožnje v šolo preveč obremenjeni, v marsikateri družini pa je celo plačilo prevoza strošek, ki ga vse težje pokriva. Nedavno je v eni radijskih anket okrog premierstva Lojzeta Peterleta ena od poslušalk sicer zatrjevala, da ji še nikoli ni bilo tako dobro kot sedaj, a dejstvo je, da naglo postajamo družba velike večine vse bolj revnih državljanov in pešice bolj kot kdajkoli bogatih posameznikov ter zakonodaje, ki na vse več področjih računa na precej večjo udeležbo iz lastnih žepov. Tega pa marsikdo ne bo zmogel. Bomo družba privilegirancev, čeprav potrebujemo vsak gram možganov, ki jih premore ta mlada država?

JERNEJA POČRVINA, dijakinja 4. letnika Gimnazije v Novem mestu: »Tako veliki sistemi, kot je naše šolstvo, ob hitrih spremembah radi propadejo. Se bo zo zgodilo tudi pri nas? Bo študij postal privilegij otrok iz bogatih družin? Razvite države se zavedajo pomena znanja in vlagajo v izobraževanje znatno več sredstev. Pri nas je pomembnejše vojaško letalo, mladim pa se slabo piše. Ukinjajo štipendije, študentski domovi bodo samo še za bogate, dragi so prevozi, na koncu pa nas čaka brezposelnost.«

JELKA ZADNIK, referent za finančne zadeve na kočevski občini: »Oba z možem sva službi, hči dobiva nekaj štipendije, a vendar se moramo vsi marsičemu odreči. Z možem ne hodiva po lokalih, v službi ne malicam in tudi hči v šoli ne malica, ker je predrag. Vikende preživi doma, tako da internat plačamo za 22 dni, 6.200 tolarjev. Za avtobus kupujemo vikend karte, ki so 30 odst. cenejši. Težko je, a nekako gre. Kako bo naprej, ne vem, saj imam še sina, ki bo letos končal srednjo strojno šolo.«

MARJANA RADIVOJEVIĆ, vodja finančne službe na občini v Ribnici: »V Ljubljani šolam dva otroka. Hči studira in za sobo v študentskem naselju plačuje 1.500 tolarjev. Sin je bil do nevega leta v internatu, sedaj se vozi, ker je tako cenejši. Štipendije ne dobivata, saj sta bila obe Rikova štipendista. Moja plača, ki je višja od moževe, gre skoraj v celoti na njiju. Starši se moramo vsemu odpovedati in ne predstavljati si, kako lahko šola svoje otroke kakšen delavec.«

TESTIRANJE ŠKROPLILNIC IN PREDAVANJE

STRAŽA — Kmetijski zavod Ljubljana vabi na testiranje in servisiranje škropilnic, ki bo v četrtek, 12. marca, od 7.30 do 12. ure v Dolenske Toplice pri skladušču zadružne trgovine, v četrtek, 12. marca, od 13. do 17. ure v Jurki vasi pri tehnici in v soboto, 14. marca, od 16. do 18. ure v Stranski vasi pri galskem domu. Kmetijski zavod vabi tudi vse kmete na predavanja »Škropila v kmetijstvu«, ki bo v petek, 13. marca, ob 19. uri v osnovni šoli Vavta vas. Predaval bo mag. Marta Cirajeva iz Kmetijskega zavoda.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Minuli ponedeljek na tržnici se niso prodajali sadik sadnega dreva, po našem pozivu v Dolenskem listu so prodajalci sadik že v petek zasedli njim že dobro poznani del tržnice. Zadnji še ni prevelike gneče, saj imajo sadike kar visoko ceno. Mladice jabol, hrušk, sliv in kulin so po 250 tolarjev, česnje, višnje, marelice, oreha in breske pa po 300 tolarjev. Sadike je, po besedah prodajalca iz Bosne, uvozil Agrokombinat iz Krškega. Tudi ta ponedeljek je bila na mizicah še največja ponudba čebulčka vseh vrst. Uvoženi iz Holandije je še vedno za 50 tolarjev cenejši od domačega belokrantskega, ki ga ponujajo po 300 tolarjev. Ostale cene: jabolka iz ozimice so po 60 do 70 tolarjev, solata 100, suhe bosanske slike 250, rose 300, orehova jedra 700, fuge 250, domače žganje 250, semenski krompir kifeljčar 100, jajca 13, kraljici 100, česen 220, fižol 120, smetana 200 (lonček), cvetača 100. Na stojnicah Sadja in zelenjave so bile naslednje cene: banane 124, pomaranče 119, solata 160, česen 280, cvetača 90, rdeča pesa 42, koleraba 25.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci tokrat prideljali 259 do tri mesece starih in 18 starejših prašičev. Pujškov je bilo pridelan 177 po 250 do 270 tolarjev, starejših prašičev pa le 9 po 150 do 170 tolarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Hvala za score in pepelin

Okolju prijaznejše, tako imenovano integrirano pridelovanje sadja, katerega zaščitni znak je stilizirana sinička, se je pri nas že prijelo. O tem smo 13. februarja več pisali v obširnejšem prispevku »Taka jabolka bi Adam trgal kar sam« in ugotovili, da stroka že ima nekatere praktične izkušnje, ki kažejo, da je izbrana pravilna pot, četudi nelahka. Pač ni enostavno nadomestiti preizkušeno konvencionalno varstvo rastlin, ne da bi bistveno trpelakavost pridelanega sadja.

V integriranem pridelovanju je potrebno nepregledno množico najrazličnejših kemičnih pripravkov uspešno zamenjati le z nekaj dovoljenimi, ki ne prizadenejo narave. Morajo biti bolj učinkoviti ter uporabljeni z večjim strokovnim znanjem. V zadnji številki revije Sad proizvajalci propagirajo dva takia kemična pripravka, ki sta primerna in priporočljiva za novi način pridelovanja.

Prvi je fungicid score, ki ga izdeluje znana švicarska tovarna Ciba-Geigy, posreduje pa Tovarna duška v Rušah. Score ima, kot trdi reklama, vrhunski učinek proti škrupu, dobro pa zatira tudi nadležno jablanovo pepelasto plesen. Za škrup zadušo štirikratno škropiljenje. Uporaba je preprosta, odmerek za eno škropiljenje hektar velikega nasada pa le 50 aktivne snovi. Score deluje kurativno in preventivno, povrhu vsegi ne navaren čebelam, tudi drugim koristnim žuželkam ne.

Drugi novejši pripravki, primeren za integralno in biološko pridelavo hrane, je fungicid pepelin WG, ki ga izdeluje celjska Cinkarna. To je vodo-topno žveplo v obliki granul, ki ima izjemne fizične lastnosti, učinkuje pa na pepelaste plesni, škrup, listni ožig, na listne rje ter še na nekatere bakterijske bolezni. Pepelin WG je uporaben za varstvo vseh poljsčin, vinske trte in sadnega dreva, celo okrasnih in gozdnih rastlin. Na rastline deluje tudi kot hranilo, in kar je za integrirano pridelavo pomembno: ne škoduje čebelam, tako da lahko sadno dreve škropimo tudi v fazu cvetenja. Natančno upoštevanje strokovnih navodil na embalaži je obvezno.

Inž. M. L.

Pomisleki o klavnici so odveč

Tako zagotavljajo v črnomaljski kmetijski zadrugi — Le dve možnosti: ali bo klavnica v bivši vojaški mehanični delavnici ali pa je ne bo

ČRНОМЕЛЈ — O obnovi črnomaljske klavnice je bilo preletega že precej črnila in izrečenih mnogo besed, ali bo do adaptacije zares prišlo in kje v Črnomlju bo v prihodnjih sploh klavnica, pa bo morala biti sprejeta končna odločitev v prihodnjih nekaj mesecih, sicer se lahko zgodi, da se bo kmetijska zadruga obrisala pod nosom za denar, ki je za obnovo že zagotovljen. Polovico sredstev je mednarodnih, 30 odst. ekoloških, ostalo pa je zagotovil poslovni sistem Mercatorja.

Medtem ko so se v zadrugi dolgo časa zavzemali, da bi obnovili sedanjo klavnico ob Ločki cesti, čemur so se močno upirali na novomeškem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, klavnici blizu mestnega jedra pa je nasprotovalo tudi skupina Sepo pa Zeleni in še kdo, se je v zadnjem času pojabil še drugi predlog. Za klavno-predelovalno industrijo

naj bi obnovili prostore nekdanje vojaške mehanične delavnice. Seveda je tudi na to lokacijo precej pripombe, in kot je moč razbrati iz precej obsirnega gradiva, ki so ga pripravili na oddelek za družbeni razvoj, klavnica ne bi mogla biti ne tam, kjer je sedaj in ne v vojašnici. Vendar je dal izvršni svet klubu temu zadrugi na voljo nekdanje vojaške prostore, saj meni, da

MEDSEBOJNA POMOČ SADJARJEV — Da belokrankski sadjarji med seboj dobro sodelujejo in si pomagajo, se je pokazalo tudi ob sobotnem sajenju jablan v Gačnikovem sadovnjaku v Berčicah pri Metliki. (Foto: M.B.-J.)

Dobri obeti za sadjarstvo

Bela krajina ima velike možnosti za razvoj sadjarstva — Sodelovanje s čebelarji — Hladilnica?

METLIKA — Člani sadarskega društva Bele krajine so na prvi redni letni skupščini pretekli teden v Metliki ugotovili, da so v prvem letu obstoja Veliko zanimanje ljudi za akcije društva, bodisi da je šlo za strokovno predavanje, degustacijo sadja ali prikaz rez, je potrdilo, da je tistih, ki se želijo spojiti s sodobnim sadjarstvom v Beli krajini precej, najsi gre zgolj za ljubiteljske sadjarje ali tiste, ki že pošljajo na trg precejšnje količine sadja, zlasti jabolk. Po besedah mag. Aleksandra Kravosa, ki je na letni skupščini predaval o sodobnem sadjarstvu, bi morali vsi Belokranci strniti svoje moči ter pospešiti obnovo sadovnjakov. Čeprav društvo še ni uspelo raziskati belokrantskega trga za prodajo sadja in možnosti za gradnjo hladilnice, pa je dr. Kravos menil, da bi dejela ob Kolpi takšno hladilnico prav gotovo zaslužila.

Upanje, da se bo v sadjarstvu hitro premaknilo na boljše, pa dajejo tudi besede predsednika metliškega izvršnega sveta Jožeta Matekoviča, ki je dejal,

bi ta panoga lahko postala eden od pomembnejših stebrov kmetijstva v Beli krajini, zlasti zaradi majhnih kmetij in razdrobljenih parcel.

M.B.-J.

POKUŠNJA VIN IN ZBOR VINOGRADNIKOV

ŠENTRUPERT — V soboto, 14. marca, ob 10. uri prirejajo šentruperški vinogradniki degustacijo vin letnika 1991. Društvo vinogradnikov Dolenske — podružnica Šentrupert pa vabi svoje člane (vseh je okrog 110) v nedeljo, 15. marca, ob 15. uri na letni občinski zbor v grad na Veselo goro, kjer bodo razglasili rezultate sobotnega ocenjevanja vin in podelili priznanja. Pogovorili so bodo tudi o svojem delu v preteklem letu in o letosnjih načrtih.

IZLOČENIH 22 VZORCEV

TRŠKA GORA — Podružnica Društva vinogradnikov na Trški gori, ki obsega območje vinskih goric Grčevja, Knežije, Hmeljice, Kuzarjevega Kala, Golobinjka, Dobrave in Trške gore in združuje 160 članov, je imela pretekli petek na srednjem kmetijski šoli lokalno pokrajinjo vin letnika 1991. V oceno je bilo poslano rekordnih 82 vzorcev, med katerimi so tudi letos prevladovala dolenska bela vina. Degustacijska komisija, ki jo vodil inž. Darko Marjetič, je bila pri oceni dosledna in je izločila kar 22 vzorcev. V oceno za dolensko belo vino je bilo prinesenih 32 vzorcev (11 izločenih). Najvišje ocene za vino so prejeli: Franc Gole 16,93, Anton Novak 16,80, Jože Mervar 16,46, Jože Prosinecki 16,33. Med belimi sortnimi vini je med 6 vzorci (1 izločen) največ točk prejelo vino Franc Pavlinja — 16,51, med 3 vzorci roseja je vzorec Milana Vrščaja prejel 15,90 točke. Jože Mervar je za svoj cviček med 18 vzorci (4 izločeni) prejel 16,02 točke, drugi

P. Perc

je bil vzorec Antona Potočarja (15,99), tretji pa cviček Lojzeta Slaka (15,89). Med dolenskimi rdečim vinom je bilo 17 vzorcev (4 izločeni). Največ točk je zbral vino, ki ga je v oceno prinesel Anton Novak, med sortnimi vini (6 vzorcev, 1 izločen) pa so z največ točkami ocenili frankinjo Krkinih Zdravilišč. Dobila je kar 16,50 točke.

J. P.

je ta lokacija sprejemljiva, če ne bo klavnica moteče vplivala na okolje.

Po besedah direktorja kmetijske zadruge Nika Požeka so vsi pomisleki glede negativnega vpliva klavnice na okolje neutemeljeni, saj bo »bolj lekarna kot klavnica«. V obnovo gre osem slovenskih klavnic, a po njegovih besedah nobena s takšnimi tezavami kot prav črnomaljska. Po njegovi oceni je bivša vojaška delavnica zelo primerna za klavno-predelovalno in industrijo, ima pa tudi zaledje, ki ga mnoge slovenske klavnice nimajo. Nolozba bi veljala 2 milijona DEM, ves denar pa bi dobili iz našlova ekološko-tehnološke sanacije. Če pa bi začeli v novogradnjo, tegu denarja in tudi klavnice v Črnomlju ne bi bilo. Torej ostajata le dve možnosti: ali bo klavnica v vojašnici ali pa je ne bo. Požek je pojasnil, da gradnja na oddaljenih lokacijah, kot so Lokve ali bližina Belsada, ne pridejo v postev, tudi zato, ker ne bi zmogli zgraditi lastne čistilne naprave. Sicer pa bi bila po njegovih zagotovilih obnova bivše vojašnice cenejša kot adaptacija sedanja klavnice.

M. BEZEK-JAKŠE

MASTNAKU IN KOBALU »ZLATO«

— Na sobotnem srečanju članov Društva vinogradnikov Dolenske, podružnice Sevnica-Boštanj, in sevnih kmetij Boštanju so izročili vinogradnikom diplome in zahvale za njihova ocenjena vina letnika 1991. Pri belih vinih je komisija z enologom Zdravkom Mastnakom podelila najvišjo oceno (16,59) vnu Ivanu Mastnaku z Oreovega (na sliki mu predstavlja podružnica Rado Umek izroča diplomo). Sledijo: Ivan Lapornik s Kladja (16,33), Sevnčani Franc Repar (16,24), Janez Mlakar (16,11), Pavel Vene (16,04) in Pavel Horjak (16,00). Pri rdečih vinih je zmagal pridelek Vlada Kobala z Trnovca (16,11), sledita Boštanjan Aljož Zalaček in Sevnčan Anton Krajnc (oba 15,80), Boštanjan Stane Lipar (15,70) in Sevnčan Berti Rupar (15,69). (Foto: A. Perc)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Kakšne topline vino pivcu najbolj ugaja

Umni kletar 1901

Lahka, fina vina, zlasti pa fina buketna vina naj imajo, ko jih pijemo, navadno kletno toplino, t.j. ne čez 8 stop. R. Za rdeča vina je naprimerjša toplina 12 — 14

• SPET IZŠEL UMNI KLETAR — Društvo vinogradnikov Bele krajine je v 1000 izvodih ponatisnilo staro vinarsko knjigo Umni kletar, ki jo je založila Mohorjeva družba leta 1901, napisal pa Anton Kosi, učitelj in vinogradniški posestnik v Središču. Knjiga je zaradi časovne razlike v nekaterih pogledih strokovno zastarela, vendar še vedno dovolj poučna in koristna tudi za danesnjega vinogradnika praktika. Še več: preseneča s tem, da mnoge praktične ugotovitve in izkušnje tudi preteklu stoletja še vedno držijo. Knjiga sicer ni v prosti prodaji, izdajatelji pa so jo pripravili še enkrat ponatisniti, če bo zanj dovolj zanimanja. Ker smo v času pred vinskih prireditvami, objavljamo primeren odломek iz ponatisnjene knjige.

stop. R, ker teknejo ta vina bolj kisl in zagatno; istotako imajo zelo težka vina, celo bela pri tej toplini mnogo boljši okus, negoli tedaj, ako so bolj hladna.

Vino treba poskušati s treznm želodcem, ker ima isto po vsaki jedi drugačno slast. Pred poskuševanjem ne je noben ostre jedi, torej ne sira, klobas, svijetne itd.; najprimerjša jed je košček belega kruha. Tudi pušenje tobaka moti okus.

V trenutku, ko smo vino natočili in se isto praši, se podrži kupica pod nos, in se povaha, kako diši, in je li pršenje vina sveže, ugodno ali neugodno.

Nato se vino v čašici pogleda od strani, je li čisto in svetlo, in je li ne plavajo v njem meglice ali nitke, ter je li in v koliki meri se praši ali peni. Mlado vino se tem bolj prši (majhni

mehurčki uhajajo iz tekočine ter popokajo na površju), čim več ogljikove kisline je v njem. Ako mehurčki ne popokajo takoj, mareč zastajajo na površju vina ter se zbirajo, kakor pri pivu pene, okrog čašnega roba (roba kupice), je to znamenje, da ima dotično vino še obilo beljakovine in drugih klejnati snovij v sebi, kateri morejo povzročiti razne bolezni. Po večkratnem pretakanju se seveda vse te tvarine spravijo iz vina.

Ko smo torej pogledali čašico z vinom po strani ter pazili na tu popisana znamenja, vlijemo nekoliko kapljic na dlan roke, podrgnemo s prsti po mokri dlani ter povohamo, da spoznamo pravi duh in buket vina.

Ko se je vse to zgodilo, še le zdaj se vino poskuša z jezikom, in sicer da se spravi malo vina na prednjem delu jezikoma, da se spravi na zadnjem delu jezikoma proti požarnemu vnotremu v vodru. Tukaj se začuti moč ter mogoči slabci okusi vina spon.

Končno se vino pogolnje, da se spozna, ali teče gladko, in kakšen okus zapušča na jezik.

VZGOJNA POKUŠINA — Da našnji ljubitelji vina so vse bolj zavetni in temu višjemu okusu in razvijajoči se kulturi pitja bi morali slediti tudi gostinci. V Brarjevem lokalu v Trebnjem, v sklopu katerega je tudi vinoteka, so pred uradno otvoritvijo pripravili degustacijo nekaj na zadnjem ljubljanskem sejmu Vino 91 nagrjenih vzorcev vin iz celega sveta. Degustacijo je vodil ter prodaja vseh vinskih vinarjev, ki so v temu sejmu vodili včasih pogleda od strani, je li čisto in svetlo, in je li ne plavajo v njem meglice ali nitke, ter je li in v koliki meri se praši ali peni. Mlado vino se tem bolj prši (majhni

Zagodno setev se je zadnja leta uveljavilo prekrivanje vrtin z lahnimi, zato vodo in svetlobo propustnimi vlakninastimi propilenksimi folijami, ki imajo bistveno prednost pred navadnimi folijami predvsem v tem, da jih ni potreben odkrivati in rastlini zavrtati. Te folije so v prodaji pod različnimi imeni, npr. lutrasil, covertan, vrteks. Folije nam omogočajo zagodnejšo setev ali sajenje pa tudi zagod

Kar tri do pet pritožb na dan

V sindikalni pisarni ZSSS je lani iskalo pomoč prek 2.000 delavcev

NOVO MESTO — Obseg in raznovrstnost dela pravne pomoči, ki jo nudijo v sindikalni pisarni Območne organizacije svobodnih sindikatov, sta se lani zelo povečala. Pravno pomoč je iskalo več kot dva tisoč članov sindikata. V veliki večini so delavci prihajali po nasvete, mnogim pa so tudi napisali ugovor in v 25 primerih sprožili postopek pred sodiščem združenega dela. Letos se razmere še slabšajo. Do sedaj se je po pomoč in zaščito na sindikat zateklo že prek dvesto delavcev, ki so jim napisali v povprečju tri do pet pritožb na dan.

Člani so v največji meri prihajali po nasvete v zvezi s postopki ugotavljanja in razreševanja problema presežnih delavcev, z razporejanjem na druga delovna mesta in v zvezi s plačami. Prihajali pa so še z mnogimi drugimi problemi v zvezi s pravicami iz delovnega razmerja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva in v zvezi s pravicami za primer brezposelnosti. Povečalo se je število primerov dajanja pravnih mnenj k rešitvam iz kolektivnih pogodb in k njihovemu izvajaju, k pogodbom o zaposlitvi in k drugim aktom s področja delovnih razmerij. Varstvo tovrstnih pravic pa je omejeno, saj sankcij za kršilce skoraj ni ali pa so neustrezne. Po uveljavljenosti stanovanjskega zakona so mnogi iskali tudi nasvete v zvezi z odkupom stanovanj.

Lani so se v Novem mestu prvič srečali s stečaji, do katerih je očitno prišlo le zato, da bi se podjetja znebila

delavcev, in z različnim ravnanjem stečajnih upraviteljev. Za delavce

Z. L.-D.

Zdravje bo skrb posameznika

V Novem mestu v ustanavljanju podružnica društva za zdravje srca in ožilja — Spodbujanje ljudi

NOVO MESTO — Po vzoru podobnih društev na Žahodu je bilo pred slabim letom ustanovljeno slovensko društvo za zdravje srca in ožilja oz. društvo Za srce. Namenjeno je osvečanju ljudi od mladih let dalje, da bi bolje skrbeli za svoje zdravje. Posveča se preventivnemu delu in spodbujanju ljudi k načinu življenja, ki koristi zdravju. Zdaj je v ustanavljanju dolensko-belekranska podružnica društva Za srce, v njegovih vrstah pa bodo dobrodošli tako ljudje, ki jih je že prizadela bolezni srca in ožilja, še bolj pa (še) zdravi.

Bolezni srca in ožilja so na prvem mestu med vzroki umrljivosti v sodobnem svetu. Za bolezni srca in ožilja zboleli pri nas kar vsak peti moški in vsa-

šentjerneške Iskre Upori, ki je šla v stečaj pred dobrim letom, še zdaj teče postopek na sodišču za uveljavitev zahtev delavcev, stečajni upravitelji v Novolesovih podjetjih pa so priznali vse terjatve. Več podjetijih so že lani ugotavljali začasno ali trajno odvečne delavce in tudi sindikatu gre zasluža, da so tovrstne programe vsaj izpeljali po kriterijih in postopno.

Z. L.-D.

ka sedma ženska. Gre za pravo epidemijo hudi obolenj.

»Ko je bila dokazana povezava med načinom življenja in nagnjenostjo k dočlenjenim boleznjim, se je v razvitem svetu začelo močno gibanje za krepitev zdravja. Že v osemdesetih letih je bilo množično sprejet. Obolenje za bolezni srca in ožilja pa se je v razvitem svetu zmanjšalo za 40 odst. Enako kot v vseh nekdanjih socialističnih državah je tovrstno obolenje pri nas še vedno v porastu. Če takoj zdaj začnemo stvari spremniti, če bodo ljudje sami res začeli skrbeti za svoje zdravje, k čemer zavezuje tudi naša nova zdravstvena zakonodaja, lahko pričakujemo vidne rezultate čez nekaj let,« pravi dr. Tomislav Majić, vodja iniciativnega odbora za ustanovitev podružnice Za srce v Novem mestu.

Dr. Majić je sicer vodja zdravstvene službe v Zdravilišču Šmarješke Toplice, kjer naj bi podružnica dobila svoj sedež, člani društva pa bi imeli tu — verjetno pa tudi po drugih zdraviliščih v Sloveniji — popust pri storitvah. Člani društva bodo brezplačno dobivali revijo, ki naj bi jo z mnogimi napotki, kako skrbeti za svoje zdravje, društvo začelo izdajati v maju. »Skusali bomo tudi prekiniti kar precej razširjeno mišljenje, da zdaj,

Riba zahteva red

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU — Albin Mrvar dela v ribogojnici že 27 let, sedaj je že dolgo časa obratovodja. Dobro se spominja, da je na delo v ribogojnico prišel 1. aprila leta 1965. Takrat se je vozil po terenu in prodajal ribe.

»Res, da sem v službi od šestih do dveh, vendar se moja obveznost s tem ne konča, na ribe moram popaziti tudi popoldan in ponoči,« nam je razložil Albin. Predvsem kadar dežuje, mora večkrat na kontrolno v ribogojnico, saj dež lahko nanese listje in zamaši mreže. Pazljiv mora biti tudi, kadar narašča voda, ali če se pojavi alge.

ZLATO CZ ZA MARICO ŠKUFCA — Ob 1. marcu, svetovnem dnevu Civilne zaščite, je bila v gostilni Leskovar v Škocjanu slavnostna seja občinskega štaba CZ, na kateri je poveljni štaba CZ Janez Štrukelj podelil letosnjaja najvišja priznanja civilne zaščite. Republiško plaketo CZ je prejel reševalna postaja Zdravstvenega doma Novo mesto, srebrni znak CZ entota za dezaktiviranje pri občinskem štabu CZ, bronasti znak CZ pa krajevna skupnost Škocjan. Najvišje odlikovanje, zlati znak CZ, so izročili Marici Škufer (na sliki). (Foto: J. P.)

JOŽEFOVA SALAMIADA NA RATEŽU

RATEŽ PRI NOVEM MESTU — Danes teden, za jožefovo, bo spet veselo in slastno. Tako napovedujejo člani Turističnega društva Ratež, ki prirejajo tradicionalno salamiado, strokovno ocenjevanje domačih salam in klobas, poleg tega pa še pokusnjo vseh dobro. Za tiste, ki bi radi na salamiadi preizkusili kakovost svojih mesnih izdelkov, velja, da lahko dostavijo salame in klobase najkasneje do srede, 18. marca, dopoldne v gostilno Vovk na Ratežu, tistim, ki bi radi prišli samo na pokusnjo, pa prireditelji sporočajo, da se bo pričela v gasilskem domu 19. marca ob 16. uri, ko bo tudi razglasitev najboljših mesnih izdelkov, kakor jih je ocenila strokovna žirija.

LUKNJE — Ko so na zimo začeli razkopavati Cesto herojev in križišče pri banki, je sekretar novomeškega sekratariata za varstvo okolja in urejanje prostora Jože Preskar posebej poudaril, da bodo razkopani deli ostali v makadamski izvedbi do popolne rekonstrukcije Cesta herojev, predvidene za letošnje poletje. Kaže pa, da je bilo odsek lažje zasiti z asfaltom, pot vzdrevati njegovo normalno prevoznost in makadamski izvedbi. Ko so že šarili tam okrog z asfaltom, bi se lahko ozrli okrog sebi in zalili še vse luknje, nastala vsaj deloma tudi na račun povečanega prometa v času obvoza iz izvoza iz Ulice talcev na Cesto herojev, ki se jim je treba izogibati s slalomsko spremnostjo. Ali pa poči guma.

Ena gospa je rekla, da ni eduno, da je bil v visoki delegaciji novomeške občine, ki je več dni v nemškem Langenhagu spoznavala, kako tam urejajo urbanistične zadeve, tudi gvardian frančiškanskega samostana pater Peter Lavrih, ne pa tudi kakšen urbanist. Novomeški urbanisti na koncu tako in tako vse — požegnajo.

NAGRADA ZA POSLANCE

NOVO MESTO — Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve novomeške občinske skupščine je določila nagrade za delegate za opravljanje njihovih funkcij v delovnih teles skupščine. Vsote so od delegata do delegata različne, od 1.000 do 13.000 tolarjev, pač odvisne od pomembnosti funkcije in pridnosti sedeža na sejah. Načeloma se je komisija ravnala po predlogu, da je vodenje delovnih teles skupščine vredno 3 točke na sejo, prisotnost na seji delovnega telesa 1 točka, druga oblika skupščinskega dela pa 2 točki. Ena točka je vredna 10 mark, izplačljiva je seveda v tolarjih. Na predlog skupščinskega predsedstva je komisija ob oblikovanju predloga nagrad želeta nagraditi tudi delegata Francija Končiljo, pooblaščena za sklepanje zakonskih zvez, z dvema točkama za vsake tak delovni dan. Na enak način pa naj bi nagradili tudi ostale pooblaščence za sklepanje zakonskih zvez. Občinska vlada pa je ocenila, da za takšno dodatno nagrjevanje ni osrone, saj se sklepanje zakonskih zvez pooblaščencem plačuje redno vsak mesec.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 14. marca, bodo odprte v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živil:

- **Novo mesto:** Market na Drski od 7. do 19. ure trgovina CEKAR v BTC Java skladniča v Bučni vasi
- **Šentjernej:** Market Dolenjska
- **Dolenjske Toplice:** prodajalna Rog
- **Zužemberk:** Samopostežba KZ
- **Straža:** Market Dolenjska
- **Novo mesto** v nedeljo od 8. do 11 ure: Pogača, Glavni trg 22
- **Črnomelj:** prodajalna Pod lipo

DRUŠTVO IŠČE PREDSEDNIKA — Čudno se sliši, pa vendar je res. Eno najbolj delavnik turističnih društev na Dolenjskem — na Ratežu — je nastalo pred osmimi leti zaradi smetišča. V bližnjem hribu Leskovec je takrat pričela nastajati deponija komunalnih odpadkov in ljudje so stopili skupaj zato, da bi začistili okolje. Uspeло jim je, saj je leskovska deponija sedaj ena najbolj urejenih v Sloveniji. Danes ima turistično društvo Ratež 156 članov, vendar je brez jasne prihodnosti. Na občnem zboru je odstopil sedanji predsednik Tone Gazvoda, sestavili so nov upravni odbor, novega predsednika pa bodo poiskali na prvi seji. Ratež ima kar nekaj prireditiv, ki jih povečini pripravi in izpelje turistično društvo. Tokrat so prisluhnili besedam enologa inž. Darka Marjetiča iz krške vinske kleti o vinski kulturi, napakah vin iz domačega okolja, na koncu pa so se učili še pravilnega pokušanja vinskih vzorcev. (Foto: J. Pavlin)

Z. L.-D.

Za tolar iztržijo četrto marke

Podjetje Ergo na Dvoru je pred letom in pol začelo iz nič, danes pa posluje izredno uspešno — Več kot 90 odst. proizvodnje izvozijo — Težave z Novolesom

DVOR — Pred dvema letoma so v veliki krizi Novolesa tovarno gugalnikov na Dvoru, ki je dolga leta delala v glavnem za ameriško tržišče, zaprli, 120 ljudi pa se je znašlo na cesti. Še istega leta jeseni pa so ustanovili novo podjetje, Ergo, v prvi vrsti zato, da bi v njem zaposlili Novolesove delovne invalide. Ergo so ustanovili sicer v okviru sistema Novoles, a brez Novolesovega predznaka, kajti načrtovali so, naj bi bilo to podjetje bolj samostojno in naj bi se čim prej izločilo iz sistema Novoles. Sedaj pa so se stvari zasukale.

»Ko je Novoles ustanovil podjetje Ergo, za kar je plačal borih 5.000 takratnih dinarjev takse in tako je še danes standstoni lastnik podjetja, sem formiral ekipo treh ljudi, ki smo pripravili program, hkrati pa smo s prvimi začlenili urejati tovarno, ki je bila v razsulu,« je povedal direktor sedaj uspešnega podjetja Stane Bukovec. Odločili so se za program lesne galeranije in opreme, v glavnem za potrebe kuhinje. Sveda so gledali, da je program prilagojen delovnim sposobnostim invalidov, ki jih je danes v Ergu 32 od skupaj 72 zaposlenih. Njihov program obsega proizvodnjo kuhinjsko-servirnih vozičkov, ki jih prodajajo pod blagovno znamko Servus; tu so še različne kuhinjske deske, bloki za nože in podobni izdelki.

Več kot 90 odst. celotne proizvodnje prodajo na najzahtevnejših evropskih trgih, prodirajo pa tudi na Japonsko, v Kanado in Avstralijo. Doma prodajajo samo po naročilih iz kataloga, kupcem pa naročene izdelke pripeljejo na dom. Sedaj prodajo na mesec za okoli

Stane Bukovec

A. BARTELJ

JAVNA OBRAVNAVA

- osnutka sprememb in dopolnitiv programske zasnove za zazidalni načrt CMS v Zalogu bo v: ponedeljek, 16. marca 1992, ob 19. uri v prostorih krajne skupnosti Straža v Straži;
- osnutek pod II. še: v prostorih krajne skupnosti Straža v Straži.

V času od 24. februarja do 26. marca 1992:

- vsi v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje;

— osnutek pod II. še:

v prostorih krajne skupnosti Straža v Straži.

OSNUTEK SPREMOMB IN DOPOLNITEV PROGRAMSKE ZASNOVE

- zazidalni načrt CMS (MEHANIZIRANO LESNO SKLADIŠČE) V ZALOGU kot sestavna dela sprememb in dopolnitiv programske zasnove za občino Novo mesto za obdobje od leta 1986 do leta 1990,

- III. OSNUTEK LOKACIJSKEGA NAČRTA CESTA HEROJEV

V času od 24. februarja do 26. marca 1992:

- vsi v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Ljubljanska c. 2, I. nadstropje;

— osnutek pod II. še:

v prostorih krajne skupnosti Straža v Straži.

OSNUTEK SPREMOMB IN DOPOLNITEV PROGRAMSKE ZASNOVE

- zazidalni načrt CMS v Zalogu bo v: ponedeljek, 16. marca 1992, ob 19. uri v prostorih krajne skupnosti Straža v Straži;

- osnutkov programske zasnove in lokacijskega načrta Cesta herojev bo v: torek, 17. marca 1992, ob 19. uri v prostorih Skupščine občine Novo mesto, Novi trg 6 (soba 88/II).

Do poteka javne razgrnitve osnutkov lahko podate pišne priporabe, mnenja in predloge na krajih razgrnitve ali pa jih pošljete Zavodu za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje Novo mesto, Ljubljanska 2. Na javnih obravnavah bodo navzoči izdelovalci osnutkov dokumentov, ki bodo dokumente podrobneje obrazložili in prisotnim dajali pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

MASKE — V Beli krajini je bilo letos še manj pustnih norčij kot pretekla leta, našemili pa so se predvsem otroci. Zato je toliko več pozornosti na sam pustni torej zbudil polov tovornjak hlevskega gnoja, ki je vozil po belokranjskih cestah. Nekateri so ugotovljali, kaj predstavlja, dilemo pa je hitro razrešil znani Belokranjec, ki je ugotovil: «Poglejte, poglejte, s tem tovornjakom vendar selijo republiški parlament!» Ta njegova trditev se je potem, ko je pretekli teden parlament zares zasedel, izkazala kot dobra prerokba.

SMETI — Posebno vrsto pustne kulture ali zabave pa si je privoščil tovornjak črnomaljske Komunale, ki je v sredo pretekli teden okrog poldneva peljal v zabojuški smeti na vravniško deponijo, z odpadki veselo maskiral za njim vozeče avtomobile. Iz zabolnika so klubj temu, da so bili pokriti z mrežo, leteli kosi papirja in plastike, vrečke, olupki od čebule, za konec pa je prileila na vetrobransko steklo za njim vozeča vozila še precej velika plastična kanta. Da to ni bilo prvič, je moč ugotoviti tudi po mnogih odpadkih, ki »krasijo« cesto, ki vodi na deponijo.

PRESNEČENJA — Črnomaljci so precej začuden, če voznik avtomobila ustvari pred prehodom za pešce. Očitno tega pri »svojih«, torej črnomaljskih voznikih, niso navajeni. Sedaj, ko je vse več avtomobilov z novimi registrskimi tablicami in seveda občinskim grbi, bodo lahko hitro ugotovili, od kod so uviedni vozniki. Iz dosedanjih izkušenj pa jima lahko prišpememo, da so to predvsem Metličani, ki pa — tudi to lahko priznamo — do svojih sokrajanov niso tako uviedeni.

Sprehod po Metliki

ZA PRAVO PUSTNO POŽIVITVE so poskrbeli zaposleni v Gali, ki so kar nekaj dni stregli strankam našemljeni. Če odmislimo otroško maškarado na prostoru pred stavbo v prodajnem središču, je bila Metlika prej pusta kot zavabila. Našemljenim mulam in mulcem je postregla s sočnimi krofi Metliška pekarna, ki sodi k Žitu. Zvez prijateljem mladine je to podjetje poklonilo kar tristo krofov, sicer bi bilo vse skupaj bolj žalostno, saj je metliška ZPM revnejše od cerkvene miši.

OORK METLIKA JE PREJEL TE DNI ZAHVALNO PISMO iz sosednje Hrvaške. Za pomoč med vojno se zahvaljuje: Poverjeništvu RH za Baranje, Poveljstvo 135. Baranske brigade ter delovna organizacija Hrvatske šume iz Osijeka. V pismu sta posebej omenjeni Anica Pezdir, predsednica OORK, in Jana Gašperič, vodja skladischa RK Metlika.

OB KONCU MARCA JE PRIČAKOVATI VSEPIŠNOVSKO PREKLINJANJE, čeprav se število tistih, ki zahajajo v cerkev, povečuje iz dneva v dan. Upravi za družbenne prihodke bo treba namreč poslati podatke o dohodnini, na podlagi katere bodo daccari izračunali davek. Ljudje bentijo: malce zaradi težkega življenja, vmes pa je tudi kanček nerazumevanja za potrebe države, ki je nenasinata in nerazumevajoča za ljudsko ječanje.

Trebanjske iveri

OBRT — Domača obrt je prezivila številne oblastnike, a je zanimivo, da je nobena slovenska stranka ni dala v svoj program, je ponazoril dr. Janez Bogataj trdoživost obrti na otvoriti 5. razstave domače obrti in kulinarike v Trebnjem. Bogataj pa se je pokazal tudi kot možbesed, saj je spet prišel Trebanjem pomagat urediti razstavo, medtem ko so predstavniki ljubljanskega Doma snedli obljubo. Bodo pa zato zanesljivo »petegarji« krožili po domačijah izde-lovalcev predvsem pletenih izdelkov, tako kot muhe po konjskih figah, da bi jim košč in košare poceni izpulili iz rok. Ne gre pozabiti, da se je kar 6 Trebanjev zapisa med mojstre pleterstva na slovenjegraškem sejmu domače in umetne obrti. Poslanka Sonja Lokar je priznala, da ji ni čiž, ker je zaradi razstave »špricala« dve urici sejo parlamen-

ALELUJA — Brearjev Marjan se spozna na elektroniko in ozvočenje, zato ni čudno, da ga je tudi priljubljeni pevec Volfsand-Wolf zaprosil za usluge in da je bila Wolfova kaseta s precej debeli predstavljenja tudi obiskovalcem nove ponudbe Brearjevega trgovsko-gostinskega podjetja Hom na Baragovem trgu v Trebnjem. Na Angela varuhu starejši ljudje, ki so se zadržali ob sosednjem župniški cerkvi, skoraj niso imeli pripombe, zato pa je bolj zaskrle Aleluja baba, kjer je slišati rjevenje kot »oče naš, kruh je vaš, naša bo potica...«

DIREKTORICA — Dosedanji direktor Trima Stane Velikonja je že pred časom napovedal, da se bo počasi pridružil upokojencem in prepustil stolček mlajšim. To se uresničuje z imenovanjem za direktorja diplomirane ekonomistke Tatjane Fink, ki je doslej vodila komercialno. Tatjana velja za dinamično in odločno osebnost, ne bi pa imela nič proti, če bi imela minutu več kot 60 sekund.

JAVNA TRIBUNA

TREBNJE — Občinski odbor Slovenskih krščanskih demokratov vabi na javno tribuno o volitvah in lokalni samoupravi, ki bo jutri, 13. marca, ob 19. uri v sejni sobi skupščine občine Trebnje. Vodil jo bo predsednik zboru občin v republiki skupščini Ivo Bizjak. Vabiljeni!

Požrtvovalnost le pohvaljena

Nesebičnost dveh črnomaljskih humanitarnih organizacij ne pozna meja — Med slovensko in hrvaško vojno z roko v roki — Pomoč številnim begunecem

ČRНОМЕЛJ — Preteklo leto je bilo za mnoge humanitarne organizacije leto preizkušenj, ki so jih v večini prestale ne le zadovoljivo, ampak izvrstno. Slednje velja tudi za črnomaljski občinski odbor Rdečega križa in tukajšnjo župniško Karitas. Kljub svoji požrtvovalnosti ne ena ne druga do nedavnega nista bili deležni posebnih priznanj, gotovo tudi zaradi svoje skromnosti.

Zahvalo za vso to dobredelenost sta črnomaljski Rdeči križ in Karitas prejela ob občinskem prazniku, ko sta obe organizacije dobili plaketi občine Črnomelj. Kar okrog dva tisoč aktivistov Rdečega križa v 14 krajevnih skupnostih je ob izbruhu vojne reševal-

valo probleme beguncev, zbiralo oblačila in hrano ter iskalno bivališča zanje. Šele takrat so tisti, ki so nekdaj na Rdeči križ gledali celo kot na ne bodo ga treba, spoznali, kaj pomeni nesebična pomoč.

Seveda so se na Rdečem križu za-

vedali, da vsega ne zmorcejo opraviti sami, in zagotovo je bil uspeh še toliko večji, prav zaradi povezanosti s Centrom za socialno delo, štabom za Civilno zaščito in Karitas. Črnomaljsko Karitas pozna ljudje pod tem imenom šele od začetka preteklega leta, prej pa je 12 članov delovalo kot skupina za diakonijo pri župniškem pastoralnem svetu. Po izbruhu vojne v Sloveniji in pozneje na Hrvaškem je Karitas širila svoje poslanstvo po vsej Sloveniji. Odziv je bil nad pričakovanim, saj je zbrala več kot 20 tovornjakov daril z vse republike, prav tako pa tudi v domačem okolju.

Posebej velja omeniti izvirno idejo zbiranja hrane po prodajalnah, kar so pozneje posnemale mnoge slovenske Karitas. Skupina za Karitas, ki šteje le 12 članov, je bila v veliko pomoč Rdečemu križu tudi pri nastanitvi okrog 2000 beguncev. Vse to pa je od tak maloštevilne Karitas zahtevalo veliko iznajdljivosti, spretnosti in požrtvovalnosti, saj so vsi delali povsem prostovoljno, za tovrstno humanitarno delo pa tudi se niso imeli potrebnih izkušenj. Razlogov za najvišji priznanji občine Črnomelj je bilo tako pri Rdečem križu kot pri Karitas torej dovolj.

M.B.-J.

PLAKETI HUMANITARNIM ORGANIZACIJAM — Predsednica občinskega odbora Rdečega križa Vida Domjan prejema iz rok predsednika skupščine občine Črnomelj Martina Janžekoviča najvišje priznanje občine Črnomelj. Na skrajni levi vodja skupine za Karitas Tončka Stepan s prav takšnim priznanjem. (Foto: M.B.-J.)

Kdo naj rešuje zdravstvo

DRŽAVA, OBČINA ALI ZASEBNIKI? — Kje vzeti denar za drago zozdravstveno opremo? — Izguba

METLIKA — Da jim je v zdravstvu vse prej kot lahko, je splošno znano, s kakšnimi težavami pa se srečujejo v metliškem zdravstvenem domu, je nedavno opozoril dr. Anton Šuklje. Zadnjega leta je tukajšnji zdravstveni dom dobil od bivših zdravstvenih skupnosti za svoje zdravstvene usluge najmanj 52 in največ 75 odst. plačilo. Po novem načinu financiranja pa bodo še na slabšem. Prej je vsak pacient, ki ni imel registrske številke metliške občine, pomenil pomembni dohodek. Sedaj so postali v tem pogledu vsi državljanji Slovenije enakovredni, medtem ko bolnikov iz hrvaške skoraj ni, sicer pa tudi lanskih storitev niso plačali.

Tako je metliški zdravstveni dom v lanskem letu imel za 2,7 milijona tolarjev izgube, kar je za tako majhen zavod precej znesek. In ker so že prej težko obnavljali medicinsko opremo, se boje, da bo poslej še težje. Že sedaj poslujejo na zaupanje dobaviteljev in na račun poznanstev. Za nakup reševalnega avtomobila so si pomagali z denarjem od prodanih stanovanj, toda tega denarja ni na pretek. Zato je dr. Šukljeti zanimalo, ali bi se v proračunu našlo 63.700 DEM ter dodatni denar za carinske dejavnosti in 5-odst. davek za uvoz opreme v.

M.B.-J.

Zbezljana plača burila Metličane

Izvrsni svet naredil konec ugibanjem o visokih plačah v domu počitka — Osnovni koeficient direktorja višji od Kučanovega in Peterletovega

METLIKA — Nekatere plače v tukajšnjem domu počitka so zadnje čase precej burile duhove. Ljudje so o njih govorili na ulici, kaj se v resnicu dogaja, je zanimalo enega od delegatov na skupščini, ne nazadnje pa je bilo nekaj sicer anonimnih klicev v zvezi s plačami, zlasti direktorjeve, tudi na našo uredništvo. Konec vsemu temu je naredil pretekli teden občinski izvršni svet, ki je kot predstavnik ustanovitelja doma počitka določil plačo direktorju, kakršno določajo navodila ministrstva.

Plača delavcev v sedmih zavodih v občini, katerih ustanoviteljica je skupščina občine, so usklajene s kolektivnimi pogodbami za negospodarstvo. Ker pa za direktorje zavodov kolektivna pogodba ne velja, so ministrstva izdala navodila za obračunavanje direktorskih

doma počitka dvakrat višji od povprečja koeficientov ostalih direktorjev metliških zavodov, bistveno višji pa celo od direktorja zdravstvenega doma, ki je doktor znanosti. Koeficient direktorja doma počitka je bil 6,65 (vrednost koeficiente 1 za pretekli mesec je bila 12.880 SLT brutto), medtem ko je, samo za primerjavo, osnovni koeficient

predsednika Republike Slovenije, republike vlade in republike skupščine 6,5.

Razumljivo torej, da je občinski izvršni svet razveljavil sklep o plači direktorja doma počitka in mu po navodilih ustreznega ministrstva določil koeficient 3,55, obračunana pa bo tudi razlike za preveč izplačane direktorjeve plače za letošnji januar in februar. Hkrati je izvršni svet naročil svetu zavoda, da sprejme sistematisacijo za vse delavce in direktorje, ki bo začela veljati pri izplačilu plač za marec, čeprav bi morala začeti veljati že za oktober.

M. BEZEK-JAKŠE

Ne bo prepozno?

Gostilna ob šoli

METLIKA — Da ima občan pravico zaprositi za dovoljenje za odprtje določene dejavnosti, je razumljivo. Vprašanje strokovne in moralne odgovornosti vseh tistih, ki dajejo potrebna dovoljenja, pa je, kako se bodo odločili. In če bodo pridržili odprtju gostinskega lokala le streljal od osnovne šole, je razumljivo, da z njihovo odgovornostjo nekaj ni v redu, zlasti še če do gostilne in šole pelje ista pot, ki je preozka in le na delu opremljena s pločnikom, ki komaj služi to ime.

Zato je razumljivo, da je ravnatelj medšolske osnovne šole opozoril na to, hkrati pa ga je tudi zanimalo, kakšen vpliv imajo občinski upravni organi na prostorsko planiranje. Odgovor na sicer konkretno vprašanje je bil precej abstracten, predvsem pa birokratski. Odgovornim na občini je očitno zadostovalo, da inšpektorji na odprtje gostinskega lokalnega blizu šole niso imeli pripombe (smešno pri tem, kje, kako prav ti odgovorni neprestano nergajo nad nedelom inšpektorjev) ter da je lastnik zatrdiril, da bo lokal odprt le pozno popoldne in po noči, ko ne bo več pouka. Občinski možje sicer priznava, da prometni režim na cesti proti Šoli ni urejen, a se ob tem priznanju posipajo s pepelom. Če pa bo prišlo do kaljenja miru, bo moč ukrepati še potem.

Takšnega odgovora, ravnatelj, ki očitno misli tudi vnaprej in se boj morbitih posledic, ni mogel sprejet. Marlahko zares vsak opravlja svojo dejavnost, kjer se mu zazdi? In kdo bo odgovoren, če kateri izmed soljarjev konča pod kolesi avtomobila, ki jih bo potem v ozki Šolski ulici več kot doslej?

M. BEZEK-JAKŠE

DVE V.D. DIREKTORICI

METLIKA — Delegati občinske skupščine so v.d. direktorice metliške Ljudske knjižnice imenovali Anico Kopinič, ki je bila doslej vodja Matične knjižnice. Za v.d. direktorice Centra za socialno delo pa so imenovali Nado Krašovec, doslej v.d. direktorice omenjenega zavoda v ustanavljanju.

PREMAJHEN PRISPEVEK STARŠEV

METLIKA — V metliškem otroškem vrtcu je nekoliko več kot 200 otrok, le za okrog 30 otrok pa starši plačujejo 50 odst. ekonomskih cene, medtem ko ostali ostjejo v povprečju le 20 odst. te cene. Tako od 1,3 milijona SLT, kolikor znaša mesečna bruto reaktivacija v vrtcu, starši poravnajo le 250 tisočakov, ostalo pa mora primakniti proračun. Zato so iz občinskega izvršnega sveta poslali na ministrstvo za zdravstvo, družino in socialno varstvo dopis, v katerem ga opozarjajo na težave, ki jih imajo zaradi tega nesorazmerja v metliški občini.

• Demokracija je aristokracija lopov. (Byron)

• Kritik je kokoš, ki kokodaja, medtem ko druge nesejo jajca. (Guareschi)

• Vsaka nova misel je ugovor. Mislični potmeni znati ugovarjati. (Lohberger)

So otroci še naša prihodnost

Z okrogle mize o zagatah otroškega varstva v občini Trebnje

TREBNJE — »Ne vem, kaj si organi republike predstavljajo, da nekaj predpisujejo, po drugi strani pa si prizadevajo, da bi občinami vse pobrali. Ce bo obvezljiva indeksacija proračuna pri 180 odst., nam bo še vedno manjkalo v občinskem proračunu okrog 90 milijonov tolarjev. V našem letosnjem proračunu je za otroško varstvo, ki je dogovorjeni, ne obvezni program indeks kar 274, kar je edini tak ogromen skok. Kaj, ce odborniki tega, da bi šlo 38,4 milijona na manj kot 30 odst. otroške populacije v občini, ne bi sprejeli,« je bil vznemirjen trebnjski župan Ciril Pangartnik na okrogli mizi o zagatah otroškega varstva v občini Trebnje.

Trebanjci so v letosnjem januarju in februarju dali za otroško varstvo bistveno več, kot bi smeli po sklepku o zavodnem finančiraju občinskega proračuna. Pangartnik je polemiziral z namestnikom ministra za zdravstvo, družino in socialno skrbstvo Francem Imperlom, ki mu je oponesel, da je občina Trebnje iz občinskega proračuna dajala veliko manj za otroško varstvo kot druge občine. »Zogico« je Pangartnik takoj vrnil Imperlu reko, da pa so v tej občini imeli eno najvišji prispevki stopnji za otroško varstvo v republiki, poleg tega so v poldrugem desetletju krajani še dodatno veliko pri-

spevali s samoprispevk

**NAGRADA ZA IZKAZANO PRI-
PRAVLJENOST** — V petek je ribniški župan Franc Mihelič podelil letosnjega republiške priznanja civilne zaščite. Plaketi, ki sta bili podjeni Zdravstvenemu domu v Ribnici in občinski gasilski zvezi Ribnica, sta v imenu dobitnikov prevzela direktor Zdravstvenega doma dr. Peter Rus in predsednik občinske gasilske zveze Alojz Kos, zlati znak civilne zaščite pa je prevzel osebno dobitnik priznanja Anton Adamčič, ki se je v imenu dobitnikov za priznanja toplo zahvalil. (Foto: M. L.-S.)

PODELITEV PRIZNANJ CIVILNE ZAŠČITE

KOČEVJE — V mali dvorani krajevne skupnosti Kočevje-mesto je bila manjša slovensost ob podežljivosti priznanj republiškega štaba za civilno zaščito. Predsednik kočevske občinske skupščine dr. Mihael Petrovič je izročil najvišje republiško priznanje, ki se podeluje za dosegene uspehe na področju dela civilne zaščite, plaketo civilne zaščite, Aloju Pretnerju, poveljnemu štabu za civilno zaščito v občini Kočevje, za njegovo živiljenjsko delo. Zlati znak civilne zaščite pa sta prejela Matej Erjavec, za dolgoletne uspehe pri razvoju in krepliti civilne zaščite, in podjetje Oprema Kočevje zaradi svoje proizvodne dejavnosti, katere del je namenjen za obrambo in zaščito pa tudi gasilstvo. Med letošnjimi dobitnikami priznanj civilne zaščite je bilo Gasilsko društvo Šalčka vas, ki pa je svoje priznanje prejelo na ravni republike.

OKROGLA MIZA O NARODNEM PARKU

KOČEVJE — Skupščina občine Kočevje je za torek, 17. marca, pripravila okroglo mizo, na kateri bodo širši javnosti predstavili idejo o ustanovitvi narodnega parka na območju občine Kočevje. Na razgovoru, ki se bo pričel ob 16. uri v veliki dvorani Ljubljanske banke v Kočevju, se bodo predstavili tako zagovorniki kot nasprotviki te ideje s svojimi argumenti.

LASTNIK NAJ SE JAVI!

RIBNICA — Na Policijski postaji v Ribnici se že nekaj dni nahaja starejši kol. znamke Rog, sive barve, št. 616147. Lastnik, ki ga poigra, naj se torej zglaši na Policijski postaji Ribnica.

Spodbuda razmišljanju o razvoju

Številne pripombe koalicije sevnškega Demosa in LDS o razvojnem programu demografsko ogroženih območij Posavja — Delavnice za razvoj

SEVNICA — Koalicija sevnškega Demosa in Liberalno-demokratske stranke je dala številne pripombe in pobude o razvojnem programu demografsko ogroženih območij Posavja, čeprav so studijo Irleja prejeli z zamudo. Menijo, da bo gradivo vredno toliko več, kolikor bolj pogosto ga bodo jemali v roke, torej, da ne bo doživelovalo klavrnne usode razvojnih listin, ki zapršene počivajo po raznih predalah.

Ker v občini ni strokovne skupine, ki bi se ukvarjal z tudi s konkretnim delom, naj bi občinski izvršni svet, ki se je le bežno zadrlžal pri tem programu, vendarle spodbudil vsaj tiste dobro izdelane usmeritve v razvojnem programu. V posebnih delavnicah naj bi se izkazali člani vlade, ki imajo na skrb posamezna področja. Ne bi kazalo spregledati razmišljajočih ljudi v krajnih skupnostih, bodisi da gre za čebe-

USTANOVNI ZBOR SEVNŠKIH IZGNANCEV

SEVNICA — Iniciativni odbor za ustanovitev krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije v Sevnici, ki ga vodi Simona Jakš, vabi vse člane društva — izgnance na ustanovni zbor društva v torek, 17. marca, ob 17. uri v učilnico sevnškega gasilskega doma (2. nadstropje).

Sprejem pobud

Ribniško predsedstvo podpira vse, kar je v dobro občine

»Slovenci moramo zaupati le sebi«

Geslo Slovenske nacionalne stranke je: Svoj gospod na svoji zemlji

KOČEVJE — Predsedstvo skupščine občine Ribnica je 4. marca obravnavalo in sprejelo pobudi skupščine mesta Maribor in skupščine mesta Ljubljana, ki pa sta se nanašali na dve popolnoma različni zadevi. Mariborčani so predlagali ustanovitev Stalne konference lokalnih skupnosti Slovenije, saj je z razpadom zveznih ustanov razpadla tudi Stalna konferenca mest in občin Jugoslavije, v katero je bilo vključenih precej slovenskih občin. Ker je takšna oblika združenja, ki obstaja v vseh evropskih državah, pomembna tudi zato, ker predstavlja protuteč centralizaciji oblasti na ravni republike, so člani predstavstva skupščine občine Ribnica podprli pobudo za čimprejšnjo ustanovitev takšnega združenja.

Prav tako so podprli pobudo skupščine občine Ljubljana za dopolnitve 9. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Po tej dopolnitvi naj bi Republika Slovenija dala vse nepremično premoženje, ki ga povejstva, enote in zavodi slovenske teritorialne obrambe niso prevzeli v upravljanje, v začasno uporabo občinam. Ob tem so podprli tudi dopolnitve tega predloga, ki jo je predlagala občina Sevnica, naj bi bilo to dano občinam v brezplačno uporabo.

M. L.-S.

sebi. Ker pa je skoraj četrtina vsega življa na Slovenskem pripadnikov tujih narodnosti in ker veliko teh zavzemajo pomembne položaje tako na ravni republike kot občin, lahko Slovenci postanejo »gospodarji na svoji zemlji« samo tako, da se jim omogoči prednost pri zaposlovanju. Tudi ostali slovenski državljanji naj bi imeli določene ugodnosti, zato ob tem poudarjajo, da ne priznavajo sedanjega zakona o državljanstvu, saj menijo, da je genociden do slovenskega naroda. Iz programa tudi izhaja, da bi stranka problem nezapo-

slenih in nepravilno zaposlenih Slovencev reševala s prekvalifikacijami, prezaposlitvami in novimi zaposlitvami, zagotavlja bi jim socialno varnost tako kot tudi vsem ostalim Slovencem in slovenskim državljanom, za tuje pa bi uveljavljala največ 6-mesečne delovne vize.

Slovenska nacionalna stranka, ki ženski oziroma partnerjema priznava izključno pravico do odločanja o rojstvu otrok, podpira tudi svobodno iniciativi v zdravstvu, zagotavlja možnost pridobitve dodatnih invalidskih in pokojninskih ugodnosti, poudarja potrebo po večji ekološki osvečenosti in ohranjanju kulturne in naravne dediščine slovenskega naroda, izreka spoštovanje do vseh verskih preprinjanj v okviru slovenskih zgodovinskih tendenc, se vzvema za samostojno slovensko vojsko, sestavljeno iz profesionalnih specifičnih enot, predvsem pa izraža veliko pripravljenost za obrambo doseženega z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Izrazito poudarjena »borbeno« pripravljenost in

- **Zmagu Jelinčič je poudaril, da ne priznavajo, da je Istra hrvaška, saj so jo Hrvati dobili šele leta 1950, prej pa je bila vse ob podpisu rapalskega sporazuma leta 1920 do priključitve nemškemu Rajhu leta 1943 slovenska. Kljub temu Istri ne zahtevajo nazaj, ampak želijo s pametno politiko omogočiti Istranom, ki se ne počutijo Hrvate, izvedbo plebiscita.**

ZMAGO JELINČIČ: »Če se bomo odločili za koalicijo, bomo šli tja, kjer bomo videli največjo korist za slovenski narod.«

ŠE DODATNA POMOČ

SEVNICA — Sevnški občinski izvršni svet je sklenil pomagati Angelu Prnaver iz Budne vasi pri Šentjanžu še z 20.000 tolarji iz stalne proračunske rezerve, da bi lažje postavila novo gospodarsko poslopje, saj ji je lanskoletni požar popolnoma uničil hlev, živino in orodje. Sevnška vlada je že tedaj odeliла Prnaverjevi 20.000 dinarjev denarne pomoči iz sredstev stalne proračunske rezerve občinskega proračuna. Tudi Center za socialno in svetovalno delo Sevnica in krajevna skupnost Šentjanž sta menila, da prosilka omenjeno pomoč nujno potrebuje, saj se po tej nešteči nima s čim prezvljati.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Zelo uspel samoprispevek v KS Tržišče

Za samoprispevek 77,3 odstotka volilcev

TRŽIŠČE — Nedeljskega referendumu o podaljšanju krajevnega samoprispevka za naslednjih 5 let se je v krajevni skupnosti Tržišče udeležilo kar 93 odst. volilnih upravičencev. Za samoprispevek jih je glasovalo 77,3 odst. (836), proti jih je bilo 227, neveljavnih pa je bilo 33 glasovnic. Najbolje so se odrezali na voliščih v Spodnjih Vodalah (93 odst. glasov za), na Malkovcu (90 odst.), v Tržišču je za 1,5-odstotni samoprispevek glasovalo 80 odst. volilcev, pri tudi v Pijavicih, kjer je bil rezultat najslabši (58 odst. za), je bila torej velika večina ljudi za samoprispevek.

»Zahvalil bi se krajancem za visoko udeležbo in oddane glasove 'za' na tem referendumu. To je odraz zaupanja v naš skupni program posodobitve telefoni, vaških cest in izgradnjo mrljške vežice in upam, da tudi v vodstvu krajevne skupnosti,« je povedal predsednik sveta KS Tržišče Marjan Jamšek.

Viktorija premagala, začetne ovire

Nova cvetličarna

SEVNICA — Na zadnji torek v februarju je odprla v prostorih bivše ribarnice ob gostilni Na krizišču v Sevnici cvetličarno 19-letna Viktorija Senica. Cvetličarsko-vrtnarsko šolo je naredila v Celju, 6-mesečno pripravništvo pa je naglo minilo v sevnški cvetličarni Valentina Maršikdo bi pomisli, da bi ji utegnila bivša šefinja celo ponagajati zaradi bojazni pred konkurenco, toda Milena Skorenšek-Mastnak je imela obilo razumevanja za pogumno kralj svoje dovčajne sodelavke.

Viktorija Senica

»Doma v Trnovcu, kjer imamo kmetijo, si bom še letos uredila rastlinjak, da ne bom v celoti odvisna od grosistov s Čatežem in Ljubljane, prek katerih se oskrbujem s cvetjem večina cvetličarn na nas. Družina oz. moji domači so mi veliko pomagali, da so bili prvi koraki, ko si začenjam kot obrtnica služiti kruh, precej lažji. Ne bi se spuščala v to, če ne bi mislila na razvoj, na svoj rastlinjak, ki bo domače izdelave. Potrudila se bom, da bom strankam poleg vencev, cvetja in poročnih šopkov ponudila še razne aranžmaje, opremljanje lokalov po konkurencijski cenah,« pravi Viktorija. Po njenem imenu je dobil lokal tudi ime. V cvetličarni Viktorija smo opazili tudi lončnice, keramiko in sveče. Če je ponudba v Viktoriji ugodnejša, se bo verjetno vsak sam prepričal. Naj zapišemo le, da so pri Viktoriji denimo lilije po 200, gerbere po 120, nageljni in iris pa po 45 tolarjev.

P. P.

Razpisna komisija delovne organizacije KOMUNALA SEVNICA

RAZPISUJE

delovno mesto DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje, določene s statutom podjetja:

- da imajo najmanj V. stopnjo strokovne izobrazbe,
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vodenju
- da imajo potrebne organizacijske in poslovne sposobnosti.

Kandidat bo na delovno mesto imenovan za dobo 4 let. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev pošljite na najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: »Komunala Sevnica, Sevnica, Naselje heroja Maroka 17, s pripisom »za razpisno komisijo«.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po preteknu prijavnega roka.

Drobne iz Kočevja

KRAJE HRANE — Kraje hrane s trgovinskih polic so se dogajale tudi v veliko boljši časih, kot so danes, zato te same po sebi še niso zadosten pokazatelj povečane socialne stiske. Kraje živil iz kleti stanovanjskih hiš in blokov pa nedvomno povede že nekaj več o tem. Tako je minulo sredo ponoči neznanec odnesel iz kleti V. B. iz Turjaške 9/15 kozarcev vloženih kumaric, paprik in celo nekaj kozarcev komposta, krompirja, čebule, masti, olja in podobnih živil, pa se — začuda — ni niti dotaknil.

PREPOTREBNA TAJNICA — Zaradi obilice tudi nenapovedanega terenskega dela je pisarna Rdečega križa pogosto zaprta. Zato tudi nihče ne more sprejeti telefonskih klicev, ki jih je zaradi povečane socialne stiske ljudi iz dneva v dan več. Na izrecne željo OO RK Kočevje bo Rdeči križ Slovenije v sklopu obsežne akcije opremljanja vseh OO RK po Sloveniji s telefoni in računalniki skušal OO RK Kočevje najprej zagotoviti prepotrebno telefonsko tajnico.

STECAJI — Stečaji postopki v kočevskem Itasu, Tekstilani in Zidarju bi moralni biti v teh dneh, če že ne končani, pa vsaj v zaključni fazi. Zaenkrat je dokaj gotovo le to, da bo Zidar stečajni postopek zaključil z likvidacijo podjetja. O sodi preostalih dveh stečajnikov pa se bo več izvedelo na bližnjem tiskovni konferenci.

SPET POMOČ IZ DOLINE

KOČEVJE — Pobrateni iz italijske občine Dolina pri Trstu so že konec decembra lani pripeljali v Kočevje znatne količine hrane, plemic, prahlinski prško in podobnega za hrvaške begunce in socialno ogrožene v Kočevski občini. Takrat so obljubili, da bodo podobno pomoč pobratenemu Kočevju nudili tudi v prihodnjem, zadnji petek v mesecu februarju pa svojo obljubo uresničili. Pripeljali so okoli 1.200 kg riža, sladkorja, moke, testenin in fižola v konzervah. Že v tem mesecu bo kočevski Rdeči križ vso to hrano razdelil med 100 najbolj socialno ogroženih in še preostalih 31 beguncov.

SVET ODSTOPIL

VAS-FARA — Minuli teden je odstopil svet krajne skupnosti Kostel. Člani sveta so sicer zahtevali, naj predsednik sveta mag. Stanislav Južnič odstopi predvsem zato, ker niso zadovoljni z načinom njegovega dela. Ker predsednik tega ni storil, so odstopili vsi člani sveta. Te dni se bodo dogovorili o razpisu novih volitev za člane sveta KS in predsednika.

LOKALNA SAMOUPRAVA

KOČEVJE — V pondeljek, 16. marca, bo ob 17. uri v šolski dvorani Srednje tehnične in poklicne šole v Kočevju pogovor o reorganizaciji lokalne samouprave. Pogovor bo vodil mag. Stane Vlaj, sekretar odbora za lokalno samoupravo pri republiški skupščini. Skupščina občine Kočevje zato poziva vse občane, ki jih zanima bodoča organiziranost občin, da se pogovora udeležijo.

Sevnški paberki

KRAMBERGER — Pretekli četrtek se je mudil na obisku v sevnški občini Ivan Kramberger, ki se je že razglasil za predsedniškega kandidata za slovenske volitve. Ivec je v svoji predvolilni kampanji očitno vzel na piko tekstile in konfekcije. Ko se je Kramberger oglašil v recepciji Juntranke, je tam trčil ob moža v beli halji. »Ti si pa sigurno dohtar,« je vrtal Ivec v Adi Bedek, vodjo enote za tisk in Ado, ki se rad posluša, mu je pritrdir. Kramberger se je zanimal, če je njegov direktor Drago Milinovič Slovenec in zaprosil, direktorja »svetovno znane firme otroške konfekcije,« kot je Ivec poimenoval Juntranko, za sprejem. Milinovič si je odtrgal nekaj minut. Kramberger je propagiral svojo stranko in Inpletu, direktorica Marija Jazbec pa ga je osrečila celo s kisilom.

OKOLJE IN EKOLOGI — Stari, odsluženi avtomobili, ki so bili v večini v motorizirani pustni povorki na pustno nedeljo v Kostanjevici, so kar dobro zasvinjali zrak, saj se je za njimi kadilo kar malce v barvah. Čeprav je torej pustna druština z motoriziranim oddelkom pustnih šen zagotavljal toliko omenjenih hlapov, da bi zeleno kap, jo je večkrat požginal pustni škof. To ne bi bilo nič čudnega, saj škofje znajo blagosloviti marsikaj. Kostanjevički primer pa je vseeno zanimiv. Dobro posluženi pravijo, da je bil v pustnega škofa oblesen g. Kuplenik, ki se ima za zelenega ozioroma varstvenika čistega okolja.

BLEŠČAVA — Ne bi bilo čudno, če bi delegati občinske skupščine skupaj z gradivom dali tudi sončna očala, tišim, ki radi manjkajo na sejah, lahko tudi samo za enkratno uporabo. Očala bi bila primerna, ker se v sejni dvoranji ljudem zelo blešči, kajti snemalec KATV jim z žarometi osvetljuje profesionalne in nepoklicne politične obrazbe. Zlobnebi so ugotovili, da je zaradi močne luči v obraz skupščinska seja generalka za pogovor o poslovanju krškega sklada stavbnih zemljišč.

MNOŽIČNI MEDIJI — Na zadnji seji občinske skupščine je bilo dosti besed o kabelski televiziji in o množičnih medijih, katerih predstavniki so želi v sejni sobi na desni ali na levi strani, odvisno od tega, s katere strani jih človek motri. Beseda je nanesla na denar, ki je potreben za novinarsko obveščanje ljudstva. Vsak je imel o tem svoj prav. Predsednik skupščine Vojko Omerzer je tudi imel svojo razlagu dejanskega stanja. Povedal je tako, da je zdelo, da vse osebke v novinarski loži vsaj malo plačujejo iz krškega občinskega proračuna. Predsednik se je verjetno pomolil. O kakšni prihodnji dotaciji iz občinskega proračuna pa tudi ne more govoriti, saj sodeč po gradivu, ki ga izvršni svet dostavlja za seje skupščine, bodočega občinskega budžeta še ne pozna.

Novo v Brežicah

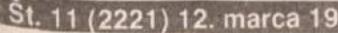
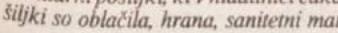
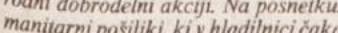
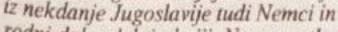
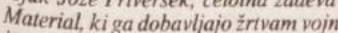
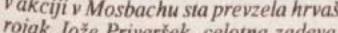
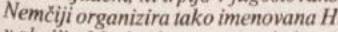
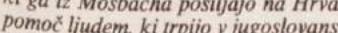
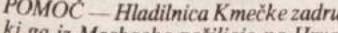
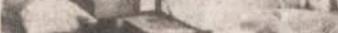
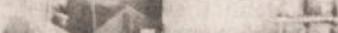
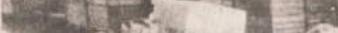
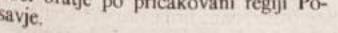
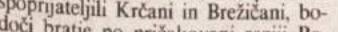
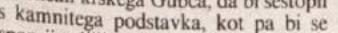
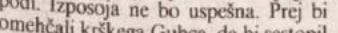
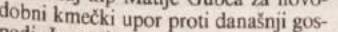
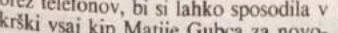
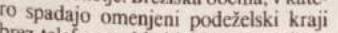
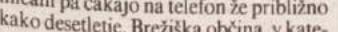
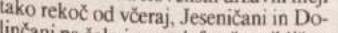
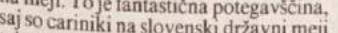
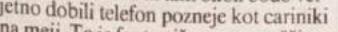
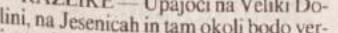
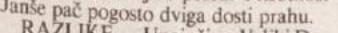
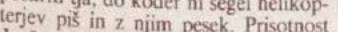
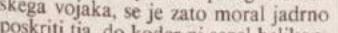
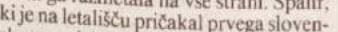
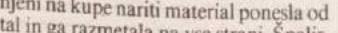
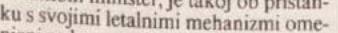
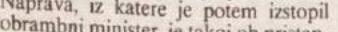
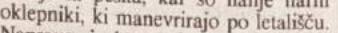
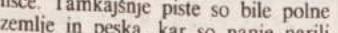
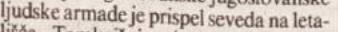
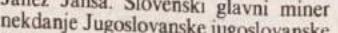
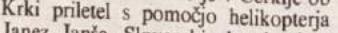
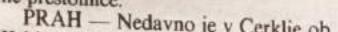
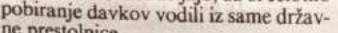
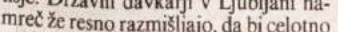
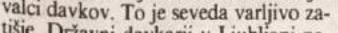
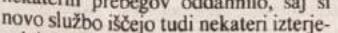
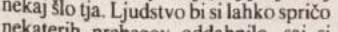
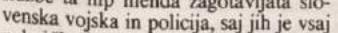
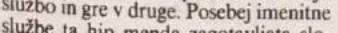
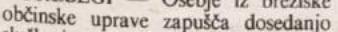
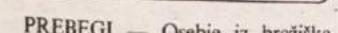
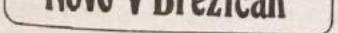
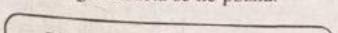
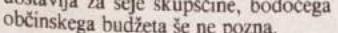
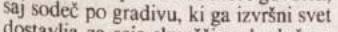
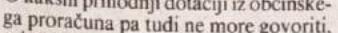
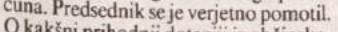
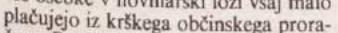
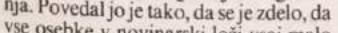
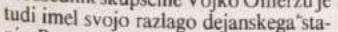
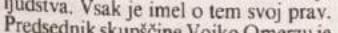
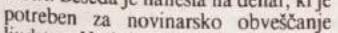
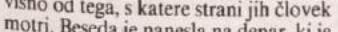
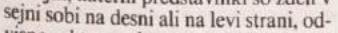
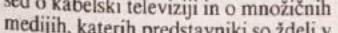
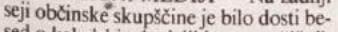
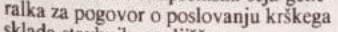
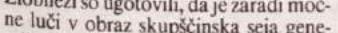
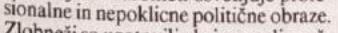
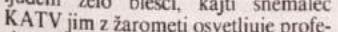
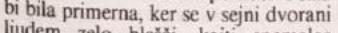
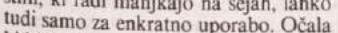
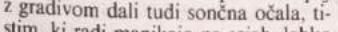
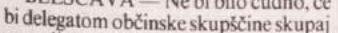
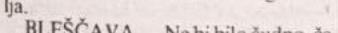
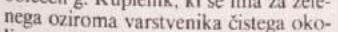
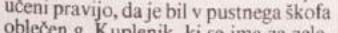
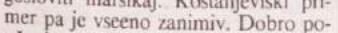
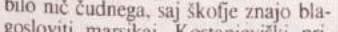
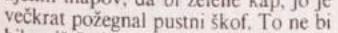
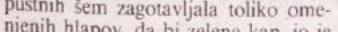
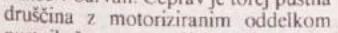
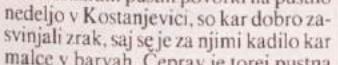
PREBEGI — Osebje iz brežiške občinske uprave zapušča dosedanje službo in gre v druge. Posebej imenitne službe ta hip menda zagotavljata slovenska vojska in policija, saj jih je vsaj nekaj šlo tja. Ljudstvo bi si lahko spričo nekaterih prebegov oddahnilo, saj si novo službo iščejo tudi nekateri izterjivalci davkov. To je seveda variabilno zato. Državni davkarji v Ljubljani namreč že resno razmisljajo, da bi celotno pobiranje davkov vodili iz same državne prestolnice.

PRAH — Nedavno je v Cerkle ob Krki priletel s pomočjo helikopterja Janez Jansa. Slovenski glavni minister nekdaj Jugoslovenske jugoslovenske ljudske armade je prispeval seveda na letališče. Tamkajšnje piste so bile polne zemlje in peska, kar so nanje nariili oklepni, ki manevrirajo po letališču. Naprava, iz katere je potem izstrelil obrambni minister, je takoj ob pristaniku s svojimi letalnimi mehanizmi omenjeni na kupe nariti material ponesel od tam in ga razmetala na vse strani. Špalir, ki je na letališču pričakal prvega slovenskega vojaka, se je zato moral jadno poskrbiti, da do konci ne segel helikopterjev pišč in z njim pesek. Prisotnost Janeza pač pogosto dviga dosti prahu.

RAZLIKE — Upajoči na Veliki Dolini, na Jesenicah in tam okoli bodo verjetno dobili telefon pozneje kot cariniki na meji. To je fantastična potegavščina, saj so cariniki na slovenski državni meji tako rekoč od včeraj, Jesenican in Dolinčani pa čakajo na telefon že približno kako desetletje. Brežiška občina, v katero spadajo omenjeni podeželski kraji brez telefonov, bi si lahko sposodila v krški vsaj kip Matije Gubca za novodobni kmečki upor proti današnjim gospodi. Izposoja ne bo uspešna. Prej bi omehčali krškega Gubca, da bi testopil s kamnitega podstavka, kot pa bi se spoprijateljili Krčani in Brežičani, bodoči bratje po pričakovani regiji Posavje.

POMOČ — Hladilnica Kmečke zadruge Brežice je vmesna postaja za material, ki ga iz Mosbacha pošiljajo na Hrvatsko in v Bosno kot nemško prijateljsko pomoč ljudem, ki trpijo v jugoslovenski državljanski vojni. Zbiranje pomoči v Nemčiji organizira tako imenovana Hrvatska katoliška misija. Levij delež skrbki v akciji v Mosbachu sta prevzel hrvaški misijonar Dragan Čurčić in posavski rojak Jože Priveršek, celotna zadava pa teče prek Karitasa na obeh straneh. Material, ki ga dobavljajo žrtvam vojne, v Nemčiji prispevajo poleg emigrantov iz nekdanje Jugoslavije tudi Nemci in njihove firme, kar torej govorji o mednarodni dobrodelni akciji. Na posnetku: vodja hladilnice Vlado Bogovič ob humanitarni pošiljki, ki v hladilnici čaka na kamionski prevoz iz Slovenije. V posnetku so oblačila, hrana, sanitetski material ipd. (Foto: M. Lizar)

Novinarji Dolenjskega lista komentirajo

Novinarji Dolenjskega lista komentirajo

Okupator bi rad slovensko državljanstvo

«Sramotno je, da moramo gledati te okupatorje, kako se obnašajo in grozijo naši demokraciji. Sram me je, da živim v mestu, ki daje takim potuhom!»

«Gospod M., v času junijске vojne eden vodilnih oficirjev jugoslovanske vojske v Novem mestu, se je te dni vrnil v Novo mesto. Prišel je tiko, skoraj neopazno in očitno misliti takoj ostati. Zahteval bo državljanstvo, mora celo pokojnino, in to od tistih, proti katerim se je vojskoval. Na nas je, ali ga bomo sprejeli ali poslati nazaj, od koder je prišel.»

To sta odломka iz dveh pisem, ki smo ju dobili na naše uredništvo. Prvo je anonimno in je podpisano z »meščani Brežice«, pod drugim stoji ime in primek človeka iz Novega mesta. Oba pa izražata prizadetost oz. ogroženost nad tem, da oficirji jugoslovanske vojske, aktivni udeleženci v junijski vojni proti Sloveniji, sedaj kot upokojenci ali pripadniki hrvaških oboroženih sil živijo v naši domovini ali pa celo kot še dejavníci pripadnik jugoslovanske armade prihajajo v Slovenijo na obiske. Še posebej pa ljudi moti, da sedaj taki ljudje zahtevajo slovensko državljanstvo, in boje se, da ga bodo nekateri celo dobili. Taki živijo oz. prihajajo v Brežice, Novo mesto, Črnomelj, Ribnico. Med njimi je tudi polkovnik letalstva Ivo M., ki je med vojno poveljeval letalom jugoslovanske armade, ki so sejala smrt in razdejanje po naši domovini, in se potem v reviji Narodna armija hvalil, kako so njegovi piloti vestno izpolnjevali ukaze in natančno opravljali bojne naloge. Pa poveljnik pilotov na letališču v Cerkljah Jože J., o katerem je bilo med vojno in po njej precej napisanega. Pa vodja zloglasne vojaške varnostne službe na letališču v Cerkljah, podpolkovnik Radojica O., ki zbira sedaj kot upokojenec na Čatežu okoli sebe svoje pristaše in se šopira.

Nekaj oficirjev jugoslovanske vojske je po umiku iz Slovenije prišlo nazaj v Ribnico, med njimi tudi Šefket S., pripadnik vojaške varnostne službe, zloglasnega KOS-a (kontraobveščevalna služba). Isto velja tudi za zelo protislovensko nastrojenega Ivana M., po rodu Slovence, ki se je po umiku armade v Srbijo vrnil v Črnomelj.

V Novem mestu posebej bode v oči sedaj upokojeni polkovnik Vasilije M., ki se je po umiku armade v Srbiji upokojil in se vrnil v Novo mesto. Med vojno je ta polkovnik z izredno grobim nastopom na poganjah v Podkrajinskem štabu. Teritorialne obrambe onemogočil poveljnemu protiletalske oklepne kolone, ki so jo teritorialci imeli najprej v blokadi na Medvedjeku in potem v Krakovskem gozdu, da bi se njegov divizion predal. Kaj je sledilo tem dogodkom, dobro vemo: letalski napad, mrtvi, razbitje kolone. Polkovnik Vasilije M. je takrat na poganjah poveljnemu kolone majorju Boška Prodanoviću brž ko je prišel na stab TO, nahrulil, zakaj je zapustil kolono in mu ukazal, da se ne sme pod nobenim pogojem predati. Ta človek bi rad sedaj dobil slovensko državljanstvo.

Nekaj časa je prihajal na obiske v Novem mestu tudi poveljnik nekdanje novomeške garnizije, polkovnik Radovan B., ki je med drugim poskrbel, da so vojaki pred umikom demolirali objekte v novomeški kasarni in dom JNA. Do nedavna je prihajal v Novo mesto tudi major Momčilo M., ki se sedaj v generalstabu jugoslovanske vojske v Beogradu, njegova žena pa v Novem mestu, kjer ima dobro plačano službo, nastopa odprtito protislovensko. V Novem mestu živi tudi upokojeni podpolkovnik Petar P., ki je v času priprav na vojno v Sloveniji grozil, da »če JNA odlučno izvršiti svojo dužnost«, minister Janša pa da

bo moral njemu osebno izročiti vse evidence vojaških obveznikov iz novomeške občine.

Še najbolj so te stvari zapletene in zavozljene v Brežicah, kjer živijo tako tisti bivši oficirji JA, ki so že med vojno prestopili na slovensko stran, kot tisti, ki so bili celo vojno aktivni v JA, se potem upokojili, občasno pa na obiske prihajajo tako še vedno aktivni oficirji JA, ki imajo družine v Brežicah, kot tisti, ki so prestopili na hrvaško stran in so sedaj pripadniki hrvaške vojske. Pravijo, da so še na najslabšem tisti, ki so med vojno prestopili na slovensko stran. Precej jih s službami, ki so jih dobili v Sloveniji, ni zadovoljnih, nekaj pa jih je ostalo celo brez služb.

Boljši poznavalci razmer v Brežicah vedo povedati, da se tam krizajo in spopadajo tudi interesi enih in drugih obveščevalnih vojaških služb, ki spletarijo ena proti drugi. Tako so se pred časom v hrvaških časopisih vztrajno širile trditve, da slovenska oblast dovoljuje, da v Brežice prihajajo na oddih piloti jugoslovanske vojske, ki napadajo Hrvatsko. Te govorce so bile lanstrane, širili pa so jih piloti, ki so prestopili na hrvaško stran, a zaradi stalno bivališč v Brežicah, in to zato, da bi prikrali svoje operativno obveščevalno delovanje proti Sloveniji, hkrati pa širili nerazpoloženje do slovenskih oblasti tudi med Slovenci. Pa še to: med temi piloti, ki so sedaj na hrvaški strani, a živijo v Brežicah in široko lažne govorce, ki naj bi izvrale nerazpoloženje do slovenskih oblasti, so tudi tisti, ki so med vojno kot piloti JA aktivno delovali proti Sloveniji.

J. J.

Ribniške črne gradnje in moten spanec

Črne gradnje v ribniški občini in še posebno primer graditve stanovanjske hiše z gos-

podarskim poslopjem v Opekarski ulici v Ribnici, ki jo je postavil Anton Andoljšek iz Prešernove ulice brez izdanega lokacijskega in gradbenega dovoljenja in mimo vseh dogovorov s sosedji, že povzročajo mnogim Ribničanom glavobol, predsednik ribniškega izvršnega sveta pa zaradi tega »ne more spati«. Zaveda se namreč, da bo takšna ali drugačna odločitev izvršnega sveta povzročila gnev te ali one sprte strani. In ne le to! Če se izvršni svet odloči v Andoljškovo korist, lahko, po mnenju republiškega poslanca Franca Lovšina, pričakuje popolno ignoriranje ljudi, tako samega izvršnega sveta kot velfavnih predpisov v zvezi z gradnjami. Andoljškovi primer je tako vzorčen in že zato toliko težje rešljiv, vso zadevo pa še zapleta dejstvo, da niti sami člani izvršnega sveta o tem niso enakega mnenja.

Nekateri ves problem vidijo le v spornem naklonu strehe in premajhnem odmiku objekta od ceste in so zato proti rušenju, za katero bodo inšpekcijske službe že v kratkem izdale odločbo. V podporo je Andoljšku občinsku gospodarsku zbornico, ki se sicer ne spušča na podrocje upravnega postopka, vendar podpira svojega člana tako, kot bi ga verjetno podprtlu tudi tistih osem ljudi, ki bi v tem spornem objektu dobili zaposlitev.

Na drugi strani pa so tisti, ki menijo, da bi bilo kršenja potrebno kaznovati ne le zaradi nespoštevanja predpisov, ampak tudi zaradi izigravanja sosedov. Andoljšek je namreč sporni objekt postavil še istega dne, ko je s sosedji v navzočnosti nekaterih občinskih mož sklenil dogovor, da del ne bo nadaljeval, dokler si ne bo pridobil ustreznih soglasij in dovoljenj. Tedaj je tudi pristal na zahtevo sosedov, da mora biti objekt odmaknjen vsaj štiri metre od ceste, postavil pa ga je na že položene temelje, ki so bili bližje cesti, kot je bilo dogovorjeno. Andoljšek svoje ravnanje pojšnjuje med drugim tudi z večjimi stroški, ki bi nastali, če bi s postavitvijo objekta čakal.

Seveda so tudi taki, ki se zavzemajo za nekakšno kompromisno rešitev problema. Tako naj bi se Andoljšek na primer dogovoril s sosedji za plačilo odškodnine, tako da bi bil volk sit in koza cela. Vendar takšna »privatna rešitev problema« ne more biti odgovor, ki se pričakuje od izvršnega sveta. Zaenkrat se je Andoljšek temu izognil tako, da je zaprosil za mnenje tudi pristojna republiška ministrstva.

MOJCA LESKOVŠEK-SVETE

Metliška sreča v nesreči

Novi datum metliškega občinskega praznika se bo očitno še nekaj časa medil pri občinah in vseh tistih, ki lahko predlagajo, kdaj bi Metličani po novem praznovali. Predlogi, ki so prispevali na natečaj za praznik občine, so po splošnem prepričanju vse prej kot sprejemljivi. Ob vsakem so namreč imeli pomislek, če ne drugačnega, pa — kot na primer za martinovo in 4. maj, praznik zaščitnika gasilcev — da sta to tako splošna data, da bi si ju lahko izbrali za praznik v katerekoli občini.

Medtem ko so dosedanjem datumu praznika, 26. novembra, delegati niso razpravljali, pa je bil 29. april, dan, ko so leta 1365 Metlički prvji potrdili mestne pravice, skoraj sprejemljiv. Toda nekdo se je spomnil, da so bile takrat mestne pravice le potrjene in ne podejlene in da je ta datum iz doslej poznanih pisnih virov moč jemati s precešnjem rezervo. Datum ustavnosti prve protipožarne brambe na Slovenskem v letu 1869 predlagatelj ni utemeljil, medtem ko je 16. julij, torej dan, ko se je končala nemška ofenziva proti Beli krajini, premaleno v zavestti ljudi. Tako metliška občina vsaj za sedaj še vedno ostaja brez občinskega praznika, vprašanje pa je, če bo do datuma, ki bodo predlagani v podaljšanem natečaju, po vseči skupščini. Delegati naj bi namreč na koncu dati zeleno luč za nov metliški praznik, toda batil se je, da se bodo urenčile besede enega od delegatov, ki je bolj zase prišepnil, da glede na to, da dobro pozna sestavo skupščine, v Metliki praznika zagotovo nikoli ne bodo imeli.

Sicer pa ni sporno le to, kateri datum bi bil najbolj primeren za občinski praznik, ampak tudi, na kakšen način naj ga izberete. Naj bodo delegati skupščine tisti, ki bodo rekli zadnjo besedo, ali naj se odločijo o njem vsi občani na referendumu. Res, da bi bila odločitev na referendumu bolj objektivna, in če bi se za dočlenovanje odločili večina občanov, bi bil praznik bolj njihov in bi ga tudi bolj spoštovali. Drži pa tudi, da bi si s tem v občini nakopali precešnje stroške, ki pa bi jih bilo moč zmanjšati, če bi glasovalni listič »prilepilo« k volitvam. Vprašanje pa je, kdaj bodo volitve.

A ne le zaradi praznika. Živahnio je tudi zaradi metliškega grba. Tudi ta je bil kar precej na preipi, in četudi prevladuje mnenje, da je se najbolj primeren kar sedanji, sta precej vprašljiva krokarja na stolpu. Mnogi rimsarji delata obilo preglavic, na koncu pa sta bolj podobna vrabcu ali golobu. Toda ker Metličani načelno vedo, kakšen je njihov grb, je dovolj, da se le stilno dodela.

Ob vseh razmišljanih, nasprotovanih, pomislekih glede metliškega razpoznavnega znaka in praznika pa imajo Metličani vsaj eno veliko srečo. Ko se bodo o vsem tem dogovorili, bo njihova odločitev večna. V drugih občinah ne bodo imeli takšne sreče, kajti občine se bodo delile in ljudje se bodo prepričali, kateri grb in praznik naj veljata po novem. Metlička kot najmanjša občina po številu

prebivalcev v Slovenija pa bo ostala enota s svojim grbom in praznikom.

M. BEZEK-JAKŠE

Bo meter kdaj enako dolg za vse otroke?

Hudo globoko je zabredla družba, ki ima pogostog na jeziku floskule, da so otroci naše največje bogastvo, praksa pa jo vsak dan bolj odločno demandira. Vse večje siromašenje ljudi se žal največkrat najprej pokaže pri otrocih. Marsikje si starši ne morejo več prisvojiti, da bi svojim otrokom kupili sadje in kakšen priboljšek. Nedeljska kosila z mesom postajajo spet praznična. Varčevanje pri prehrani otrok je nepopravljiva škoda za njihovo zdravje in normalen razvoj. Še večje braze v otrokovem duševnosti pušča brezbrinost ali včasih tudi nemoč te družbe, da bi otrokom zagotovila ne le strokovno varstvo, temveč tudi vzgojo.

Bojan Brumen, ki je sodeloval na okrogli mizi o zagatki otroškega varstva v trebanjski občini, je opozoril, da se tudi v naši družbi odločno demandira. Vse večje braze v otrocih dajejo dnuščnost, pušča brezbrinost ali včasih tudi nemoč te družbe, da bi otrokom zagotovila ne le strokovno varstvo, temveč tudi vzgojo.

Ker samostojnega ministrstva za družino in mladino v Sloveniji po vsej verjetnosti ne bomo dobili, bodo pač na prej omenjenem ministrstvu pravi naslov za zadeve družinske politike in bodo deležni v javnosti toljške podpore, v kolikršni meri bo pomagalo to ministrstvo ne le rojevati nove zakone, ampak bo v praksi novorjenim rodovom tudi omogočalo človeku vredno življenje. Gre za reševanje problemov na globalni ravni, to pa je:

- Kaj slaba je tolažba predstavnice novomeškega zavoda, če da je občina Trebnje naredila v zadnjih letih med dolenskimi občinami največji korak naprej prav v otroškem varstvu, če pa v registru za 10 do 15 let. Sploh pa se je kakovost vzgoje dvigovala počasnejše kar ustvarjanje gmotnih razmer. In smo že pri kvadraturi kroga», ko je vlaganje v razvojnost marsikje še hudo vprašljivo, ker v vrtcih ni denarja za elementarno.

ne odvezuje od raznih, na prvi pogled banalnih odgovorov na vprašanje, kdaj si bodo starši lahko spet privoščili, da bodo njihovi otroci deležni tople malice, kaj šele kosila. Da bi trebanjsko in še kakšno otroško varstvo za enak denar naredilo še kaj več, o tem skoraj nihče ne domni. Mnogo več pa je nejvernih Tomažev, ki se bojijo, da meter ne bo nikoli enako dolg za otroka nekje v Šentjurških hribih in za onega, ki živi v ljubljanski občini Center. Ker zakone pač pišejo Ljubljanci po svoji meri.

P. PERC

zove lakirnice, se useda tudi na njihove vrtove in se lepo sveti na primer na solati. Res zelo spodbudna bio pridelava hrane! Da o smaru, ki se širi z lakirnice in vdira v stanovanja, sploh ne gorovimo.

Vse, kar je bilo do sedaj narejenega, je to, da so v Revoz povabili člane projektne skupine, ki se pri novomeškem izvršnem svetu ukvarja z vprašanjem varstva okolja. Tem možom so lepo razložili, kakšno naj bi bila nova lakirница, da bo to sodoben obrat z zaprtim sistemom, da bodo zaradi najssodobnejše tehnologije porabilni za lakiranje avtomobila precej manj laka kot doslej, skratak, da bo pravi blagoslov za okolje. Lepo in prav. Za legalno doseglo tega so pri nas poti znane in jasne, kar ve in je skusil vsak, ki se je na primer ob hiši začel postaviti še malo večjo kurnico. Vloga za lokacijsko dovoljenje z vsemi potrebnimi soglasji, potem načrt in na podlagi tega gradbeno dovoljenje. V Revozu so pa začeli to svojo »kurnico« storitve velikosti 180 x 42 metrov graditi kar brez vsega, na črno, kot se reče. Po francosko bi bilo prehudo, kajti v Franciji si kaj takega gotovo ne bi upali ne mogli dovoliti. Urbanistični inšpektor, ki je za to gradnjo izvedel slučajno — je pač Novomeščan in je šel tam mimo na spreho — je 24. februarja izdal odločbo o ustaviti gradnje lakirnice, ker jo pač gradijo brez potrebnih dovoljenj. »Pritožba zoper to odločbo ne zadrži izvršitve odrejenega ukrepa,« piše v odločbi.

Revoz se zoper odločbo ni pritožil, gradnje

janjem in zaničevalnim odnosom do nekega okolja in ljudi mečejo slabo luč na podjetje in na Francijo?

Za gradnjo lakirnice teče na občini postopek za lokacijsko dovoljenje. Na drugi, zahodni strani lemejevega oz. Revozovega imperija, tako rekoč v središču mesta, nik pod grmsko osnovno šolo, pa je drugo Revozovo gradbišče. Gre za gradnjo avtomobilske pralnice in skladnišča. Pralnica je tlorsne velikosti 10 x 22 m, z zunanjim ureditvijo in parkirnim prostorom ob Zagrebški cesti pa vsa

stvar meri 47 x 11 m. Tudi za to gradnjo je inšpetor isti dan, se pravi 24. februarja, izdal odločbo o ustaviti del. Pri tej pralnici pa ne samo da gradijo brez vseh dovoljenj, ampak do tistega dne, ko je inšpektor izdal odločbo o ustaviti del, niso pri sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora niti zaprosili za lokacijsko dovoljenje. Tudi te gradnje seveda niso ustavili, še več, tako se jim mudi, da so Pionirjevi delavci, ki imajo sicer proste sobote, delali tudi zadnjo soboto in celo nedeljo. Od takrat, ko je inšpektor izdal odločbo o ustaviti del, so dela prav lepo napredovala. Pri pralnici je zrasel celo nekakšen paviljon, vsa stvar je od daleč še najbolj podobna velikemu Bajazitovemu šotoru. Pralnico, kot rečeno, gradi novomeški Pionir, lakirnico pa Gradis. Morda bi bilo dobro vprašati tudi vodstvo teh podjetij, kako lahko prevzamejo gradnjo brez potrebnih dovoljenj.

Na novomeškem sekretariatu za varstvo okolja in urejanje prostora prejšnji teden in v začetku tega tedna nismo mogli o teh Revozovih črnih gradnjah izvedeti nič. Sekretar Preskar je bil z občinsko delegacijo na večnevnem obisku v nemškem Langenhagu, ostali ljudje na tem oddelku pa brez sekretarijevega dovoljenja ne smejo dajati nobenih izjav. Prav tako se ne določi, da stvari niso zvezde iz gradiva za sejo občinske skupščine, ki bo 19. marca Odgovor na delegatko vprašanja niso poslali z ostalim gradivom, bodo pa, objavljajo na novomeški občini, pripravljeni do seje.

Ustvarjalni nemir Odra mladih

Sevniški gledališčniki nadaljujejo z mladimi

Peter Žuraj

SEVNICA — Oder mladih pri GD Sevnica, pred leti gotovo ena najboljših amaterskih gledališčnih skupin na Slovenskem, je spet v globoki ustvarjalni kriji, saj se člani že lep čas niso predstavili občinstvu. Vodja skupine in režiser vse od leta 1982 Peter Žuraj, ki je uspešno prevzel krmilo Odra mladih za Ruđijem Filejem, potem ko se je ta odselil iz Sevnice, to interno stanje malce ironično imenuje ustvarjalni nemir.

Se pa v Žurajevih besedah skriva precej resnice o nemiru, saj je tudi v tem času, ko se za javnost, ki ne pozna najbolje notranje dinamike in sploh vseh razmer v skupini, ni praktično nič dogajalo. Oder mladih je bil že naštudiral novo delo, toda skoraj tik pred uprizoritvijo se je zataknilo, predvsem zaradi različnih vsebinskih deloma pa tudi zavoljo neusklašnjivih konceptualnih pogledov znotraj skupine, ko so njeni člani začeli razmišljati, ali je predloga za novo gledališko predstavo dovolj zahtevna za raven njihovega dolgoletnega poustvarjanja.

Gre očitno za novo menjavo ge-

Izšla je nova računalniška revija

Revija Programer, ki je začela izhajati v Novem mestu, bo mesečnik z redno prilogom — Okrog novega časopisa so se zbrali predvsem študentje računalništva

NOVO MESTO — V torek, 10. marca, je izšla prva številka nove računalniške revije Programer. Njen ustanovitelj in izdajatelj je novomeška firma za računalništvo in storitve Mojster, d.o.o., glavni in odgovorni urednik pa Matjaž Potrč. Uredništvo ima sedež v Slančevi ulici 2. Revija Programer bo izhajala kot mesečnik, in sicer bo prišla iz tiska v Tiskarni Novo mesto v prodajo in po pošti k naročnikom ob torkih. Posamezna številka stane 80 tolarjev, trimesečna naročnina pa je 225 tolarjev.

Zakaj se je poleg dveh že izhajajočih računalniških revij v Sloveniji pojavila še tretja, novomeška? V informaciji, ki sprembla izid prve številke novega računalniškega časopisa, je pojasnjeno, da zato, da bi zapolnila vrzel. Obstojanje revije se namreč usmerjava predvsem na uporabniško področje in sta premalo strokovno, programersko usmerjeni. To naloge se je odločil naložiti si novomeški Programer. Okrog te revije so se zbrali predvsem študentje računalništva in revijo namenili tistim, ki jim je ali bo računalništvo oziroma programiranje poklic.

Izdajatelj in uredniki obljudljajo, da se bo Programer sproti odzival na novosti na področju programiranja in s tem poskušal pokriti del znanja, ki ga šolski sistem ne zmore pravočasno uvrstiti v izobraževane programe. Tudi se revija ne bo posvečala samo enemu programskemu jeziku, kot delajo nekatere tuge revije, temveč bo zajela širše področje, kamor sodijo tudi jeziki za poslovno programiranje in so na zelo visoki stopnji.

NOVGORIČANI S FEYDEAUJEM

KRŠKO — Danes, v četrtek, 12. marca, bo v Kulturnem domu Krško ob 19. uri gostovalo Pionirsko dramsko gledališče iz Nove Gorice s komedio Georges Feydeauja »Poskrbi za Ameriko«. Delo je režiral Boris Kobal. Obiskovalcem se obeta obilo smeha in razvedrila, saj ne gre pozabiti, da je Feydeau, ki je začel odrsko dela pisati še kot kratkohlačnik, pravi mojster za komične dogodivščine, takoj rekoč kralj smeha.

KLAVIRSKI RECITAL

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 13. marca, ob 19. uri bo v Črnomaljskem kulturnem domu klavirski recital. Nana Kure, dijakinja 4. letnika klavirja na srednji glasbeni šoli v Ljubljani, bo izvajala dela Bacha, Beethovna, Chopina in Debussyja.

KONCERT ZBORA IMV

NOVO MESTO — V petek, 6. marca, zvečer je v tukajnjem Domu kulture nastopil mešani pevski zbor IMV in pod vodstvom zborodaje Slavka Raucha izvedel zanimiv program zborovskih pesmi. Zboru se je pridružil in poslušalcem predstavil tudi franciščanski oktet, ki ga vodi Jožica Bradač.

RAZSTAVA IN PREDAVANJE

RIBNICA — V petek je bila v Galeriji Miklova hiša v Ribnici otvoritev razstave kipov akademskoga kiparja Zmaga Posege. V istih prostorih pa je bilo v soboto organizirano predavanje in razgovor o slovenskem narodnem značaju. Predaval je dr. Boštjan M. Zupančič.

»Maratonci« prehitro omagali?

Ali: kako je v Novem mestu potekala še ena prireditev brez obiskovalcev

končalo v dveh urah.

NOVO MESTO — Drugi pesniški maraton, ki je bil v četrtek, 5. marca, zvečer v klubu Doma kulture v Novem mestu, je privabil nekaj manj besednih ustvarjalcev, kot se jih je v istem prostoru zbral lani, ko je občinska Zveza kulturnih organizacij skupaj s svojim odborom za literarno dejavnost takšno prireditev prvič organizirala, le da je bilo nastopajoče pesniško moštvo tokrat nekoliko drugače sestavljen, se pravi še bolj pomiljeno.

Predstavili so se, razen v dveh ali treh primerih, v glavnem sami pesniški začetniki, ki jim je takšna prireditev lahko priložnost, da stopijo iz anonimnosti in opozorijo nase vsaj z javnim prebiranjem svojih del, če jih že niso mogli zaradi nedodelanosti, neprepričljivosti oziroma nedozorelosti le-teh poprepričati v kaki reviji ali drugi publikaciji. Starejših, znanih in uveljavljenih pesnikov je bilo na tem maratonu, kot rečeno, le za spoznanje in je očitno, da jih takšna oblika nastopanja ali sploh ne zanima in ne pritegne ali pa ne pridejo zraven iz kakšnih drugih razlogov. O tem, da niso vedeli, ne more biti govora, saj so vse dobili osebna pisna povabilna.

Večer je tekel, kar je pač lahko tekpel in sodelujoči so brali, kar so pač brali, nekateri enkrat, drugi večkrat, a so se v glavnem tudi sami poslušali. Kajti tako imenovanega občinstva, obiskovalcev, ki naj bi jih takšne prireditve zanimalo, skratka ljubiteljev poezije na tem pesniškem maratonu ni oziroma skoroda ni bilo, tako da sta spoštovano občinstvo predstavljala predvsem urednika Rasti in še tava sta pršla napol službeno — novac in vabili nove sodelavce za to revijo.

Kako uspešna sta bila, se bo prav govorilo videlo že v naslednjih številkah Rasti — želeti bi bilo, da bi bila bolj, kot je bil sam maraton, ki, prvič, sploh ni odražal zdajšnjega pesniškega trenutka in ustvarjalnih potencialov nití v samem Novem mestu, kaj šele v občini in širši Dolenjski, in, drugič, sploh ni bil maraton, kot so si ga organizatorji zamislili, vsaj tak kot lani, ko se je iztekel precej po polnoči, pač pa je šlo le za malo daljše posedevanje pesniške družbine, saj se je vse skupaj

končalo v dveh urah. Očitno je, da drugi pesniški maraton ni dal tistega, kar je bilo pričakovati, karor je tudi očitno, da je prireditev, kakršna je pač bila, brez občinstva izvenela še bolj v prazno. Če bi prišli samo še prijatelji, znanci, sodelavci nastopajočih, bi bila podoba in vits popolnoma drugačna. Ali, kot kaže, je že tako, da se pri nas le še malokdo zmeni za pesniško besedo, za govorico srca in duše, da se ljudje predajajo vsemu drugemu prej kot duhovnosti. Ali pa, če stvar pojmejo absurdo, je pri nas že toliko pesnikov, da se je treba vrašati, kdo sploh je še lahko samo poslušalec, použivalec tistega, kar drugi pesnijo.

I. ZORAN

Dobrodošli, Mirnopečani!

Mirnopeška gledališčka skupina se, zvesta žanru, tudi letos predstavlja s komedijo — Edini, ki ta čas gostujejo po dolenjskih odrih — Pomagajo sponsorji

MIRNA PEĆ — Družina nekdajnega industrialca Tomaža Koka se ravno odpravlja na počitnice, ko prinese poštar telegram, s katerim jih teta Agata iz Amerike obvešča, da prihaja k njim na obisk. Gospa Elza, Kokova žena, se sicer nerada odpoveduje brezkrbnim počitnicam, vendar jo premami pogolnost, češ: teta prihaja z bogatimi darili, zato je bolje, če ostane doma. Ko pa teta Agata res pride, in to z enim samim kovčkom, gospo Elzo skoraj zadene kap od razočaranja. V tistem edinem kovčku ni nitri trohice pričakovanega in zaradi cesar se je Elza tako naivno odrekla počitnicam. Razočaranje je tako hudo, da se hoče nič hudega sluteče tete iz Amerike na vsak način znebiti.

Teden tudi v Novem mestu, potovati pa nameravajo še drugam.

Povsod so dobrodošli, saj so ta čas pravzaprav edina gledališčka skupina na Dolenjskem, ki deluje. Medtem ko so podeželski odri drugod klečnili pod takšnimi in drugačnimi problemi, Mirnopečani vtrajajo in marljivo delajo, kot so vse za leta nazaj. Res, da večino vsega, kar je potrebno za postavitev gledališkega dela na oder, sami spravijo skupaj, s prostovoljnimi delom in poseganjem celo v lastne žep, da torej delajo z največjim entuziazmom in samoodrekanjem, vendar bi tega le ne zmogli brez razumevanja številnih dejavnikov v samem kraju, od krajevne skupnosti dalje, in cedalje bolj tudi sponzorjev.

Nekakšno zlato pravilo mirnopeške gledališke skupine je, da vsako sezono naštudirajo novo delo, pa najstane, kolikor hoče. Tudi se ne iznenavljajo tradiciji, da bi kdaj pripravili kaj drugega kot komedijo. »Vsaka dolga leta nastopanja smo ugotovili, da je komedija še najbolj pravčna za nas, in tudi naše občinstvo, kjerkoči pač nastopamo, z aplavzom dokazuje, da tudi zanj,« je nekoč omenil dolgoletni režiser Anton Kos. Letos se je režije prvič lotil Jožef Matijevič, sicer umetnostni zgodovinar in zaposljen v Dolenskem muzeju v Novem mestu. Sama igra potrjuje, da je režiserski krst dobro prestal. V igri nastopa petnajst igralk, v manjši vlogi tudi režiser. Tomaža Koka igra Bogdan Krevs, eden najbolj zagnanih članov gledališke skupine, njegovo ženo Elzo Marija Mikel, miss Agata, teto iz Amerike, Lojzka Krevs, ovdovela upokojenca Mohorja Karol Zagorc, Marico, služkinjo pri Kokovih, Vida Progar, lanskoletna dobrinica Linhartove značke, itd.

Tako se začenja in zapleta zgodba v komediji »Dobrodošla, miss Agata« Vlada Novaka in celotno delo se je zazdelo članom mirnopeške gledališke skupine po branju tako zanimivo in mikavno, da so se ga odločili upororiti. Ustvarili so predstavo, ki jo po predpremieri in premieri v dneh slovenskega kulturnega praznika pred domaćim mirnopeškim občinstvom ponavljajo na gostovanjih v raznih krajih v Beli krajini in na Dolenjskem. S to veselo in zabavno igro so se predstavili v Metliki, Šentjerneju, Trebnjem in še kje, v ponedeljek ta

GRUMOVA NAGRADA IVU SVETINI

KRANJ — Minuli teden so v Prešernovem gledališču v Kranju, na začetku 22. tedna slovenske drame, podeleli tradicionalno Grumovo nagrado za najboljše slovensko dramsko besedilo. Nagrado je dobil (že drugič) pesnik in dramatik Ivo Svetina za dramo Vrtovi in golobica.

Kaj drugega naj napišemo na koncu kot to, naj Mirnopečani še naprej tako služijo Taliji, kot so do zdaj.

I. ZORAN

Pesem močnejša od razsula zbara

Moški pevski zbor Ruperč Vrh praznuje 20-letnico — »Od 36 pevcev nas je v zboru le še 21, toda vztrajnih, pravih ljubiteljev petja,« pravi Franc Bartolj

STRANSKA VAS — V krajevni skupnosti Birčna vas je zdaj manj kulturnih prireditvev, kot jih je bilo pred leti, na primer takrat, ko je še delovala gledališča skupina in so se na odru kulturnega doma v Stranski vasi izmenjivali igralci in pevci, poleg tega pa so bile dokaj pogostne tudi proslave, ki so jih organizirali ob najrazličnejših priložnostih, toda skoraj nikoli brez kulturnih točk. Krajanji so vsako prireditve radi obiskali, saj so vedeli, da bo igri, koncertu, proslavi ali kakršnemukoli dogajanju ob odigrnjenu zavesi na odru sledilo družabno srečanje v dvorani. Res, kulturni dom v Stranski vasi je bil vseskozi, kar stoji, prijazno zbirališče ljudi, ki so se znali vselej tudi razvedrili in se poveseli, čeprav so prej zbrano sledili kulturnemu dogajanju ali pa modroviali na takšnem ali drugačnem sestanku.

V zadnjem času je takšnih dogajanj v birčenski krajevni skupnosti, kot rečeno, bistveno manj, saj od kulturnih skupin, če ne upoštevamo kulturnega življenja na nižjarezadni podružnični šoli v Birčni vasi, deluje le še moški pevski zbor Ruperč Vrh, pa se za tega je nekaj časa kazalo, da se bo razšel. »Pa se ni razsel, ker si pevci, preprosto, ne moremo dovoliti tega, da ne bi prepevali in nastopali, pa naj to stane,

kolikor že hoče,« pravi predsednik tega zbara Franc Bartolj. »Nasprotov, nadaljuje, »vztrajali smo, vadili in dočakali nov jubilej zbara — 20-letnico. Sama občinstva ustanovitev bo sicer šele jeseni, vendar smo se odločili, da bomo začeli praznovati prej, že marca, proslavljanje pa zaključili okrog zborovega rojstnega dne.«

Moški pevski zbor Ruperč Vrh je začel delovati jeseni 1972 na pobudo Franca Bartolja, ki je vložil tudi razmeroma največ truda za to, da so začeli fante in možje iz Birčne vasi, Stranske vasi in Lakovin organizirati prepevati. Sam je imel nemalo pevskih in organizacijskih izkušenj, saj je prej dolga leta pel v novomeškem moškem zboru, ki je deloval v okviru Kulturnega društva Dušana Jereba. Ko so ustanovili ruperški zbor, se je vanj vključilo še nekaj drugih pevcev iz omenjenega novomeškega zbara, pršli pa so tudi iz drugih zborov, tako da se jih je v birčevski šoli, kjer so vadili pod vodstvom Luvnike Ahačiča, zbral 36. Seveda je moral pevovodja začeti vse znova, saj je bila večina brez kakršnihkoli pevskih izkušenj. Z zborom so potem delali kot pevovodje še Ernest Jazbec st., Sonja Pirc in nazadnje Peter Cigler, sicer umetniški vodja Dolenskega

oktetu, ki vodi zbor peto leto. Število pevcev se je v dvajsetih letih delovanja zmanjšalo skoraj za pol, saj jih hodi na vaje le še 21. »Osip je resda velik, vendar pa pevcem, ki so ostali, ni vzel volje, da ne bi vztrajali, še naprej so prihajali na vaje in nastopali,« pojasnjuje Bartolj.

Koliko pesmi se je naučil zbor Ruperč Vrh in s kolikimi je nastopal v preteklosti, menda ne ve nič v zboru. Trenutno jih znajo zapeti še okoli 45 in v glavnem so to slovenske narodne ali ponarodele pesmi. Spored partizanskih in revolucionarnih pesmi, ki so jih prej večkrat prepevali in so bile malone železni repertoar na najrazličnejših proslavah in slovesnostih, so popolnoma opustili, češ kje in komu pa naj bi jih še peli.

Zbor ima vaje enkrat na teden, in sicer se zbira v dvorani, ki so jo pred leti prizidali birčenski podružnični šoli. Po novem letu in še posebej zadnjem tednu pa je zbor vadolj najmanj dvakrat na teden oz. še večkrat, kolikor je pač bilo potrebno. Pripravljali so se namešči na koncert ob 20-letnici zbara. Ta koncert so imeli minulo soboto, 7. marca, v kulturnem domu v Stranski vasi. Predstavili so se s spredom izbranih pesmi. Jubilantom se

kultura in izobraževanje

LITERARNI VEČER MARJANCE KOČEVAR

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 13. marca, bo v prostorih Ljudske knjižnice Črnomelj literarni večer pesnice Marjance Kočevare, belokranjske rojakinje, ki živi in dela v Novem mestu. Njene pesmi, predvsem iz zbirke Pompeji, bodo poleg avtorice predstavili člani Literarnega kluba Bena Zupančiča iz Krškega, pri čemer bo Stanka Macur zapela lastne uglašbitve pesmi Marjance Kočevare. Recitacije bo spremljaj glasbenik Janko Avsenak.

PEVCI IN GODBENIKI SKUPAJ NA ODRU

KRŠKO — V četrtek, 26. marca, se obeta v Kulturnem domu Krško zanimiv glasbeni večer z domaćimi izvajalci. Ob 19. uri bosta nastopila Mešani pevski zbor Viktorja Parme in Pihalni orkester Videm, skupini, ki sodita v vrh posavske pevske in instrumentalne glasbene poustvarjalnosti.

KOLIKO V VALVASORJEV SPOMIN?

KRŠKO — Septembra leta 1993 naj bi bila v Krškem sklepna slovenska

OSUMLJEN TATVINE — 16-letni fant iz Dečeje vasi je utemeljeno osumljen, da je v noč na 6. marec sovaščan Štefanu Slaku s traktorske obračalke odmornil kolvo s pnevmatiko in ga oškodoval za 7.000 tolarjev.

VLOM V TRGOVINO — V noč na 4. marec je nekdo vlomljil v Mercatorjevo trgovino v Zagorici pri Velikem Gabru. Nepridrav je odnesel nekaj denarja, govorovskih bonov in nekaj parov nogavic, tako da je skupne škode za 12.000 tolarjev.

UKRADEL KOLO Z MOTORJEM — Nekdo je 3. marca v Šegovi ulici v Novem mestu ukradel kolo z motorjem, last 17-letnega Novomeščana, ki je takoj oškodoval za 12 tisočakov.

ŠE EDEN MORA PEŠAČITI — 6. marca dopoldne je nekdo na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu znaknil kolo z motorjem, last Jožeta Šinkovca. Vozilce je bilo vredno 30 tisočakov.

IZGINILE CIGARETE — V noči na 7. marec je bilo vlomljeno v gostinski lokal »Giovanni« v Šukljetovi ulici v Novem mestu. Izginilo je več paketov različnih cigaret, tako da je Helena Janko oškodovala za 32.000 SLT.

ODNESLA USZNJENO JAKNO — 16-letno dekle iz Dobruške vasi je osumljeno, da je 7. marca stopilo v hišo Jožeta Pucijs v Tomaži vasi in odneslo črno usnjeno jakno, vredno 5 tisočakov.

KJE JE MOTORNA ŽAGA? — Izginila je v noči na 7. marec iz nezaklenjene garaže Josipa Kirinčiča v Črnomlju, vredna pa je vsaj 15 tisočakov.

ZAVIRANJE NI POMAGALO — Minuli četrtek okoli 10. ure se je na magistralni cesti pri Mačkovcu pripelila prometna nezgoda, v kateri sta se poškodovala 35-letna voznica osebnega avtomobila Božica Kučko in leto dni starejši sotropnik Ivica Babić, oba iz Zagreba. Do nezgode je prišlo, ko je 45-letni Vodičan Stane Bergant s tovornjakom prehitel stojec vozilo cestarjev, takrat pa je nasproti pripeljal Kučkova. (Foto: B. B.)

Plamex — novomeški Grubelič?

Bodo otoški gasilci videli nov avtomobil, denar ali nič? Društvena dejavnost zamira — Konec

OTOČEC — »Že velikokrat smo svetovali, naj gasilska društva novomeške občine nima opravka s trgovino Plamex, ki jo vodi nekdani direktor Poklicne gasilske enote inž. Mihal Horvat. Je prav popoljan in veliko jih je že nasankalo. Kdor bo še imel opravko s tem dolenjskim Grubeličem, naj potem ne hodi po pomoč na sedež naše gasilske zveze.« S temi besedami je Rudi Nanger, predsednik občinske gasilske zveze, »potolažil« otoške gasilce na njihovem občnem zboru. Nakup novega gasilskega vozila je bila najbolj vroča točka dnevnega reda, saj so gasilci od svojega vodstva želeli izvedeti, kje je denar in zakaj ni avtomobila. Predsednik društva Franc Ivnik je vse podrobno obrazložil. Povedal je, da so s pomočjo zavarovalnice Tilia in kranjanov zbrali 23.418 nemških mark v dinarski protivrednosti. Naredili so pogodbo s Plamexom in direktor te trgovine je tedaj, ko so mu predali denar, do danes že velikokrat obljubil, da »bo vozilo jutri v garaži«. Od vseh obljub imajo otoški gasilci le dolge nosove, inž. Mihala pa ni bilo niti na občni zbor, kamor so ga povabili, da bi povedal, kaj je na stvari. Za sedaj imajo gasilci še nekaj potrpljenja in bi do avta ali denarja radi prišli brez

Zakon vrnil zaseženi tovornjak

Luknja v zakonu in z zaplembami vozil, ki jih je poganjalo kurilno olje, ni bilo nič — Primer Borisa Kosa iz Leskovca pri Krškem več kot zgovoren

KRŠKO, NOVO MESTO — Veliko prahu je med vozniki motornih vozil dvignila lani sprejeta zakonodaja o prepovedi uporabe kurilnega olja v avtomobilih, traktorjih, delovnih strojih. Za tiste, ki bi jih zatolili s kurilnim oljem v rezervoarju avtomobila, je bil ob kazni predpisani še varnostni ukrep odvzema motornega vozila. Prav zategadelj so policisti in inšpektorji ob eni svojih akcij, v kateri so preverjali vsebine rezervoarjev vozil na dizelski pogon, zasegli in spravili pod ključ nekaj avtomobilov, med njimi tudi tovornjak zasebenka iz Leskovca pri Krškem, 37-letnega Borisa Kosa. Kos in njegov tovornjak naj bi bila prvi »vzorčni« žrtvi nove zakonodaje, v opomin in grožnjo bodočim kršiteljem.

Že to, da se je postopek nenavadno zavlek, je dalo sluttiti, da z zakonodajo nekaj ni v redu. Od kontrole pristojnih inšpektorjev, opravljene 13. novembra ob 10. uri na magistralni cesti med Novim mestom in Krškim, do končne odločitve novomeške sodnice za prekrške so pretekli kar trije meseci. Pri tem pa nikoli ni bilo sporno, ali je v rezervoarju tovornjaka resnično bilo kurilno olje.

To je namreč pokazala že preiskava na mestu kontrole, kasneje pa potrdila še analiza tehnične službe ljubljanskega Petrola. Kos in tovornjak so rešile zakske luknje, novomeška sodnica za prekrške Sabina Jazbec-Ahlin pravi, da jih bodo zakonodajalci že te dni popravili in tako vendarle spravili v življence grožnjo o odvzem motorne vozila v primeru uporabe kurilnega olja za pogonsko gorivo.

KDO JE VIDEL POGREŠANKO?

DOLŽ — 2. marca okoli 19. ure je vnik pripeljal 86-letno Frančiško Turk z Iglenika na obisk k njeni hčerki na Dolž. Turkova je stopila iz avtomobila, vnuk pa se je odpeljal naprej. Vse lepo in prav, ako 4. marca ne bi ugootvili, da Turkova sploh ni stopila v hišo, pač pa je odsla neznamo. Pogrešanka je visoka 160 cm, srednje postave, sivih las, oblečena je v dolgo sivo krilo, moder predpanski in rdeč pulover, obuta je v visoke čevlje, na glavi pa ima modro ruto. Kdorkoli bi o pogrešanki kaj vedel, naj to sporoči na UNZ Novo mesto, telefon 21—080, ali na PP Novo mesto, telefon 92.

Zakon o začasnih ukrepih o davku ob prometu proizvodov pravi, da storiti prekršek oseba, ki uporablja ekstra lahko ali specialno lahko kurilne olje in namene, ki jih zakon prepoveduje. Ker pa v danem primeru pomeni izraz »uporaba kurilnega olja v prepovedane namene« vožnjo tovornjaka, je bilo na dlan, da kršite ne gre pripisati lastniku tovornjaka, zasebnemu obrtniku Borisu Kosu, pač pa njegovemu delavcu Miljanu Žižku, ki je tistega dne sedel za vozilom avtomobila. Žižek je sodnican prienal, da je tistega dne na črpalki v Leskovcu pri Krškem natočil v rezervoar kurilno olje, čeprav mu je delodajalec zabičal, da tega ne sme počenjati. Nbenega dvoma torej ni bilo o krvidi Milana Žižka; novomeška sodnica mu je za prekrške prisodila nemajno denarno kazeno 60.000 tolarjev, na drugi strani pa je bil postopek zoper Borisa Kosu ustavljen.

In kakšna je bila usoda tovornjaka? Predlagatelja postopka, republiško ministrstvo za trgovino in republiški tržni inšpektor, sta zahtevala izrek varstvenega ukrepa odvzema tovornega avtomobila z registrsko oznako NM 114—040, kot je to predpisoval zakon o začasnih ukrepih o davku od prometa proizvodov in storitev, ki je v času storitve prekrška nesporno veljal. Takšen ukrep je bil celo predpisani kot obvezen. Toda v času postopka se je za to vrsto prekrškov v Sloveniji spremenila zakonodaja, v veljavjo je stopil Zakon o prometnem davku. Sodnice za prekrške so morale pri razsojanju upoštevati dolžila tega zakona, saj se v primerih, ko se spremenijo materialno-pravne dolžbe zakona ali ko se spremeni kak

IZGINIL OSEBNI AVTO JETTA

MIRNA — V noči na 5. marec je nekdo stopil v odklenjeno garažo Mirencana Petra Kramarja in iz nje odpeljal osebni avto Jetta bele barve z registrsko številko NM 178—783. Kramar je vsaj ob 500 tisočakov.

VOZNIK PODLEGEL POŠKODBAM

MAČKOVEC — V pondeljek, 9. marca, se je 52-letni Jurij-Boris Narobe iz Ljubljane peljal z osebnim avtom na cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Mačkovcu je iz neznanega vzroka v levec nepreglednem ovinku zapeljal v levo na travnik bankino, vozil pa njej 8 metrov, nato trčil v betonsko ogrado nadvoza, nakar je vozilo letelo po zraku in se naposled zarilo v obcestni travnik. Narobe je bil takoj mrtev.

ZA 560 TISOČAKOV PLENA

KRŠKO — 6. marca so kriminalisti UNZ Krško in brežiški policisti prijeli 21-letnega Manfreda G. in 23-letnega Stanislava Z., oba iz Brežic, ki sta osumljena vlovor v videočetu Palma, jeans butik, prodajalno Agroservisa in lokal Colibri na Čatežu. Kradla sta predvsem tehnično blago, zlasti videorekorde, skupne škode je za 560.000 tolarjev. Za brezposelna mladileniča je preiskovalni sodnik že odredil pripor.

Z NOŽEM JA ZABODEL

ROJE — 7. marca okoli 23. ure je prišlo v gostinskem lokalnu Grabnar na Rojah do prepriča, ki se je trajčno končal. 20-letni A. R. iz Grobelj je namreč med pretekanjem z nožem zabodel v predel srca 19-letnega Janeza J. iz Šentjernej, ki se hudo poškodovan zdravil v novomeški bolnišnici. A. R. bo moral pred sodnike.

S PUŠKO USTRELIL OČETA

ŽABJEK — 29-letni Marjan B. iz Počepke vasi je 4. marca ob 18.45 z vojaško puško M-48 ustrelil svojega 53-letnega očeta, ki je hudim poškodbam podlegel. Sin in oče sta se sprila v romskem naselju Žabje, po uboju pa si je Marjan skušal soditi še sam. Hudo poškodovanega so prepeljali v novomeško bolnišnico in trijeti v hlevu. Škode je za okroglih 560.000 tolarjev.

POGINILO JE SEDEM KRAV

RADNA VAS — 4. marca ponoči je v hlevu Antonia Starča iz Radne vasi poginilo sedem krav. Preiskava je pokazala, da so krave poginile zarvoljo kratekega stika na električni napeljavi med faznim in začetnim vodnikom ter povezavo s kovinskimi deli v hlevu. Škode je za okroglih 560.000 tolarjev.

predpis, za storilca uporabi tista zakonodaja, ki je ranj milejša. To pa Zakon o prometnem davku v tem primeru zagotovo je, sestavljač je namreč eno-

- Na Kosovo srečo je občinski proračun zaradi takšnega razpletka kar ob lep kupček denarja, ki bi ga iztržil z licitacijo zaseženega tovornjaka; slednji se je take vrnil v Leskovec. Sestavljač zakona pa sedaj hite popravljati napako, ki bi ji je pravno urejenih državah rekel tudi škandal.

stavno pozabil v drugi odstavek njegovega 72. člena vpisati še obvezno izreka varstvenega ukrepa odvzema motorne vozila.

B. BUDJA

UMRLA MED PREVOZOM V BOLNIŠNICO

ZAGRADEC — 31-letni Tomaž Slana iz vasi Krka je minulo soboto ob 1.45 peljal osebni avtomobil po regionalni cesti med Žužemberkom in Krko. V Zagradcu je v nepregledni desni ovine zapeljal prehitro, vozilo je zaneslo v levo, nakar je avtomobil po 26 metrih vožnje po bankini in kasneje po travniku trčel v oreh, ki stoji kak dva metra od roba ceste. V silovitem trku so bili voznin in sopotniki, 26-letni Anton Zajec iz Podbukovja, 27-letni Darko Nose iz Malega Korinja in 33-letna Cvetka Slana s Krke, hudo ranjeni in so ostali vklečeni v zvit pločevini. Ranjence so iz razbitin potegnili šele domačini, vendar je pomoč za Cvetko Slana prišla prepozna; hudo poškodbam je podlegla med prevozom v ljubljanski klinični center.

LAHKOMISELNOST — Čeprav so sevniški gasilci opozarjali na nevarnosti kurjenja v naravi in so tudi po sevniškem radiu zagrozili, da bodo začeli intervencije pri gašenju travniško-gozdnih požarov, ki jim botrujeta malomarnost ali objektost, začenavati, za kar imajo ustrezno pravno podlago, je konec preteklega tedna zagorelo zaradi lahkomiselnosti kar dvakrat.

Požari najavili pomlad

Letos se obeta rekordna bera pomladanskih požarov, ki jih neti neprevidno kurjenje

NOVO MESTO — Če bi sečeli vse večje in manjše požare, ki smo jim bili prileže zadnje tedne po Dolenjskem in Beli krajini, bi se bržkone približali številu sto. Ne posveti, ne odlokni, ne opozorila, ne kazni ne morejo spremeniti prepiranja ljudi, kako koristno in hvaležno opravilo je spomladansko požarništvo.

Vsač dvajset je zadnje tedne primerov, ko je ogenj s travnika ušel na bližnje poslopje, v gozd ali celo na stanovanjsko hišo. Škoda je ogromna, zaenkrat še neocenjena, zanesljivo pa se bo merila v milijonih tolarjev. Previsoka cena samovoljij, ki jo bo očino lahko pokorila le ustrezna kaznovna politika. Doslej so dolenjski policisti zoper spomladansko požarništvo napisali pet kazenskih ovad, ki se bodo končale s sedenjem na zatožni klopi pred obližnjem sodnikom, ob teh je bilo sodnikom za prekrške poslanih še nekaj prijav za uvedbo postopka. Po obstoječi zakonodaji je namreč zažiganje travnikov in gemicanje prekršek, ko pa ogenj prerasne v požar, ki ogroža premoženje in varnost, tudi prekršek prerasne v kaznivo dejanje. Imenuje se povzročanje splošne nevarnosti, zanj pa je predvidena zaporna kazen, ki se zaenča s šestimi meseci sedenja za rešetkami. Veliko za tistega, ki je obeležila majhna uteha pa za tiste, ki zavoljo neprevidnosti in nepremišljjenosti ostajajo brez gozdrov, vinogradov, gospodarskih poslopij, stanovanjskih hiš.

B. B.

Tihotapstvo z orožjem in ljudmi

V Posavju se množi nasilje in organiziran kriminal — V eni akciji zaseženih 55 kosov orožja — Kitajci in Romi potujejo na črno čez mejo

KRŠKO — Gledano s policijskimi očmi, je državna meja v Posavje prinesla veliko več slabega kot dobrega. Nasilja je vse več, tudi organiziranega kriminala in gospodarske kriminalitete, da o mamilii, spolnem nasilju nad otroci, obmejnimi incidentih in še čem sploh ne govorimo. Zadovoljiti se z ugotovitvijo, da je bilo lani v Posavju manj kaznivih dejanj kot leto poprej, vsega 974, bi pomenulo zatiskati si oči pred resničnostjo in tega se zavedajo tudi posavski policisti. Navsezadnje je padec števila kaznivih dejanj v Posavju zadnja leta nekaj občajnega, še posebej je to razumljivo za minule leto, ki ga je obeležila vojna in z njim poostrenja kontrola ter preventivna dejavnost.

Kar štirje lanski umori in tri posebno hude poškodbe, od katerih se je ena končala s smrtnjo, so le del posledic vse večjega nasilja, ki so mu priča Krčani, Brežičani in Sevnčani. In ko v temu dodamo še vse več oblik organiziranega kriminala, pri čemer prednjači nedovoljena trgovina z orožjem in razstrelom — v eni od uspešnih akcij je bilo zaseženih kar 55 kosov orožja — ter porast trgovine z mamilii (Posavje ima baje idealno klimo za vzgojo indijske konopije), ki ga obeleži tudi najdraža heroina in marihuane, je razlogov za zaskrbljenost dovolj. Še posebej, ker bo z mejo tovrstnih težav iz dneva v dan več. Ne nazadnje sodi med alarmentna spoznaja tudi 13 lanskih tativin avtomobilov in šest ustavljenih na cesti med Novim mestom in Zagrebom, za katere se je izkazalo, da so ukradeni. Dušan Kerin, vodja urada kriminalistične službe krške UNZ, ob tem omenja lani odkrito

organizirano skupino storilcev, naših državljanov, ki po tujini kradejo avtomobile, jih nato s pretolčenjem številki šasije in karoserije primerno predelajo, pridružijo tudi papirje in nato prodajo. Krški kriminalisti končni razvozljavi tega odkritija namenjajo veliko dela in časa; da so na dobrì poti, kaže tudi pred dnevi zaseženi osebni avtomobil mercedes, o čemer smo pisali v prejšnji številki.

Poglavlje zase je gospodarski kriminal. Dušan Kerin pravi, da je primerov divjega lastnjenja po Posavju vse več, enako zlorab položaja, podkupovanju in podobnih dejanj. O tem navsezadnje dovolj zgrovno pričajo razvita afera na brežiški občinski skupščini in javnosti manj znani »zapleti« v Agroservisu, Jut

Nič več prepirov okoli vojašnic?

Sedaj je slika o tem, kaj bo z vojašnicami, ki jih je pustila za sabo jugoslovanska armada, že jasna. Nekaj jih bo uporabljenih v obrambne, nekaj pa v civilne namene. Slovenskih vojakov pa ne bi smeli pregnati v grmovje in jih izolirati - saj so vendar naši.

Kmalu bo minilo pol leta, odkar je zadnji uniformirani vojak razsute in prosile jugoslovanske armade zapustil ozemlje Slovenije. O tem, kaj je ostalo za njo, smo na straneh tega časopisa že pisali. Stanje v vojašnicah je bilo podobno slovesu, ki ga je omenjena armada uživala. Kolikor je bilo mogoče, je notranjost poslopij izropala ali uničila, tako spremeno seveda, da tega na zunaj niti ni bilo toliko opaziti.

Še predno je jugovojska odmarsirala iz njih, se je okoli marsikater vojašnice ali drugega vojaškega objekta razvila živahnna debata o tem, čemu naj bi poznaje služil. Precej naivno so si nekatere predstavljali, da je to nikogaršnja zemlja in da bo imel pravico do nje tisti, ki bo prvi prišel in bo dovolj glasen. Zato je bilo razočaranje toliko večje, ko je postalno jasno, da je roko nad vse položila republika, nadzor pa prevzel obrambno ministrstvo. Seveda je bilo jasno, da bo nekaj od zapuščine rabila tudi Slovenija za svojo obrambo, vendar ne vsega. Čas, ki je medtem pretekel, pa je prinesel marsikater parmen razmislak in streznitev. Predvsem se je marsikdo, ki je zidal gradove v oblikah, tega zavedel in spoznal, da stvar le ne bi bila tako poceni in enostavna, kot si je v začetku predstavljal. Stvar pa je dozorela tudi v republiških in občinskih organih in sedaj je vsaj glede tega, kaj bo slovenska obramba rabila zase in kaj je pripravljena prepustiti drugim, že dokaj jasno.

Glede objektov na Dolenjskem je tekel pogovor z Albinom Gutmanom, načelnikom pokrajinskega štaba teritorialne obrambe za Dolenjsko. Povedal je, da je glede nadaljnje usode nekdanjih vojaških objektov domala povod dogovorjeno in sicer tako, da sta obe strani več ali manj zadovoljni.

Bršljin in Pogance ostanejo

»V Novem mestu ostaja teritorialni obrambi vojašnici v Bršljinu, vendar le začasno, kajti v končnosti računamo na preselitev na bolj primerno lokacijo. Realno gledano je njena preselitev vprašljiva vsaj še naslednjih deset let. Gre samo za vojašnico, torej tisto, kar je ograjeno. V uporabi občini bodo dana skladisca v Češči vasi in na skladisca v Bršljinu, hangari, ki imajo vojaško oznako Trudbenik. Najemniki za vse te objekte bodo izbrani v občini in jih posredovali ministrstvu. Dom JLA je za teritorialno obrambo neperspektiven že zaradi lokacije pa tudi zaradi konstrukcije, tako da od vseh začetkov TO janji ni bila zainteresirana in ga ne namernava uporabiti. Prav takot za objekte v Bršljinu bo občina janji našla najemnika. Kot vemo, je že prišlo nekaj kvalitetnih ponudb, je pa velika navarnost, da bo te objekte dobil v najem proračunski porabnik, s čimer ne bi bilo nič doseženega,« pravi Albin Gutman glede objektov v Novem mestu in Bršljinu.

Pri tem je seveda potreben naglasiti, da se bo v bršlinskem kasarno nastanil pokrajinski štab s svojo profesionalno enoto in da bo tam tudi učni center druge faze, se pravi nadaljevanje usposabljanja za učence iz Cerkelj, od koder se bodo preselili po treh mesecih. Da bi tem učencem zagotovili ustrezne prostore, bodo v teh dneh že pričeli z obnovno.

V bližini Novega mesta so tudi vojaška skladisca na Pogancah. Ta so bila pred nekaj leti obnovljena in bodo za skladisca vojaške opreme služila še naprej. Na ta kompleks se bo v Jedinščico preselil tudi območni štab s svojimi enotami. Teritorialni obrambi bo ostalo torej celo poganskovo območje, vsaj še nekaj časa pa bo zaprt za gibanje prebivalstva tudi predel gozda, ki je od eksplozije skladisca leta 1965 ogrenjen. Domnevajo namreč, da je tam še veliko eksplozivnih sredstev, zato bo treba poskrbeti za njihovo strokovno odstranitev. Sanacija bo draga in dolgotrajna.

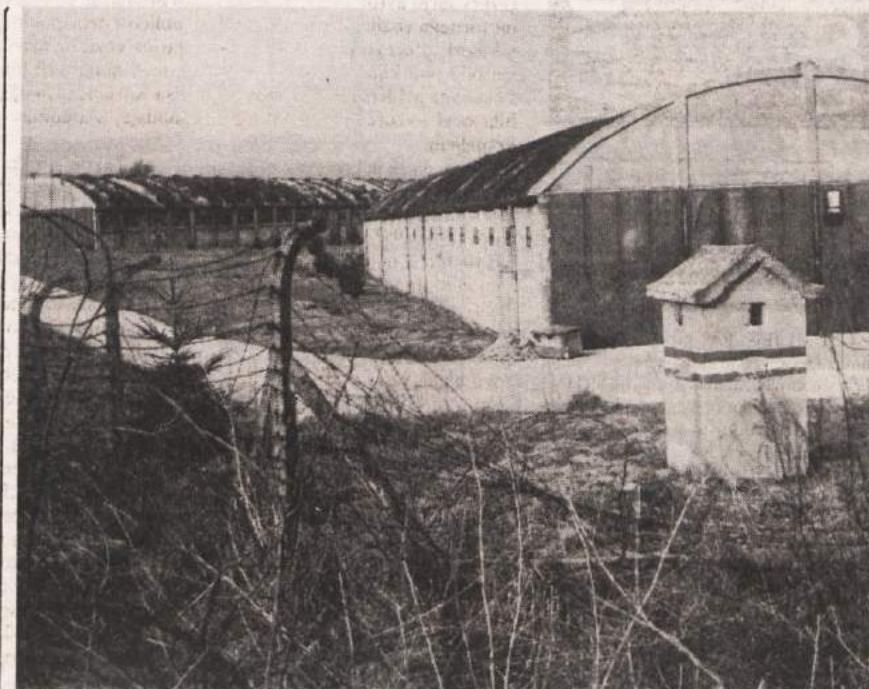
urejen dostop z železnicu, objekt sam pa tudi ne zahteva večjih vlaganj.

V Brežicah bo ostalo v vojaških rokah letališče v Cerkljah, vendar precej zmanjšano, saj bodo odvečna zemljišča dobili v obdelavo kmetje. Tu bo učni center za vojaške obveznike. Za sedaj še ni točno določeno, od kolikor bodo rekrutati, najbrž jih bo večina iz dolenjske regije, nekaj pa jih bo tudi iz drugih slovenskih pokrajin. Je pa to edini učni center prve faze na Dolenjskem. Sedaj je obnova prostora za učni center že v zaključni faziji. V učnem centru bo prostora za 300 do 500 učencev, nadaljnji tempo urjenja pa bo določil slovenski parlament s sprejetjem proračuna, v katerem bo tudi znano, koliko smo pripravljeni dati za svojo obrambo. Start učnega centra zaenkrat ni sporen, določen pa je za začetek aprila.

Letališče je zaradi bližine državne meje precej izgubilo na strateškem pomenu. Ga pa bo moč uporabljati za urjenje pilotov za civilne potrebe v skladu z dogovori z ministrstvom. Gutman pravi, da delna civilna raba letališča nikoli ni bila sporna, zlasti ker je to letališče uporabno tudi kot alternativa takoj za Brnik kot za Zagreb in Maribor. Na letališču je žal ostala nepoškodovana samo pista, vso tehnično opremo, ki je potrebna za to, da lahko letala vzletajo in pristajajo, pa je treba postaviti povsem na novo.

Zdaj sedaj je na letališču v Cerkljah včasih zelo živahno. Številni piloti, ki so ob agresiji na Slovenijo zapustili vrste okupatorske vojske, se tukaj urijo in pridobivajo potrebljeno število ur letenja za podaljšanje pilotične licence. Za to je na voljo nekaj športnih letal, čisto gotovo pa je, da tukaj posebne letalske vojaške enote ne bo, predvsem zaradi bližine meje. Kar bo v slovenski vojski letalstva, bo na Brniku in bo neposredno podrejeno republiškemu štabu. Manjših enot ne bo.

»Vsepovsod smo zadržali le toliko objektov, kolikor jih nujno potrebujemo,« pravi Albin Gutman, ki ima gotovo v mislih spor z brežiško občino okoli tega, kdo bo dobil v uporabo brežiški Dom JLA in Dom letalcev. »Ta dva objekta v Brežicah ima sedaj začasno v uporabi območni štab, vendar bo v njih ostal le toliko časa, dokler janji v Cerkljah ne bodo urejeni ustrezni prostori. Poudariti je treba, da je občina Brežice uporabila vse vrste pritisakov, da je takrat, ko so se formirali območni štabi, tudi štab dobil sedež v Brežicah.

Sedaj, ko ga imajo, jim je pa odveč. Ker pa je lastnica obeh prostorov republika, bo treba tudi v bodočem razmisiliti, kdo jih bo lahko uporabljal, saj bo treba zanje plačati najemnino.«

Ne želimo biti kaplarska vojska

V Brežiški občini je še Remontni zavod Bregana, kjer za potrebe slovenskih oboroženih sil sedaj opravlja remont tovornih vozil, vendar v omejennem obsegu, ker primanjkuje rezervnih delov, ker je delo na ravni obrtniške delavnice, pa tudi zato, ker je struktura delavcev, ki so ostali, iz različnih proizvodnih procesov, trenutno pa bi potrebovali le mehanike in avtoličarje.

»Sedaj se borimo za preživetje in za to, da imajo ljudje, ki so prestopili, delo, v nastajanju pa so projekti, ki bodo zagotovili obnovno proizvodnje, ne take, kot je bila sedaj, ampak take, ki ji bo dala dolgoročno rešitev. Skoraj gotovo je, da bomo dali prostore v najem zunanjemu interesentu, saj je se-

danji način dela zelo drag, predvsem zato, ker imamo na razpolago celo tovarno, to pa pomeni tudi visoke energetske stroške,« pravi Gutman, ki hkrati trdi, da je trend propadanja na vseh objektih že ustavljen, pa tudi socialna varnost za preko sto civilnih oseb, kolikor jih je na Dolenjskem prestopilo iz vojaških služb, je urejena, v veliki večini z zagotovljeno stalno zaposlitvijo.

»Marsikje so pričeli kazati tudi za nas več razumevanja, saj nismo nikjer ustvarjali problemov. Je pač tako, da nekje moramo biti in da želimo slovenskim vojakom zagotoviti višji standard, kot so ga imeli do sedaj. Po svetu so vojašnice znötaj naseljene. Umakniti vojašnico iz civilizacije pomeni veliko težav. Najprej za vojaka, ki ne bo morebil obrati stika z okolico in družino. Proces socializacije vojakov bi bil bistveno težji. Ne želimo, da bi se zapirali v kasarne tako kot JLA. Nevarnost je, da bi postali vojska, ki ne bi imela občutka za ljudi in bi se začeli kaplarsko obnašati, tako kot so se v JLA,« razmišlja o bodočnosti slovenske vojske v zvezi z vojaškimi objekti Gutman.

TONE JAKŠE

Ribnica skoraj demilitarizirana

Kar zadeva Ribnico, kjer je bila ena večjih dolenskih kasarn, se ji obeta, da bo povsem rešena vojašta. Tam je bil dosežen dogovor, da bo v perspektivi za območni štab za teritorialno obrambo zgrajen nov objekt, celotna vojašnica pa bo namejena za civilno rabo. Tudi tukaj glede Doma JLA že od vsega začetka TO ni bila nikoli zainteresirana.

Skladisca, ki so v ribniških občinih, bodo uporabljena za skladisčenje vojaške tehnike. To velja za območje Ugarja, kamor naj bi se sčasoma preselil tudi območni štab. Glede skladisca goriv in Ortneku pa zadeve še niso dorecene, saj gre za objekt, ki je ekološko nevaren. Možno je, da ga bo prevzel Petrol.

Isto kot za Ribnico velja tudi za Črnomelj. Dogovorjeno je že, da bo za potrebe območnega štaba zgrajena nova stavba na zemljišču, kjer je tudi skladisca Vražji kamen, vojašnica v celoti in objekti na Lokvah pa bodo namenjeni civilnim potrebam. Skladisče v Otovcu bo tudi še ostalo v uporabi teritorialne obrambe, saj je eno redkih, ki ima

popis prebivalstva

Slovenija, pegasto dekle

Naša republika je bila etnično najbolj homogena republika v nekdanji Jugoslaviji. Desetletja priseljevanja ljudi iz drugih jugoslovanskih republik so spremenila narodnostno sestavo prebivalstva Slovenije, ki sicer narodnostno ni taka leopardova koža kot Bosna in Hercegovina, nekoliko bolj pegasta pa Slovenija le je, kar je pokazal lanski popis.

Lanskega marca so se po tedaj še celotni, nedeljni in za večne čase bratsko objeti Jugoslaviji opravili številni popisovalci, da bi opravili popis prebivalstva, gospodinjstev, stanovanj in kmečkih gospodarstev, ki se je v Jugoslaviji opravljalo vsakih deset let. Popisovalci so svoje delo opravili, kakor so ga pač mogli in smeli - na Kosovu je bil popis menda praktično neuporaben zaradi odpora Albancev, ki se niso hoteli dati popisati. Pri nas v Sloveniji je kot vedno potekal v redu. Nato so močni računalniki v statističnih zavodih začeli preverjati milijone podatkov in nedolgo tega so prišli na dan prvi zbirni podatki o številu prebivalstva, narodni pripadnosti, veroizpovedi in materinem jeziku. Slovenski zavod za statistiko označuje te podatke kot začasne. Dokončni in prečiščeni podatki bodo znani še avgusta, ko bodo na voljo tudi drugi podatki o gospodinjstvih, stanovanjih in drugem, kar so vse zabeležili popisovalci.

Lanski popis je zabeležil pomembnejše spremembe v narodnostni sestavi prebivalstva v Republiki Sloveniji. Delež prebivalstva, ki se je opredelil za Slovence, se je zmanjšal od 96,5 odst. iz leta 1953 na 87,6 odst., medtem ko se je število prebivalstva, ki se narodnostno ni opredelilo za Sloven-

ce, v zadnjih dveh desetletjih skoraj podvojilo, od 87.622 leta 1971 na 157.112 lani. V zadnjih desetih letih je tako delež nešlovenskega prebivalstva porasel za skoraj 16 odst. Povečanje gre na račun pripadnikov drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki stalno prebivajo v Sloveniji, nekaj pa tudi na račun povečanega števila tistih, ki se na-

rodnostno niso želeli opredeliti. Nazadovalo je število Hrvatov, in sicer za 3,48 odst., najbolj pa se je odstotkovno dvignilo število Muslimanov in Albancev (za 99 oz. 79 odst.), sledi pa Makedonci, Črnogorci in Srbi. Od avtohtonih narodnih manjšin je zabeležila precejšnji porast italijanska, medtem ko madžarska beleži rahel padec. Več je tudi občanov, ki so se opredelili za Rome, in sicer je njihovo število poraslo od 1.435 na 2.282.

Preseneča precejšnje število narodnostno neopredeljenih, bodisi da so se opredelili z nejasnim odgovorom, po regionalni pripadnosti ali kot Jugoslovani, kar se v Sloveniji smatra za narodnostno neopredeljenost. Jugoslovanov je sicer kar za polovico manj kot ob prejšnjem popisu, a je drugače neopredeljenih toliko več. Podatek nekajliko preseneča zaradi nacionalne evforije, ki smo ji bili priča prejšnje leto. Morda pa je prav izbruh nacionalnih občutij tudi razlog, da se mnogi niso hoteli opredeliti ali pa so za narodnost navajali neumnošči, da so Marsovci in podobno. »Marsovci« in njih enakih nejasnežev je kar 60.861, torej 3,1 odst. ali za srednje veliko slovensko mesto.

Pregled po občinah kaže, da so poleg občin, kjer prebivata italijanska in madžarska narodnostna manjšina, narodnostno najbolj mešane občine. Je-

senice, Ljubljana Moste-Polje, Velenje, Metlika, Ljubljana Bežigrad, Ljubljana Center, Kočevje itd. Od občin z območja širše Dolenjske imajo narodnostno precej mešano prebivalstvo še Črnomelj, Brežice in Novo mesto, medtem ko je v ostalih nešlovenskega prebivalstva manj.

In koliko prebivalcev je Slovenija sploh imela konec marca 1991? Statistiki in demografi so pričekovali, da bomo prešli magično mejo dveh milijonov, vendar je umanjkoval kar 37.394 ljudi; tolido novih ust premalo je zakričalo ali pa se jih je toliko izselilo oziroma prezgodaj za vedno umolnilo. Slovenija je torej imela natanko milijon 962 tisoč 606 stalnih prebivalcev. V primerjavi z letom 1981 se je število prebivalstva povečalo za 70.742 občanov oziroma za 4,4 odst. Letna stopnja rasti je bila le 0,4, kar je več kot polovico manj kot v obdobju 1971-1981.

V komentarju v statističnih informacijah Zavoda Republike Slovenije za statistiko piše, da je to posledica zmanjšanja tako naravnega kot selitvenega prirosta. Naravni letni prirost se je v zadnjem desetletju gibal med 3.813 in 10.487, medtem ko je bil desetletje poprej višji, in sicer je bil med 10.560 in 12.456. Podobno je upadel selitveni prirost, ki se je od 5.875 letno priseljenju zmanjšal v zadnjem desetletju na 3.380.

Za konec pregleda poglejmo še, kako so se prebivalci Slovenije opredelili glede na veroizpoved. Kar šestina prebivalstva ni želela odgovoriti na vprašanje o veroizpovedi, med tistimi, ki so se vsekodaj opredelili, ne upoštevajo neopredeljene, je 88,4 odst. katolikov, 3 odst. pravoslavnih, 1,9 odst. islamiske veroizpovedi in 1,2 odst. protestantov. Za neverne se je izreklo 4,3 odst. popisanih prebivalcev Slovenije.

Žal so verjetno s popisom zbrani podatki o številu prebivalstva in narodnostni sestavi prebivalstva v Sloveniji nekoliko drugačni od trenutnega stanja, ker je zaradi vojne na Slovenskem in vsega, kar se je potem dogajalo v Jugoslaviji in samostojni Sloveniji, prišlo do večjih premikov prebivalstva in sprememb v njegovi sestavi.

MILAN MARKELJ

Skoraj bi odzvonila lastnemu očetu

Marija je nestrpno pogledovala proti stenski uri. Ko bo veliki kazalec prilezel čisto na vrh in bo pokril malega, takrat bo ura poldne. Takrat naj gre in cerkvi zvonit. Tako sta ji skrbno zabičala oče in mati, predno sta se odpravila v bližnji vinograd kopat. In sedemletna Marija jima je z veseljem obljubila, da bo storila, kakor sta ji naročila, saj jo je prej oče večkrat vzel s sabo, ko je šel zvoniti poldne ali avemarjo. Pokazal ji je, kako je treba vleči za vrvi, in vsa vznemirjena je bila, ko ji je prvič dovolil, da je tudi sama potegnila za vrv in z njom izvabila tisti jasni zven, ki je zaplaval daleč po dolini. Potem jo je večkrat poslal zvoniti kar samo. Sedaj pa sta jo pustila starša doma in ji zaupala, da sama po stenski uri ugotovi, kdaj je pravi čas za zvonjenje: ko bosta oba kazalca drug čez drugega navpično navzgor, lahko pa tudi že malo prej, saj je do cerkve vendar nekaj korakov. Tako je Marija tudi storila. Še predno je bil veliki kazalec čisto navzgor, a je že pokrili malega, je urno stekla iz izbe mimo velike lipe do cerkvene lope in se obesila na vrv, da je zanahalo gori v zvoniku, nato pa zapelo in zazvenelo in so srebrni glasovi napolnili dolino. Marija je mislila, da zvoni poldan, a je malo manjkalo, da ni lastnemu očetu odzvonila zadnje ure.

Ko se je iz hmelčanskega zvonika oglasil opoldanski zvon, so ljudje začudeno dvignili glave od svojega dela in se začeli oziрат proti soncu. »Kaj, tako hitro da je minilo dopoldne? To pa ne, saj sconce še ni tako visoko! Kaj neki je danes mežnarju, da je zazvonil eno uro prezgodaj?« so se spraševali, potem pa se zopet sklonili k delu. Toda na Marijino nesrečo je tisti dan prisluhnihlo njenemu zvonjenju več ušes kot ponavadi. Bila je vojna in četa domobranov se je odpravljala proti vasi. Ob zvonjenju je njihov vodja obstal in pogledal na uro.

»Kaj pa ta tepec sedajle zvoni, saj je šele enajst! Aha, opazil nas je, pa opozarja partizane, da prihajamo v vas. Mu že pokažem, mežnarju izdajalsku!« je zagrozil in pospešili so korak proti vasi.

Pred cerkev so prišli ravno prav, do so mežnarja zgrabili, ko se je vrnil iz vinograda gledat, kaj se je zgodilo. Privezali so ga za bližnjo hruško in mu grozili, da ga bodo ustrelili. Nič ni pomagalo pojasnjevanje. Svojo namero bi tudi uresničili, če ne bi ves hrup pritegnil bliže tudi patra Benedikta s stiškega posevata v soseščini. Šele ta je s svojo avtoriteto domobrancem razložil, v čem je stvar, in takto rešil Marijinega očeta gotove smrti.

Skoraj petdeset let pozneje se je Marija oglasila pri nas na Dolenskem listu. Sedaj se piše Klobučar in je četrти otrok hmelčanskega mežnarja Janeza Brezovarja. »Veste, sem iz tiste zapuščene lesene hišice ob cerkvi, ki ste jo pred leti opisali v potopisu 'Kje so tiste stezice?' in ugibali, kakšno neki je bilo nekoč življenje v njej. Tam sem odrasla in lahko vam povem, «nam je razodela. In potem je razpletla zgodbo svojega rodu.

FOTO: T. JAKŠE

Stari oče je padel že ob začetku prve svetovne vojne, umrla je tudi stara mati in oče Janez je ostal pri osmih letih sirota. Odraščal je pri stricu in kmalu pričel skrbeti za hmelčansko cerkev, podružnico mirnopeške fare. Tako je postal mežnar in dobil v najem ob njej stoječo leseno in s slamo krito hišico. Tudi mati Marija je postala zgodaj sirota. Že z devetimi leti je moral k tujim ljudem služiti. Sedemdvajsetega leta sta se Janez in Marija poročila in si v tisti leseni hišici ustvarila dom. Trije fantje so jima rodili, Franci, Martin in Lojze.

»Četrти otrok sem bila jaz, «ripoveduje Marija. »Tesno nam je bilo, a prijetno v mali hiški. Ko so fantje malo odrasli, niso spali več znotraj, ampak so poleti spali na senu, pozimi pa so si napravili pograde v hlevu pod hišo, saj je bilo pri živini toplo.«

Mežnarjeva družina seveda ni živila v izobilju. Daleč od tega. Pozimi je oče, ki je bil tudi čevljarski hodil od hiše do hiše. Popravljal je čevlje, komate in vse drugo, kar je bilo iz usnja. Poleti so se vrstili tabrhi na polju in v vinogradih, kajti vse je bilo treba odslužiti, njive, ki so jih imeli v najemu, orača in vozniška. Oče je poleg tega skrbel še za cerkev, zvonil in molil. Za mežnarsko družino je bil praznik, ko je napočil čas bere. Takrat se je oče z vozičkom odpravil po svojem okolišu in kmetije so mu dajali hlebce kruha, pa tudi kako jajce in kos prekajenega mesa je kanič v dar. Vsega seveda ni bilo moč pojesti naenkrat. Hlebce kruha je mati zagrenila v skrinjo pšenice, kjer so ohranili tudi po več mesecih, jajca pa v pepel. Dobrot in kaj denarja za številno družino je oče nabral tudi, ko je pred veliko nočjo po hišah raznašal blagoslovjeni ogenj.

Posebna doživetja so bila za otroke žegnanja ob cerkvi avgustovsko za veliko mašo in pomladansko na belo nedeljo, en teden po veliki noči. Takrat se je zbralo okoli cerkve veliko ljudi in veselje je trajalo dolgo v popoldan. Pogosto so bile pod močno lipo tudi veselice. »Lipa pa je bila že takrat taka, da je širje domači otroci z razprostrtnimi rokami nismo mogli objeti. Rabili smo jih še nekaj,« se spominja Marija, ki rojstni kraj le še poredko obišče. Hiša je prazna že od začetka šestdesetih let, vsi širje otroci pa so že zdavnaj razkropljeni in upokojeni. Marija ima dva sina in tri vnukce. Z močem živi v bloku v Bršljinu in nemalokrat se, ko pogleda na stensko uro, spomni zvonjenja, ki bi lahko bilo tako usodno za njenega očeta.

TONE JAKŠE

»Tolci! Železo se bo ohladilo!«

Ustavila sem se na Dvoru pri Žužemberku, ker sem izvedela, da tam živi 90 let stara ženica, ki je še vedno polna življenja in svoja leta zelo dobro skriva. Vsa radovedna sem stopila na skromno kmečko dvorišče. Skromna je bila videti tudi hišica.

Ura je bila nekaj čez osem zjutraj, ko sem vstopila. In hiši je že dišalo; izza štedilnika je stopila nasmehana Vera. V kuhinji je bilo prijetno toplo, na štedilniku je bilo nekaj lončkov. Kot mi je povedala kasneje, je že pripravljala ričet za kosišo. »To pa, red pa imam. Čeprav sem sama, si vsak dan skuham kosišo. Najraje imam stare kmečke jedi, saj veste, katere, « mi je razlagala.

Vera je pred kratkim praznovala svoj devetdeseti rojstni dan, še vedno pa je zdrava in hodi naokoli. »Kaka hujša boleznen me še ni napadla,« se pojavlja. Tu na Dvoru stanuje že od leta 1935, odkar sta si z močem zgradila skromno hišico. Mož je bil znani kovač, delal je tudi pri grofu Auerspergu. »Grof ga je imel za mojstra in ga je zato tudi dobro plačal. Pomagal nama je tudi pri gradnji hiše.« je pojasnjevala Vera, ki ima Auersperge v zelo dobrem spominu. »Če si delal, so te plačali. Celo od svojih otrok so zahtevali delovne navade.«

Bukovčeva Vera ni imela otrok. Pravi, da takrat ni bilo zdravnikov in tudi denarja ne za zdravljenje. Tako sta se z močem sprijaznila, da bosta ostala sama in se zato še bolj navezala drug na drugega. Vera je večkrat stopila na pomoč tudi k možu v kovačnico. Spominja se, da ji je predvsem na začetku to delo le stežavo šlo od rok. »Nekoga dne, ko sem se mučila, mi je mož zavil: »Tolci, tolci, saj se ti bo železo ohladilo!« Jaz sem mu hladno dogovorila: »Pa kaj! Ga boš pa zopet segrel!«

Vera je preživelila že dve vojni, tretja, junijsko vojno, kot jo nekateri imenujejo, pa je bila zanj najtežja. Sicer pa se zelo živo spominja skoraj vsega, kar je doživelila v drugi svetovni vojni. Leta 1943 so moža poslali v internacijo, potem se je moralna sama znati. Spominja se, kako ob napadih te ali one strani sploh ni postala panica, celo tako je bila pogumna, da je gledat, iz katerega konca letijo krogle. Še najbolj živo ji je ostalo v spominu, ko so leta 1945 na veliki petek partizani do tal po-

rušili cerkev na Dvoru. Baje so mislili, da so v njej belogardisti. »Škoda, od nje so ostale le ruševine,« potorna.

Sicer pa pri Bukovčevih niso imeli velike kmetije, Vera je imela le njivico, na kateri je pridelala zelenjavno zase in krmo za enega prašička na leto. Sedaj njive ne more več obdelati, ima pa kotiček, kjer si sama pridelala še vso zelenjavno.

Vera je zelo odprta ženska, polna optimizma in načrtov, ženska, ki nikoli ni razmisljala ali bo prihodnje jutro sonce vzelo ali ne. Mislila je le na to, česa še ni postorila in kaj jo še čaka. Kljub devetdesetim še veliko lepega skvakača. Do ročnih del ima poseben odnos, saj hrani sto let staro ročno izvezeno belokranjsko ruto, ki jo je naredila njena tetata. Zelo veliko prtičkov skvakača ob večerih, ko sede na kavč in posluša radio. Se vedno vsake toliko časa napiše kakšno pismo, bere časopis, seveda »Dolenjčica«, in pa glasilo, ki ga izdaja Kulturno društvo Dolenjčica.

Pred leti, ko je bila stara 79 let, se je z možem sestrično odpravila v Ameriko k sorodnikom. »Kar neprjetno je bilo, ker nisva znali jezik, vendar se nisva dali. Z dolenjsko trmo in vztrajnostjo sva prišla, kamor sva želeli,« odločno razlagata Vera Amerika ji je bila zelo všeč.

Če ji človek prisluhne, ugotovi, da je polna življenja kot kakšna mladenka. Ko sem jo povprašala, v čem je skrivnostni recept njene čilosti, me je čudno pogledala, kakšen recept, saj mi ga ni nobeden predpisal. Mogoče sta ji to moč dala zdrava kmečka hrana in kmečko življenje. Vse to je imela, imela pa je predvsem in še ima - voljo do življenja.

J. DORNÍČ

DEMOKRATI

demokratska stranka

VABIJO

na PROGRAMSKO VOLILNO KONFERENCO

in na

JAVNO TRIBUNO

HOTEL METROPOL

18. marec 1992
ob 17.30 — 19.30

Na javni tribuni bosta sodelovala

IGOR BAVČAR
in
dr. DIMITRIJ RUPEL

TEMA: POLITIČNE RAZMERE V SLOVENIJI

PRISTOPNA IZJAVA

IME IN PRIIMEK
ROJEN
NASLOV
TELEFON

Pristopno izjavo pošljite na naslov: DEMOKRATI Novega mesta p.p. 131

- Knjigovodstvo
 - Registracija podjetij, obrti
 - Poslovna korespondenca, tudi s tujino
 - Organizacija poslovanja
 - Pravna pomoč
 - Prevajanje strokovnih in poslovnih besedil
 - Druge storitve v zvezi z ustanavljanjem in posovanjem obrti in podjetij.
- SVETUJEMO, POMAGAMO, OPRAVIMO!

DOHODNINA!

Od danes dalje pa do konca meseca marca si boste morda prihranili še kakšen tolar z obiskom pri nas. Poleg izdelave davčne napovedi Vam bomo izračunali tudi njen rezultat.

NAŠ DELOVNI ČAS: vsak dan od 8. — 12. in od 16. — 19. ure
ob sobotah od 8. — 11. ure

»TEKATE«, d.o.o., Novo mesto, podjetje za svetovanje in storitve, Poslovalnica v Hotelu Metropol, telefon 21-447

Trgovina **Zrno** d.o.o.
Gmajna 6, Raka Tel. (0608) 75-541

vam v svoji trgovini na **RANČU** nudi vse za kmetijstvo in gospodinjstvo po ugodnih cenah
• rezervne dele za traktorje in kmetijske stroje • kmetijsko mehanizacijo • orodja • umetna gnojila (urea po 918 SLT, kan po 790 SLT, NPK 13x10x12 po 820 SLT, NPK 15x15x15 po 1022 SLT) • škropiva, semena • radensko • pivo • sokove • sladkor • olje • sol

posebno ugodno: modelarec opeka — 1 kom 29 SLT
cement 367 SLT vreča
armature mreže 916 — 1 kom 4.100 SLT
priskrbimo: gradbeni material (opeka, cement, apno, železo...)

BIRING

SERVIS — TRGOVINA

Jedinščica 27, NOVO MESTO, tel. fax: 068/26-004

Canon • RICOH • Nashua

Fotokopirni stroji, telefaksi, računalniška oprema, potrošni material, rezervni deli ter papir za fotokopiranje.

Nakup fotokopirnih strojev je možen po sistemu: staro za novo, leasing ter obročno odplačevanje.

Za vzdrževanje ter nakup se priporoča BIRING Novo mesto

Nakup fotokopirnih strojev vam nudimo tudi na obroke.

SREČA
JE NA STRANI
ODLOČNIH

NAGRADA V MOKRONOG IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 8. nagradne križanke izbral MARJANA BONČO iz Mokronoga in AMALIJO JAZBEC iz Krškega. Bonč je pripadla denarna nagrada 1.000 tolarjev, Jazbečeva pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajencem čestitamo. Dobitnika denarne nagrade prosimo, da nam čimprej sporoči svojo enotno matično številko (EMŠO) in številko ali tekočega računa ali žiro računa ali hranilne knjižice, da mu bomo nagrado lahko kar najhitrej nakazali.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 23. marca na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 10!

REŠITEV 8. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: SAMUM, OPS, BORIS PAHOR, RILA, GLEN, NOJ, LIANA, PISATELJ, IKO, KANELA, STOP, BOROVEC, ARGENTAN, SATO, MARCIAL, ETNA, OSA, MRENA, JLA, SAD, BATIK, EOL.

DOLENJSKI LIST	MLAD PRASICEK	GR MIT KRALJ ŠPARTE, MOZ LEPE HELENE	OKOREL MOZAK	MARIBORSKA TOVARNA AVTO MOBILOV	AVTOR J UDIR	SREDNJE VEŠKI BOEVNIK	LJUBEZEN DO IDILIČNEGA	ST. GR. PISATELJ	JUŽNI SADEŽ
OVITEK					BAJESLOVNO BITJE				
DEKAGRAM					NORD BOGINJA, CUVARKA ZLATIH JABOK				
NAUK O OBISKOVANJU KLASIFIKACIJU IN POMENU IMEN					MEDN. TISK. AGENCIJA				
ST CERKV SLOVANSKI POLGLASNIK SAPNIK PRI ŽUŽELKAH				RASTLINA GRENKEGA OKUSA	PRIPRAVA ZA MERJENJE KOLICINE VODE				
DOLENJSKI LIST	RIMSKI DUH UMRLEGA	PRIPRAVA ZA SRKANJE OPORNI ELEMENT			DOLENJSKI LIST	NAČIN TEKA PRI KONJIH OSMRTNICA			
VRTNA UTA				JELO ŽENSKO IME		GR MIT BOG PASTRIJEV KEM SIMBOL ZA NATRIJ			DOLENJSKI LIST
DOBA				VIMESNA POKRJINA STARISLOVA			BAJKA KOŽOKRILEC		NORD MIT GOSPODARICA MORJA
LEDENIŠKA GROBLJA				METAMORFNI OKRASNA KAMNINA JOHN OSBORNE					
SPRAVLJANJE V RED						IGLASTO DREVO			
NEKDANJA SKUPŠČINA UKRAINI			TRENJE			SESTAVINA ZEMELJSKEGA PLINA			

prgišče misli

Vsi veliki misleci misijo isto.

M. HEIDEGGER

Najhujše je hraniči svoja čustva s sovraštvom.

M. ROŽANC

Vse, kar ljudje delajo in kar imajo radi in za kar se borijo, vse je samo zato, da bi pozabili tisto neizbežno misel, da bo prej ali slej prišlo do poslednje bitke v življenju, ki jo bomo zanesljivo izgubili.

M. STERLE

Oblast je zmeraj jezna.

D. JANČAR

zanimivosti iz sveta

Vse bolj luknjasti ozonski plašč

Najnovješč meritve v visokih plasti ozračja niso nič kaj spodbudne, pokazale so namreč, da se ozonska varovalna plast, ki ščiti vse živo na svetu pred nevarnim sevanjem iz vesolja, še naprej nevarno tanja. Ker znanost ve za glavne krvic, med njimi pa je na prvem mestu klorfluorogljk (CFC), se ve tudi, kako ukrepati, če naj ohranimi življensko pomembni ozonski plašč. Gre seveda za izločitev ozon uničujoče snovi iz proizvodnje in uporabe. Čeprav so v svetu sprva nameravali ulti drastične omejitve proizvodnje in uporabe CFC šele čez pet let, pa so razmere take, da ni časa za čakanje. Po londonskem sporazumu, ki ga je 65 držav sklenilo leta 1990, naj bi opustili uporabo CFC leta 2000, vendar so se zaradi nujne konec prejšnjega meseca predstavniki Evropske skupnosti dogovorili, da bodo povsem prepovedali izdelavo in uporabo CFC že do konca leta 1995, zdajno proizvodnjo pa zmanjšali za 85 odst. Dogovor bo uradno začel veljati konec tega meseca, ko ga bo potrdil ministrski svet ES.

Kaj to pomeni? CFC je snov, ki se uporablja za izdelavo najrazličnejših pršil, pri izdelavi plastičnih izdelkov in čistil, v elektronski industriji pri izdelavi hladilniških naprav. Odkar so odkrili nevarno delovanje te snovi na ozonsko plast v visokih plasti zemeljskega ozračja, se uporaba zmanjšuje, vendar pa niso vse države na svetu enako vnete pri omejevanju. V razvitih državah so CFC zamenjali z neškodljivimi snovmi že v mnogih proizvodnjah. Omenimo mimogrede, da ga je tudi naša tovarna čistil mariborski Zlatorog nehal uporabljati za izdelavo pralnih praškov. Še največ so dosegli v proizvodnji pršil, kjer so 90-odstotno zamenjali CFC z neškodljivimi potisnimi plini. V drugih industrijskih pogonah pa ne gre takolahko. Zato nevarna snov še naprej uhaja v ozračje in načenja dragoceni ozonski plašč.

Januarska študija Nase je pokazala, da ni ogrožena le ozonska plast nad Antarktiko, kjer so pred leti odkrili redno pojavljanie velikanskih luknj v ozonski plasti, kar je bilo znamenje za preplah, študija odkriva, da so močno ogrožena že tudi gosto naseljen območja Evrope. Tako denimo milijonska mesta, kot so London, Amsterdam in Moskva, spadajo med zelo ogrožena območja. Zdaj ne gre več za pingvine in neob-

ljedene ledene praznine, zdaj gre za ljudi! Zato pospešeno ukrepanje ne čudi.

Maže proti celulitisu sleparja?

Če se katera od lepotic, kakršne je ovekovečil slavni slikar Rembrandt na svojih platnih, pojavila med današnjimi lepoticami, bi se ji smejale in med moškim svetom bi se našel le malokdo, ki bi si upal javno zatrdirti, da je Rembrandtova lepotica dandasne še lepotica. Vse preveč okrogla, zalita in debelučasta bi bila za današnji lepotni okus. In uboge revica bi se morala postiti, ure in ure prežeti v telovadnicah in savnah, tekati naokoli, delati aerobične vaje, za nameček pa bi se strašansko bala, da ne bi slišala od svojih tovaršic tiste grozne besede, pred katero današnji ženski svet tako nerazumljivo trepeta — celulitis. In ne samo to, njena pot do lepotnega idealja sodobne ženske bi jo stala kup denarja, ki bi ga moral primakniti hgori denarja, ki ga služijo kozmetična industrija in drugi na račun od celulita prestrašenih žensk.

Besedo celulitis je skovala leta 1973 Nicole Ronsard in od takrat naprej je šla kot požar med ženskami razvitega in deloma tudi manj razvitega sveta. Ženske so začele strahoma pogledovati na boke, stegna, roke in trebuhi ter iskale vse močne načine, kako bi tisto nesrečno vzvalovalo salo pod kožo zgladile in kar najbolj zmanjšale, da bi bile vsaj dodalec podobne dolgonogim mršavim manekenkam, pop pevkam in filmskim lepoticam, ki se vsiljujejo prek množičnih medijev kot vzorec lepega in običajnega. Slednje seveda zmanjšuje niso. Na račun celulitisa kozmetična industrija vsako leto zasluži okrog 50 milijonov dolarjev, čeprav medicinski strokovnjaki zatrjujejo, da so vse proticelulitične maže neuporabni in ničvredni zmagki brez učinkovosti.

V ZDA so proticelulitične maže in sploh pravki za oblikovanje telesa postali izredno dobro prodajano blago. Kozmetičarji trdijo, da ima celulitis kar 90 odst. vseh odraslih žensk ter da ga lahko zmanjšajo s kremami in mažami, ki izmaščevajo odstranjejo odvečne snovi, zaradi katerih ima celulitični videz. Kozmetične tovarne navajajo izsledke svojih študij, ki potrjujejo učinkovitost proticelulitičnih krem, toda kritiki pravijo, da so študije opravili strokovnjaki, ki jih tovarne dobro plačujejo prav za to, da potrdijo tisto, kar si tovarne želijo.

Zdravniki pravijo, da celulitični videz maščevju dajejo skupinice maščobnih celic, ki jih ločujejo »trakov« tkiva, ki se vežejo na mišicje pod salom in na kožo na njim. Če so »trakov« tesnejši, maščevje dobi celulitični videz. Toda tega ne morejo spremeniti kreme in maže. »Znanost je edina obramba pred goljufijo, ki jo zdravniki poznamo. Za zdaj ni nikakršnega znanstvenega dokaza, da te maže delujejo,« postavlja piko na ameriški specialist za kožo dr. Peter Brodin.

Zdravljenje še pred rojstvom

Zdravniki ne zdravijo samo odraslih ljudi in otrok vse do najrojnejših obdobjij starosti, mavec znajo zdraviti človeka, ko ta še niti rojen ni. Novi postopki, ki so jih razvili na floridski univerzitetni kliniki, omogočajo zdravnikom, da vzamejo vzorce krvi otroku, ko je ta še na varem v materinem trebuhu. Analiza plodove krvi pa jim odpira pot za zdravljenje nekaterih bolezni pred samim otrokovim rojstvom.

Kot poroča ugledna revija New England Journal of Medicine so zdravniki omenjene klinike izvedli uspešno zdravljenje smrtno nevarne bolezni ščitnice na še nerojenem otroku. Pri analizi vzorca krvi, do katerega so prišli po posebnem na kliniki razvitem postopku, so ugotovili, da ima plod okvaro, ki bi po rojstvu zanesljivo sprožila razvoj smrtno nevarne bolezni ščitnice. Odločili so se, da začnejo takoj zdraviti plod. Dovajali so manjkajoče hormone ščitnice v plodovno tekočino. Postopek so ponavljali tri tedne in pred kratkim, ko je prišel čas za porod, se je na kliniki rodila zdrava deklica. Nevarno bolezen so ji ozdravili še pred njenim rojstvom.

Stoletni duet

V gori laserskih glasbenih plošč, ki zasipavajo svetovno tržišče, se je pred kratkim znašla plošča, ki sicer ne bo privabilo desetisočev kupcev, bo pa zanesljivo zapisana v glasbene analne kot redkost. Na Japonskem so namreč izdali ploščo, na kateri pojeta dvojčki Kin Narita in Gin Kanie. Njuno petje sicer ni kaj posebnega, gre za petje brez besedila, podobno kot otroci hujladriajo, kadar ne znajo besedila. Kljub temu sta dvojčki na Japonskem popularni, a ne toliko zaradi petja kot zaradi svoje častitljive starosti. Dopolnila sta že sto let in sta tako edini stoletni pevski duet, ki je kdajkoli zapel in izdal ploščo. To pa nedvomno že nekaj je.

starine

Obnovljene sevniške orgle

Sevniška župnijska cerkev sv. Mihaela ima dragocene orgle. Postavil jih je leta 1862 po mehaničnem sistemu orglarski mojster Leonard Ebner iz Maribora. V kronikah je zapisano, da so orgle takrat stale 4000 goldinarjev. Brata Zupana iz Kamne Gorice sta jih leta 1895 popravila in opremila z novimi klaviratrami ali manuali. Sevniške orgle imajo dva manuala z 20 registri in pedal s 6 registri.

Lani je Škofjelska orglarska delavnica iz Maribora te orgle temeljito obnovila. Očistili, zaščitili in prebarvali so ohišje, popravili in na novo uglasili vse piščali (vseh je nad 1300) ter obnovili mehanizem. Pri čiščenju so se izkazali sevniški farani; njihovo pomoč je bila toliko bolj dragocena, saj se je skoraj v stoletju od zadnjega večjega posega v srce orgel nabralo v tej kraljici instrumentov tudi obilo prahu. Tako so se lahko strokovnjaki bolj posvetili zahtevnemu delu in še prej so mu bili kos kot bi mu bili sicer.

»S to obnovo je dobila Sevnica in tudi širši posavski okoliš zelo kvalitetni instrument. Na otvoritvenem koncertu ob sevniškem občinskem prazniku lani sredi novembra je na prenovljenih orglah zaigral prof. Hubert Bergant, peli pa so sopranistka Zlata Ognjanovič, baritonist Marcel Ostaševski in basist Dragiša Ognjanovič. Poslušalci so bili navdušeni nad izvedbo sklad Haenda, Beethovna, Mozarta, Lukačeviča, Zajca, Mendelsohna, Jeliča ter črnskih duhovnih pesmi. Krons prenove naših orgel pa je bila 8. decembra lani, ko je ob praznovanju sv. Miklavža, našega župnijskega zavetnika, kanonik msgr. Viljem Pangher iz Maribora v škofovem imenu blagoslovil orgle,« je povedal sevniški dekan Tone Hribenik. Le-ta je tudi najbolj zaslužen za to obnovo in da sevniški cerkveni zbor, ki ga vodi Betka Cimperšek-Zupančič, zdaj ob spremljavi prenovljenih orgel še bolj zagnano vadi in prepeva bogoslužju.

P. PERC

K praktični KRIŽ AŽ

Lahek plašč

Temperature prvih marčevskih dni so nas opozorile, da se je zima v glavnem poslovila in da je na pragu pomlad, ko bo treba sleči težka in topla zimska oblačila in jih zamenjati z lažjimi. Zimski plašč ali topel swinger bo zamenjal lahek športni plašč pa tudi prehodni jopič. Še vedno ostajajo v modi nadvse uporabne parke pa tudi poplesavajočih swingerjev, ki poudarjajo lepo postavo, hkrati pa skrijo kakšen odvečen kilogram, bo letos pomlad gotovo videti še veliko na naših ulicah. Tu je seveda tudi dobrì starì »balonarì«, širši, z nekoliko poudarjenimi rameni, večjimi zaviki, pasom, ki spominja na Bogarta iz Casablance. Barve so pomladno živahne, od peščene, marelčne, preko rdeče, opečne do modre.

Kavni madeži

Odstranjevanje madežev je včasih precej naporno in tvegano delo. Da bi si ga olajšali, preberite, kako najlaže odstranite kavne madeže. Starejše madeže najprej izperite s čisto vodo, potem pa jih zdrgnite z mešanicou iz dveh delov benzina, enega dela čistega alkohola in enega dela 10-odst. amoniaka. Kavne madeže na pisanih namiznih priborih namilite ter jih za kratek čas podržite v vodi, ki močno vre. Na svetlem blagu pa madeže potem, ko ste na suho skrtačili prah, namažite z mešanicou rumenjaka in glicerina ter izperite najprej z mrzlo, potem pa še z mlajšo vodo. Madeže na rahlih tkaninah pa najprej operite s čisto vodo, natrite z glicerinom, pustite delovati, nato pa splaknite z mlajšo vodo in med dvema pivnikoma zlikajte do suhega.

Fižolova juha in jogurtovе miške

Naše babice so jo pogosto pripravljale, saj je zelo okusna pa še poceni. Potrebujemo: 1/2 kg fižola, 3 cebule, 1 žlico moke, 2 žlice mezge, 2 l vode, 1 jušno kocko, 3 žlice kisa, sol, paper, lovo, majaron, bazilika. Fižol čez noč namočimo, skuhamo in pretilačimo. Iz cebule, moke in paradižnikove mezge napravimo prežganje, primešamo vse ostalo skupaj s pretlačenim fižolom in kuhamo še pol ure. Po želji v juhu lahko zakuhamo še rezance ali skutne štrukeljice. Za poslašek lahko spetečete okusne jogurtovе miške. Potrebujemo 1 jogurt, 1 jajce, 2 jogurtovе lončka moke, 1 žlico sladkorja,

POSODA IZ ŽELEZNE DOBE — Z vrezi, pikami in plitvimi žlebovi okrašena lončena posodica ter lončena okrogla utež za statve sta značilna pridatka žganih grobov iz začetka starejše železne dobe (8. — 4. st. pred našim štetjem). Način pokopavanja, kjer so grobni pridatki skromni in redki, najlepše odseva položaj v prazgodovinski družbi. V tem času še ni prišlo do izrazite razslojenosti, tako da se ljudje premoženjsko še niso bistveno razlikovali. Najdbe izvirajo iz gomile I s Hriba v Metliki. (Pripravil: arheolog Borut Križ)

In tradinovih kopiskov

Najgrja pizda — Francoz in Slovenec si v tem podobna, da v svoji neizmerni potrpežljivosti precej komu kaj obljubita, ali obljube ne izpolnila, kajti se često niti ne da. V denarnih rečeh pa sta Francoz in Gorenjec vedno moža, da plačata vselej pošteno o pravem času, Dolenjec je pa ravno glede tega najgrja pizda — njemu ne zadostuje, da dobi kaj na posodo — na povračilo mnogi niti ne pomisli, treba je dosti dregati in tožiti, predno se dobi kaj nazaj — nagrada pa je nehvaležnost in sovraštvo.

Zvonenje zoper coprnice — Cerkev sv. Nikole na Gorjancih hočejo okoliščanji iz nova zidati. Krasna misel — kraj je poetičen, da na Dolenjskem malo takih. Ali preprosto ljudstvo ne briga se za poezio — cerkev hoče imeti zato, da bo zvonenje odganjalo coprnice, ki delajo, od kar je nehala božja pot, vsako leto več toče po teh krajinah.

Dero za vdovami — Dolenjski fante manj ponosni od gorenjskih. Če se tudi kakšna dečja spridi, nič zato, snubačev ima dosti, da je le cvenka. Za vdovami dero fante kupoma, zl. če je mlada ima več snubcev nego kaka devica — fante vele, da se je z vdovami lagje pomenkovati, da se sme govoriti bolj na vsa usta.

Nezaupen Dolenjec — Dolenjec nezaupen, ne verjame rad resničnih prigodb, znanstvenih resnic, dvomljivo govorí še o verskih dogmah, ali vrže pa trdi čvrsto, coprnici si n. pr. ne da vzeti etc.

Gibljejo jih vnanje sape — Dolenjec nič notranje živini — kontrole, kritike o samem sebi, tedaj poprava nemogoča in trden značaj — gibljejo jih le vnanje sape.

Državne finance pa je slabil tudi po smrti, saj je njegov ka zateval stalne žrtve. Za pravilen potek njihovega davanja so skrbeli številni svečeniki, ki jim je zato določil bogate dohodek.

»Moč vere je preglašla glas vsakega političnega in moralnega razuma. Delo faraonov, samo njihovo — ker manj mogočni se je zadovoljil z nastabo, preprost človek pa z grobom v pesku — je sad brezmejno stopnjevanega samoljubja, ki ni znalo misliti na skupnost. Piramide niso služile pobožni srenji tako kot katedrale in stolnice krščanstva in niso bile sedež bogov in svetinja za vse, tako kot babilonski stolpi, zigurati. Namenjene so bile samo faraonu, samo njegovemu mrtvemu telesu, njegovi duši, njegovi ka.

Ko stojim pred Keopsovou piramido, ki je tako visoka, da mi zastira sonce, se počutim manjšo od makedova zrna. Presenečena sem nad svečanim mirom, ki vlada okoli. Ob prvem obisku so se poleg turistov gnetli številni prodajalci razgledno, nakita in osvežilnih pijač, ki so vsiljivo ponujali svojo robo. Izvem, da so jih pred nekaj leti pregnali. Ker je dovolj zgodaj, tudi turistične skupine še niso prispele na obvezne oglede. Vrabci čivkajo in se spreletavajo po ogromnih kamnitih blokih, ob vhodu v piramido čuvaja pregledujeta vstopnice. Smešno: če hoče priti v piramido, moraš pokazati kartó tako kot takrat, ko greš v kino.

Sklonjena lezem po strmem ozkem hodniku, ki ga osvetljuje električne žarnice. Zrak postaja toplejši in zato leži, hrbet protestira zaradi sključene hoje. Srečanje s skupino, ki prodira navzdol, je prava mučka. Hodnik je prestrm in preozek, zato se tlačimo drug preko drugega, umakniti se ne moremo, kamen je pretrd. Končno velika dvorana v osrčju. V njej razbiti sarkofagi, visoke gladke stene. Nekaj obiskovalcev izgubljeno tava po prostoru. So razočarani

nad praznino? So pričakovali več? Kolega s kompanijom v roki išče točko, kjer odpove magnetna igla. Ne najde je. Škoda.

Marija Pezdirc:

V DEŽELI TISOČLETNE KULTURE

Domišljijo burijo zgodbe o nenavadnih doživetjih tistih, ki so bili toliko pogumni, da so ostali v piramidi čez noč. Ali takrat oživi prastari svet, skrit v gladkih kamnitih stenah? Spregorovijo nam neznanne časovne dimenzije, sveč, fizike matematike, kemije, astronomije, ki ga še ne poznamo? Je v piramidi res vkomponirano čedjenje, ki so ga prinesla bitja iz vesolja? Možgani, ki črpojo znanje iz strokovnih knjig vse to zanikajo, a duh se nočje spriznja z njihovo suhoparno razlagom. Visoke kamnite stene molčijo, prazen sarkofag ne da odgovora.

Zunaj bleščeče sonce, pod piramidami zlekrajna sfinga, ki že 4.500 let kljubuje vetru, puščavskemu pesku in človeškemu uničevanju. Čas jo je naglodal in potrebna so obsežna in zahtevna restavratorska dela. Veličastna sfinga, ki jo je dal postaviti kralj Kefren, da bi varovala njega in njegovo ljudstvo, je sama potrebna varovanja pred onesnaženjem modernega sveta. Okoli nje so postavljeni zidarski odri, v daljnih kabinetih pa računalniki na monitor rišajo njeni rekonstrukciji. Bo zastavila še kakšno uganko?

Sipek puščavski pesek, v katerega se do gležnjev vdirajo noge, leze v adidaske. Na jasnem nebu se smeji sonce, delavci, ki lagodno čistijo »grob« ene od treh Keopsovih sončnih ladij, počivajo. Konja le mukoma vlečeta okrašeno kočijo, polno raz-

igranih Američanov navzgor po peščeni poti; mladina podjetno jezd konje, dolgi svetli lasje vihajo v vetru. V senci piramid poležujejo kamele, njihovi goniči ponujajo »pravi« ogled piramid, mini avtobusi vozijo po asfaltirani poti, ki vodi od sfinge do Kefrenove piramide. Pisana množica ljudi neutrudno fotografira in snema. V kamere hočejo ujeti bežen trenutek, ga odnesti s seboj in ga pokazati svojim dragim. Turistični vodniki priganjajo skupine, ogledov je še veliko, časa pa vedno premalo.

FOTO: M. PEZDIRC

Prodajalci in kupci na bazarju.

4

Srčeva desetka

So knjige, za katere že med branjem veš, da jih nikoli več ne boš vzel v roko, a jih vendar preberes do konca. Taka je knjiga Janeza Makavlja (Iztoka Osojnika) Srčeva desetka, ki ji pred kratkim izšla v zbirki Modri ptica, ki jo izdaja Založba Emonica. Pa ne da bi bila tako slaba in rutinsko napisana knjiga, ne, morda je vanjo vloženega celo precej več ustvarjalnega napora kot v mnoge druge knjige, mestoma pa napisana celo zelo iskrivo in duhovito, je primer proze sodobnih tokov literarne ustvarjanja, pa vendar, takšna, kot je, je zanimiva predvsem za knjižne sladokusce, ljubitelje sodobne literature in morda še za literarne teoretičke, čeprav se bo prav slednjim najbolj izmkala.

Avtor Iztok Osojnik, ki se tako na naslovniči kot v vseh ostalih označbah in v samem besedilu razen v copyrightu pojavi pod imenom Janez Makavelj, se nameč z literarnim tekstrom, ki ga je sam označil kot »roman za odrasajoče«, ves čas igra, posnema različne žanre pisanja, se prepriča, nenačadnim asociativnim zvezam, koketira s starimi besedili (naslovni poglavji so denimo naslovi svetopismenskih knjig, Shakespearove tragedije ipd.), sprehaja se po mili volji skozi časovne in krajevne ovire. Piše in ustvarja literarno besedilo, ki se ves čas poudarja kot takoj in ne dopušča bralcu, da bi se zazibal v privid, da gre za opisovanje dejanskosti. Seveda literatura za Osojnike ni več tradicionalno odražanje realnega sveta, njegovo pojasnjevalno zrcalo, marveč dogajanje, ki na povsem svojski, nedoločljiv način lovi svet v njegovi neulovljivi celovitosti. Ali so takšna in še kakšna izhodišča (Janez 'ma kavelj oziroma kavljev v tekstu morda še veliko) dovolj za roman, pa je seveda vprašanje, na katero bodo morali odgovoriti tisti, ki se z literaturo poglobljeno ukvarjajo.

M. MARKELJ

Stihija

Boris A. Novak je eden redkih naših pesnikov, ki pesnijo v znanih in preizkušenih oblikah in ki jim pesem pomeni skladnost oblike in vsebine. Skratka, preizkuša poti in načine, ki so jih že dognali in utrdili stari mojstri pesniške besede, s tem

pa tudi dokazuje, da je še vedno lahko žlahten in moderen. Da je moč novo vino pit tudi iz stare čaše, kot bi rekel Goethe. Lani je izdal zbirko Oblike sveta in z njo predstavljal pesmi v številnih pesniških oblikah, tudi takih, ki do zdaj na Slovenskem niso bile znane. Zbirka je obenem priročnik pesniških oblik, saj je avtor vse oblike tudi opisal in komentiral.

Nedavno je izšla nova Novakova pesniška zbirka z naslovom Stihija. Ta zbirka se navezuje na omenjeno, Oblike sveta, iz nje tudi marsikaj prevzema in tako nekako nadaljuje njeno priročniško poslanstvo, v celoti pa predstavlja izbor iz Novakovih prejšnjih knjig in iz knjižno še ne objavljenih njegovih pesmi, vključno s tistimi iz minulega leta, ki pomenijo refleksijo na strahote vojne. Stihija v pomenu, kot ga je uporabil Novak, ni delovanje na slepo, elementarno naključje, nekaj nenačrtnega, kakor sicer razlagajo Slovenski pravopis, saj izhaja iz besedi stih, ki pomeni pesniško vrstico. Lahko si jo razlagamo kot vrsteno stihov v različnih pesniških oblikah ali kratkomalo pesnjenje, in to zelo disciplinirano.

Svet Novakove poezije je zelo svojski, izhaja iz njegovega doživetja pesniškega poklica, zgoščenega v verzlu: »V pesmi sem nekdo, ki vedno manjka.« Novaku se pesem rojeva iz neke odstotnosti, iz umanjkanja pesnika, saj se mora ta iz pesmi umakniti kot subjekt, da lahko pesniška beseda v polnosti zaživi. Pesnik je kot zrno, ki mora odmreti, to pa poraja bolečino, ki se oglaša z glasovi tišine, z besedami molka. In take besede beremo v njegovih sonetih, sonetem vencu, baladama, trioletah, motetih, glosah, vse do cinquaina — peterostišja.

I. ZORAN

TELEGRAMI

— Založba TDS Forma je izdala knjigo **ZIVETI Z RAKOM** avtorjev dr. Bojanja Pirca in dr. Alenke Vodnik-Cerar. Namenjena je bolnikom z rakom, njihovim svojcem pa tudi zdravim ljudem.

— Togram je izdal strokovni priročnik **ANGLEŠČINA ZA POSLOVNE, STROKOVNE IN DRUŽABNE STIKE**. Napisala ga je Marija Vesnaver, na voljo pa je skupaj z dvema kasetama.

— Pri založbi Karantanija je izšla nova pesniška zbirka **Milana Kleča RADIO**.

— V zbirki Izstopiti ne moreš, ki jo izdaja Pomurska založba, sta izšli dve novosti, več avtorjev je napisala delo BRATI, PISATI, RACUNATI, Aniča Miklš Kos pa je napisala knjižico **SOLA IN DUŠEVNO ZDRAVJE**.

V bližini piramid stoji lepa, arabski šarm razkazujoča arhitektura. Nekoč so tu stanovali državniki, ki so krojili usodo Egipta in sveta: Naser, Churchill, de Gaulle, Roosevelt, Tito in mnogi drugi. Danes je dovoljen dostop tudi navadnim smrtnikom.

Temnopol portir v bleščeče zlikani uniformi spokojno dremlje v vratarnici. Gosta v adidaskah sta uvidevna in ne motita njegovega počitka. Velika veža, v njem ogromno božično drevo, okrašeno z bleščečimi bunčicami in utripajočimi lučkami. Na saneh, ki jih vlečejo severni jeleni, se pod z arabsko ornamentiko okrašenim stropom pelje dedek Mraz, pritajeno zvenijo melodije znanih božičnih pesmi. Debele preproge dušijo korake, globoki usnjeni fotografije, naklonjeni natakarji in pivo, ki izpira peseck iz ust in grla. Za zatemnjениmi šipami piramide. Kakšen preplet starega in novega, tujega in domačega, dalmaga in bližnjega, konglomerat kultur in tradicij!

Bazar, sol Orienta

Svojevrstna značilnost vseh mest Orienta so tržnice, bazarji. Prijetno je potikanje po njihovih ozkih uličicah in ogledovanje razstavljenih predmetov. Nakupovanje je tu pravi obred, ki zahteva dosti časa, barantanje za pravo ceno pa užitek za prodajalca in kupca. Kairski bazar Khan — en — Khalili je eden največjih.

Uličice so polne ljudi, ki ogledujejo razstavljeni blago, se prerivajo in iščejo bližnjice, vozniki na težko naloženih vozičkih prevažajo tovore, pred njimi pa tečejo dečki, ki jih z glasnim klicanjem utirajo pot med množico. V trgovinah so do stropa namešcene police, ki se šibijo pod prodajano robo: sadje in zelenjava, tehnični predmeti in pisana oblačila, dišave in začimbe, železnina, čevlji, torbe in bisage, usnje in platno, brez števila uporabnih in neuporabnih predmetov.

Teniška sezona pred durmi

Reflektorji na igriščih na Lutrškem selu — Septembra »Otocec open« in turnir za pokal Roberta Stajana

LUTRŠKO SELO — Ljubitelji tenisa že z nestrpnostjo čakajo otoverte sezone igranja na prostem. Lani odprt igrišča na Lutrškem selu bodo tudi dogodek pričakala z nekaj novostmi, ki jih ponosno razkrivata Janez Tratnik in Mirk Rangus, lastniki idiličnega teniškega parka, ki postaja vse priljubljenejše zbirališče novomeških in otoških teniških igralcev.

»Največja pridobitev bo seveda ta, da bodo vsa tri igrišča že do aprila dobila reflektore; igranje bo tako možno tudi ponoči. Hkrati s to novostjo bomo razširili parkirišče, uredili igrala za otroke in postavili mize za namizni tenis.« Brez dvoma velik zalogaj, ki pa gre v korak z organizacijskimi apetiti teniškega parka na Lutrškem selu. Tod bo namreč tudi letos v organizaciji hotela Grad Otočec, agencije Pionir Tours in fakultete za telesno kulturo potekala lani rojena »Akademija za življence«, za katero je bojda kar precej zanimanja tudi med slovenskimi izseljeniki v Kanadi. Janez Tratnik pa ob tem izdaja še eno skrivenost:

»Na naših igriščih bo letos potekal tako imenovani »Turnir managerjev«, nekje v začetku julija pripravljamo teniški memorialni turnir za

pokal Roberta Stajana, katerega nadgradni sklad bo kar 3.000 ameriških dolarjev, septembra pa bo na Lutrškem selu še turnir »Otočec open«, ki ga pripravljamo skupaj s hotelom Grad Otočec. Ob vsem tem bo na naših igriščih čez leto potekala tudi teniška liga, tako da se nam obeta zares pestra in bogata sezona.«

ŽE APRILA REFLEKTORJI — Janez Tratnik (levo) in njegov tovarš Mirk Rangus sta letos pridno zavihala rokave, igrišča na Lutrškem selu bodo sezono pričakala s kar nekaj novostmi.

MARČEVSKI TURNIR STARIIH

SEMIČ — Na hitopoteznom turnirju belokranjskih šahistov za mesec marec je med 16 udeležencimi zmagal Starih, ki je zbral 13 točk, sledijo pa: V. in U. Kobe po 12,5, Štubičar in Zulfičar po 12, Bubnič 9,5, Petrič 8 itd. Naslednji turnir bo 6. aprila v Starem trgu.

DELAWSKE ŠPORTNE IGRE POSLEJ DRUGAČE

ČRNOMELJ — V Črnomlju so zaključili z delavskimi športnimi igrami, za katere se je v letošnji sezoni prijavilo le 62 ekipa, tekmovanji pa se je udeležila samo polovica prijavljenih. Največ zanimanje je bilo za tenis, medtem ko zaradi premajhnega števila prijavljenih ni bilo tekmovanju v šahu in košarki. V Črnomlju se zavedajo, da bodo morali v prihodnjem igre pripraviti drugače, saj zaradi nove organiznosti sindikatov tako rekoč v igrah kot pobudniki ne sodelujejo več. A tudi zato, ker so stroški za športno dvorano, kegljišče, streljišče, sodnike in še kak veliki, tekmovalcev pa je malo. Sicer pa sta bili v malem nogometu najboljši ekipi Kovinarja in občinov, v ženski odbojki OŠ Mirna Jarca, v moški pa Iskra. Največ klegjev je pri moških podrla ekipa Bela, pri ženskah pa Iskra. V veleslomu so se v posameznih skupinah najbolje odrezali Marko Plut, Jure Papež in Edi Malnarč (vsi Iskra), v namiznem tenisu in tenisu pa Bela. V strelijanju sta nastopili samo moška in ženska ekipa Iskra.

S KEGLJAŠKIH STEZ

• V 17. kolu moške I. republiške lige so klegjači Kočevja doma premagalo ekipo ljubljanske SCT s 51:43:5063. Pred zadnjim kolom si je naslov prvaka zagotovila ekipa Fužinjarja z 28 točkami, Kočevci pa jih imajo 14 in so na sedmem mestu. V zadnjem kolu so kočevski klegjači nastopili v Postojni proti ekipi Proteusa.

• V predzadnjem kolu zahodne skupine II. republiške lige je ekipa ribnikega Rika zabeležila še enašti poraz. Vodilno moštvo Lokomotive jo je premagalo s 5209:4937. Riko, ki je na lestvici s 4 točkami zadnji, je v zadnjem kolu klegjal proti vrsti predzadnjem Ilirije. Le zmaga je pomenila beg z dna.

• V vzhodni skupini II. slovenske lige pa Krčanom že dalj čas ni rešitev. V 13. kolu so vknjizili trinajsti poraz, s 5118:4817 jih je v Mariboru ugnal Konstruktor Bramik. Na lestvici vodi Ěmo z 22 točkami, Krčani pa so brez zmage zadnji. V zadnjem kolu so se minuli vikend pomerili s celjskim Ingradom.

Novoles prevzel raftaše

Rafting klub iz Straže ima pokrovitelja — Že od oktobra priprave na novo sezono

STRAŽA — Čeprav smo koledarsko še v zimi, se člani straškega Rafting kluba za letne čase ne zmenijo dosti. Lansko peto mesto v točkovjanju za slovenski pokal v raftingu jim je dalo moči in volje, da se na letošnjo sezono pripravljajo še temeljitej in bolje.

Z oktobra lani so pričeli z vadbami v vavotvski telovadnici, decembra pa so se preselili na Krk, ki postala njihov drugi dom. Ure in ure preveslajo na svojem novem čolnu, čigar nakup jim je omogočil Novoles, ki bo poslej tudi pokrovitelj kluba, slednji pa bo prevzel njihovo ime. Za letos imajo straški raftaši tri velike cilje: prvi je nastop v tekmovanju za slovenski pokal, ki se bo pričelo v začetku aprila prav s tekmo na reki Krki med Dračjo

vajso in Žužemberkom, imenovano »Novoles Open 92«; drugi cilj je nastop v Spitalu na tekmi za Veliko nagrado Avstrije konec maja in tretji zaključek slovenskih pokalnih tekmovanj na Soči v septembru. Tem na rob velja dodati še, da bodo člani Rafting kluba Novoles avgusta odpotovali na turnejo po več evropskih rekah, med drugim bodo spoznavali divje vode Avstrije, ČSFR, Nemčije, Italije, Švice in Francije.

NK BELA KRAJINA SE PRIPRAVLJA

ČRNOMELJ — Nogometni klub Bela krajina se zavzetno pripravlja na začetek spomladanskega dela prvenstva v MNZ Ljubljana. Odigrali so že osem prijateljskih tekem in dosegli naslednje rezultate: Eurospektor Ljubljana 0:4, SAOP Gorica 3:3, Brda 3:2, Adria 8:2, Kolpa 3:3, Studio D Elan 1:0 in Eurospektor Ljubljana 2:7. Do začetka spomladanskega dela prvenstva imajo v načrtu še dve prijateljski tekmi.

MLADI KARATEISTI TRETI

RAVNE — V soboto, 22. februarja, je bil tu tradicionalni turnir Slovenije v katalogu, na katerem so nastopili pionirji in pionirice iz Slovenije in Avstrije. Seviško zastopstvo je v tako močni konkurenči zabeležilo odmeven uspeh, saj je bil med malčki, starimi od 5 do 7 let, Crepinšek tretji, prav tako tretje mesto pa je Sevnican, Kostrevca pa se ponovila poškoda kolena in nanj bržkone vsaj nekaj tekem ne bo moč računati.

STRELJANJE ZA DAN ŽENA

NOVO MESTO — Občinska strelarska zveza je v počastitev dneva žena minilki petek pripravila tekmovanje v strelijanju z zrakom puško. Med 40 nastopajočimi je pri moških zmagal Piškurič (Krka), medtem ko je bila pri ženskah prva Gobčeva (Pionir) pred Češko in Češko (obe Krka) itd.

PORAZ IN REMI AVTOBUMA

KOČEVJE — Nogometni kočevskega Avtobuma se pridno pripravljajo na prizetek prvenstva v II. slovenski ligi. Na mini pripravih v Novi Gorici so odigrali tekmo proti ekipi Vodic in izgubili z 0:1, z moštvom Renč pa so igrali neodločeno (1:1).

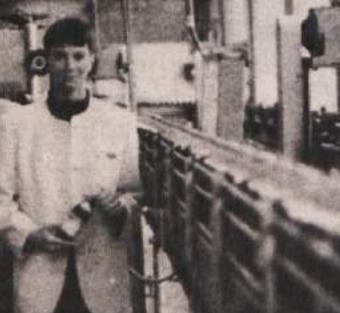
rokometa

SUPERLIGA, ženske, 12. KOLO: PALOMA BRANIK—LIK TILIA KOČEVJE 3:0 (14, 15, 10) LIK Tilia: Starc, Ogrin, Turk, Vidmar, Klun, Brški, Hočvar, Akrap. KONČNA LESTVICA: 1. Paloma Branik 24, 2. Yustip Celje 16, 3. Bled 14, 5. Koper 14, 6. Lik Tilia 8, 7. Partizan Tabor 4, 8. HIT Casino 4. SUPERLIGA, moški, 12. KOLO: PIONIR prost KONČNA LESTVICA: 1. Vileda Maribor 22, 2. Tovil Olimpija 18, 3. Salomat 16, 4. Novi Granit Kamnik 8, 5. Fužinar 8, 6. Pionir 8, 7. Granit Preskrba 4.

rokometa

SUPERLIGA, moški, 14. KOLO: INLES RIKO—OMNIKOM RUDAR 20:20 (11:10) Inles Riko: Gelze, Mohar 1, Šilc, Marolt, Tanko 1, S. Mihelič 5, Mati 6, Jokič 1, Manček, Lesar 5, Sinanovič, A. Mihelič 1. LESTVICA: 1. Pivovarna Laško 26, 2. Kolinska Slovan 20, 3. Omnikom Rudar 17, 9. Duka 10, 10. Presad 10, 11. Preddvor 8, 12. Inles Riko 6. Pari prihodnjega kola: Presad Litija—Inles Riko, Kolinska Slovan—Duka, Preddvor—Jadran itd.

I. SRL, moški, 16. KOLO: RADEC—PAPIR—NOVOLINE CRNO-MELJ 22:23 (9:10), DOBOVA—KRŠKO 16:17 (9:8) LESTVICA: 1. Eurodas Celje 29, 2. Dobova 25, 3. Šešir 22, 4. Krško 20.

SMUČARKE NA OBISKU — V prostorijah Vina Bizeljsko Brežice je bil minuli četrtek zaključek akcije Dolenjskega lista, v kateri so bralci ugivali najboljšo uvrstitev naših smučark na olimpijskih igrah v Albertville. V zavoju objektivnih okoliščin krepko skrenjen programu so predstavniki novomeški Tilia, Bramaca in Dobruške vasi ter Zlatarne Celje naši najboljši olimpijci Nataša Bokal izročili lepa darila, še predtem pa so si gostje na čelu z Bokalom, Karla Recerja ogledali proizvodnjo v šentenarški polnilnici (na posnetku). (Foto: B.B.)

MALONOGOMETNA LIGA

NOVO MESTO — Športna zveza Novo mesto razpisuje ligasto tekmovanje v malem nogometu, za katerega se lahko ekipe prijavijo najkasneje do 11. marca na naslov: Športna zveza Novo mesto, p.p. 30. V ekipah lahko igrajo le občani s stalnim prebivališčem v novomeški občini, tekmovanje pa bo potekalo po pravilih NZS.

STAROTRŽANKE — SLOVENESKE PRVAKINJE

LJUBLJANA — Pionirice Starega trga so državne ekipe Šahovske prvakinje. Ta naslov so si prigrale na dvočrnem prvenstvu Slovenije, ki je bilo minule dni v Ljubljani. O premoči mladih Starotržank na tekmovanju priča podatek, da so Šterničeva, Miheličeva, Kapševa, Butalova in Vukeličeva naslov osvojile s prednostjo šestih točk, zbrala so jih 25,5, drugouvrščena Goriščica pa 19,5. Dobro so igrali tudi mladi kočevski šahisti, saj so med pionirji zasedli tretje mesto, Krčani so bili četrtri, Sevnicanke pa pete.

VZPON NA SNEŽNIK

KOČEVJE — Planinski društvo Kočevje priredi zimski vzpon na Snežnik. Odhod bo v soboto, 14. marca, ob 6. uri zjutraj izpred avtobusne postaje. Udeležence opozarjajo, naj s seboj vzamejo topia oblačila in obutev, svoje prijave pa lahko sporočijo še danes na telefonske številke: 852-393 (Debeljak), 857-163 (Šubic) in 854-331 int. 52.

21. marca pričetek zaključnih obračunov odbojkarskih superligašev

Prvenstvo v odbojkarskih superligah je konec, na sporednu je končnica tekmovanja, za katero pa še nič ne je natančno, kako bo izgledala. Tačas je jasno le to, da se bodo boji ob odbojkarskih mrežah nadaljevali 21. marca. Predlog tekmovalnega sistema pred pričetkom letošnjega tekmovanja je predvidel, da se bodo štiri prvojavne ekipe v obeh konkurencah po Bergjerjevem sistemu v dvokrožni ligi pomerile med seboj za naslov prvega državnega prvaka Slovenije. Zadnji trije, med njimi torej tudi novomeški Pionir v moški in kočevska LIK Tilia v ženski konkurenči, naj bi na enak način dorekli, katerega od ekip bo moral zapustiti najuglednejšo ligo. Ali bo res tako, bodo povdelali po seji predsedstva Odbojkarske zveze Slovenije v pondeljek, prav tako pa bo potrebno določiti, s koliko točkami bodo ekipe startale v končnico. Nekateri predlagajo, naj bi imela najboljša ekipa na starosti 6 točk, druga 4, treta 2 in četrti 0 točk, zdi pa se, da ima več zagovornikov predlog, naj bi v končnici upoštevali te točke iz medsebojnih ligaskih srečanj.

Kakršen koli je bo sklep, najmanj neresno je, da se bo o takih pomembnih stvari odločalo vsega pet dni pred zaključnimi obračuni najboljših odbojkarskih ligašev Slovenije. V slovenski odbojkarski organizaciji nekaj hudo skriplje, to je najavil že zaplet ob organiziranju zaključnega turnirja pokalnega tekmovanja, najnovejši dogodek pa le potrjujejo, da takratne pritožbe Novomeščanov niso bile brez osnove. B. B.

ŽUŽEK 21. NA POKLJUŠKEM MARATONU

POKLJUKA — Kar 512 tekačev iz trinajstih držav se je minuli vikend zbralo na tradicionalni turnir Slovenije v katalogu, na katerem so nastopili pionirji in pionirice iz Slovenije in Avstrije. Seviško zastopstvo je v tako močni konkurenči zabeležilo odmeven uspeh, saj je bil med malčki, starimi od 5 do 7 let, Crepinšek tretji, prav tako tretje mesto pa je Sevnican, Kostrevca pa se ponovila poškoda kolena in nanj bržkone vsaj nekaj tekem ne bo moč računati.

namizni tenis

SUPERLIGA, moški, 11. KOLO: NOVOTEKS TKANINA—POTROŠNIK 3:6 (Radeka—Benkovič 0:2, Retelj—Benko 0:2, Jamšek—Unger 2:1, Retelj—Benkovič 1:2, Radeka—Unger 0:2, Jamšek—Benko 2:0, Retelj—Unger 0:2, Jamšek—Kuz 2:0, Miklč—Benko 0:2). LESTVICA: 1. Kovina 24, 2. Potrošnik 20, 3. Strojna 18, 4. Merkur 8, 5. Gornja Radgona 6, 6. Ingrad 6, 7. Novteks 6, 8. Ilirija 2.

Pari prihodnjega kola: Merkur Kranj—Novoteks, Ilirija—Ingrad, Gornja Radgona—Kovina, Potrošnik—Strojna Maribor.

I. SLOVENSKA LIGA, moški, 16. KOLO: MEŁAMIN—GORICA 8:1, MEŁAMIN—SEMEDLA 6:3. LESTVICA: 1. Petovin 30, 2. Mełamin (-1) 29, 3. Vesna 20 itd.

košarka

I. SKL, rdeča skupina, 11. KOLO: CELJE—PODBOČJE 82:93 (37:41) Podbočje: Vega 16, Leskovar 4, Rozman 21, Krajcar 4, Krivokapič 5, Rostohar 3, Krošelj 21, Vaupotič 19. LESTVICA: 1. Kronos Sloven 19, 2. Ježica 19, 3. Comet 18, 4. Podbočje 17, 5. Elektra 17, 6. Maribor 87 15, 7. Smel Olimpija ml. 15, 8. Celje 12. Pari prihodnjega kola: Podbočje—Smel Olimpija ml., Comet—Celje, Ježica—Elektra, Maribor 87—Kronos Sloven.

Šport

Svet Srednje kmetijske šole Grm, Sevno na Trški gori 13, 68000 Novo mesto,

razpisuje dela in naloge

RAVNATELJA ŠOLE

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom o usmerjenem izobraževanju predpisanih pogojev imeti še:

- visoko strokovno izobrazbo,
- pedagoško andragoško izobrazbo,
- opravljen strokovni izpit,
- vsaj 5 let delovnih izkušenj na področju vzgoje in izobraževanja.

Kandidati morajo Komisiji za razpis predložiti svo

Za učinkovito odpravljanje krivic

Izjava za javnost

SDP se je v volilnem programu in na novogoriškem kongresu jasno opredelila za popravilo krivic, storjenih žrtvam nekdanjih političnih represivnih prega-njanj. Žato je SDP in njen poslanski klub nerazumljivo, da državni organi Republike Slovenije, predvsem pa ne-publiški javni tožilec store tako malo in delujejo tako neučinkovito pri popravi očitnih krivic. Posebej zato, ker so tudi od nepristranskih institucij in priznanih strokovnjakov dovolj predlogov in pobud, kako je mogoče te krivice popraviti v skladu z uveljavljenimi načeli pravne države in ne da bi se ponovno posluževati revolucionarnih pravnih sredstev ali celo zahtevali popoln pre-lom in diskontinuiteto s celokupno de-janskim, pravno in ustavno preteklostjo Slovenije.

SDP in njen poslanski klub zato javno pozivata pristojne državne organe, da končno sprejemijo in udejanijo vsaj zadnje pobude sveta za varstvo člove-kovih pravic:

- da se vse odločbe o »družbeno ko-ristnem delu«, izdane v upravnokaze-nskem postopku z zakonom razglose za nične,
- da se z zakonom uvede novo časovno omejeno izredno pravno sredstvo, ki bi olajšalo prizadetim razveljavitev kri-vičnih sodnih odločb,

Hkrati dajemo pobudo, da se uvede časovno omejeno izredno pravno sredstvo za oceno zakonitosti odločb sodišč zdržuvenega dela, saj množica pritoži-nikov opozarja, da je v posameznih pri-merih lahko šla za krištev materialnih ali procesnih dolobč v škodo posamez-nikov s pomembnimi posledicami za njihov materialni in socialni položaj.

Dr. CIRIL RIBIČIČ,
predsednik SDP Slovenije

NISTA PRVA ZASEBNA DETEKTIWA

V Dolenjskem listu dne 20. 2. 1992 je bil objavljen članek z naslovom »Prava zasebna detektiva«, v katerem je med drugim tudi opisano, da gre za pravo tovrstno agencijo na Dolenjskem. S trditvijo novinarja oz. novopečenih za-sebnikov, se ne moremo strinjati, ker v Novem mestu oz. na Dolenjskem že obstajajo tri tovrstne agencije, in sicer Detektiv biro Bela Cerkev, Laufer Novo mesto in Protekt Novo mesto, ki delujejo že od sredine leta 1990. Njihova dejavnost je enaka kot dejavnost nave-denega zasebnega podjetja predvsem podjetja Protekt. Podjetja za varovanje premoženja in oseb, d.o.o., Novo mesto, ki si je s svojim delom že ustvarilo ugled pri zbiranju podatkov, prenosih denarja od dnevnih iztržkov in vsega ostalega, kar spada v njegovo dejavnost. Prizadeti

»Krajani«, ki nimajo svojih imen Odgovor na pisario

Nikoli nisem v svojem življenju raz-pravljal preko časopisov pa tudi v bo-doče ne mislim, saj smatram takšno obliko komuniciranja za popolnoma neprimereno. V današnjem času, v pre-bujajoči demokraciji, človek pričakuje, da vsakdo stoji za svojimi trditvami ta-ko z imenom kot primum. Skrivati se za »krajani« je zelo podlo dejanje. Su-mim, da se za temi »krajani« skriva to-liko ljudi, kot je bilo napisanih pism. Od učenih ljudi bi pričakoval veliko več resnicoljuba in dialoga.

Kaj pa mislio o delu predsednika KS Kostel krajani in predstavniki občine, je dovolj zgovorno pokazal sestanek v Fa-ri 27. februarja. To priliko tudi izkoris-tcam, da javno povem tem krajanim (krajonom), ki so obremenjeni s tem problemom, da pod nobenimi pogojmi ne želim postati predsednik KS, čeprav mi je bila ta funkcija v preteklosti že več-krat ponujena.

Sicer pa bodo imeli krajani KS Ko-stel priložnost osebno se izreči o pred-sedniku KS, saj bo v najkrajšem mož-nem času razpisani odpoklici.

P.S.: V KS Kostel smo se že srečali s takimi in podobnimi pisarji. Zani-mivo pri tem pa je, da je eden izmed ak-tejer ista oseba, ki pa ji je bila prava resnica vedno prav lepo dokazana.

FRANC CIMPRIČ

Pošta v bitki za centimetre (in tolarčke) Preizkus poslovanja

Znancu sem čestital za živiljenjski jubilej in mu pismo poslal v običajnem belem ovitku, kakršne že leta kupujem v papirnici Mladinske knjige. Nanj sem nalepil znakom za 5 tolarjev in ga 17. februarja oddal na novomeški pošti. Debelo sem pogledal, ko mi je pismeno 28. februarja pismo vrnil, na ovitku pa je mrgolež žigov: v črem okvirju debeli »Ta, zraven nalepk: »Obveščen. Ni prišel po pošiljko«. Na drugem žigu opazka: Manjkajoča poštnina I (ali 11. nisem mogel pre-brati), verjetno tolarjev. In še na hrbihi strani kuverte: »Dostava poskušena — priči dne 18. 2. 91« in kljuka za podpis, pod besedilom »Dostava poskušena drugič« pa ni pisalo nič.

Šel sem k poštnemu okencu in povprašal, čemu vrnejo pismo in vsa ta pisaria. Usluženka me je le-po poučila: »Niste poslali standardizirane kuverte...« Pa sem čez dan ali dva stopil k znaku v Brčilin in ga vprašal, če ga je kdo v preteklih 14 dneh nadlegoval, da naj pride sam v mesto in dvigne »svoje pismo« ali če so za kaj takega od njega ter-jali doplačilo. Nič ni vedel o tem, prav tako ne njegova žena.

Še enkrat sem stopil na pošto in kupil njihove »standardne kuverte«, doma pa sem zmeril njene in si-černe centimetre: pošta prodaja svoje »standardizirane« kuverte z znakami po 5 tolarjev, merijo pa 16 x 11,4 cm. Najbolj običajne bele in modre kuverte, kakršnih kupu-jemo verjetno ljudje največ, merijo 17,7 x 12,5 cm. Za dober centimeter večje kuverta sem bil od pošte kaz-novan; a le od novomeške, kajti 17. 2. 1992 sem poslal prav tako in enako težka, se pravi navadna pisma še prijateljem v Portorož, Aj-dovščino in Ljubljano. Po 28. 2. sem prejemnike vprašal, ali so morali kaj doplačati na račun premalo pla-čane poštnine. Nihče nič, vse je bilo v redu!

Pa sem napravil še tale majhen preizkus poštnega poslovanja: na okencu sem 28. 2. oddal dve pismi v »svoji« beli kuverti, kot 17. 2., in po-sebe nalašč prosil usluženko, da ju stehia in pogleda, če znakma za 5 tolarjev zadostuje. Seveda, je pri-jazno zažrgolela in v misli vrgla v zaboček pri svojem stolu.

Nas hoče pošta prisiliti, da bomo kupovali njene »standardizirane« kuverte? Ob kazenskem točku pa veselo prihajajo v naše domove neštete podolgovate in vsakršne drugačne večje kuverte raznih po-djetij. Elektra, Komunalne id., a vse so brez kazenskih točk. Ob tejle no-vi poštni muhi sem jezen in užajen. Pošta se mi zdi podobna beraču, ki na vogalu čaka s klobukom v rokah... B. Ž.

Bes po vsem tem, kar se dogaja

O varuhu spomenikov ali o psu čuvaju, ki sme lajati — Minister pa nič

Temu mojemu besnilu bom že na za-četku zapisa pomen: Slovenski Prizje-ga rdečo luč za množični izvoz slovenske etnološke dediščine! Etnološko dediščino izvažajo, mar ne? Kdo? Trgovci z novci ali pa tudi brez njih, za špicar ali dva, ker je slovensko grlo suho, kar se da.

Spričo legalnega načina množičnega izvažanja premične etnološke kulturne dediščine, ki jo omogoča zakon, zastavljam vprašanje, koliko smo pripravljeni etnologi podpirati široko razpredeno mrežo trgovcev z novci. Slovenijo so si zelo natančno razdelili, jo »rajonizirali« in obvladajo »muzejsko mrežo« aktivneje, kot so to zmogli slovenski muzeološki teoretički.

Ceprav zakon predpisuje delo na re-gistru premične dediščine, pa stvar fi-nančno niti približno ni dorečena. Re-gistri so silno skromni, nepopolni ali pa jih sploh ni. Kar se tiče trgovcev, so drugačni tiči: ti zelo obvladujejo teren, aktívno delujejo na njem, neverjetno dobro vredo, kaj bodo kje dobili, in do-bijo mnogo več, kot si muzealec upa poslušti.

Bomo čez nekaj let ostali brez črvivih in razpadajočih mentrig, miz, skrinj, po-stejnih končnic, zibelk, kolikor jih po-terenu še je? Bomo čez nekaj desetletij odkupovali te slovenske predmete po Franciji, Avstriji, Nemčiji, Italiji?

Slaba je postava, ki omogoča tovr-

Neodgovorna, nedopustna poteza

V primeru Zarja je bila kršena ustavnost in zakonitost — Zavajanje skupščine

Zavedam se, da moje pisanje nima iste javne teže kot nastop predsednika Izvršnega sveta ali predsednika Skupščine občine Novo mesto, zato samo po sebi ne more vplivati na ravnanje odgovornih nosilcev javnih funkcij v občini Novo mesto v primeru prenosa stanovanj, stanovanjskih hiš, namenjenih za nosilce družbenih stanovanj in zagotavljanju lastne eksistence kot v pripravi na novo stanovanjsko zakonodajo in vzdrževanje obstoječega stanovanjskega fonda. To, da se je omenjeni sektor že preselil v nove poslovne prostore z novo opremo, samo potrjuje ugotovitev, da je bila odločitev o Zarji sprejeta že davno pred sejo Skupščine občine Novo mesto. V primeru Zarje ne gre za slučajnost, ampak za način dela Izvršnega sveta in Skupščine oz. najvišjih občinskih funkcionarjev. Ne samo moralne okvire, temveč tudi pravne si postavljajo sami.

Zakon o podjetjih JASNO IN PO-VSEM NEDVOUMNO določa, da morajo biti vplačila v stvareh, pravica in go-tovinah tako, da delniška družba prosti in trajno razpolaga z vplačili. Občina, ki je vplačala delnice v stvareh tako, da je prenesla stanovanja, stanovanjske hiše in poslovne prostore od trenutka vpisa v delniški knjigi, ne more s stanovanji in poslovni prostori več razpolagati in odločati o njihovi usodi, dodeljevanju, kupnini itd. itd. Poleg tega so vplačila v stvareh izjema in ne pravilo. Občina z vplačilom delnic v stvareh »razprodaja« občinsko premoženje in zato ne more več garantirati izplačila »občinskimi« obveznic. Trditev, »da se premoženje občine ne zmanjšuje s kapitalskima vložkama v Zarjo za občino Novo mesto. V primeru Zarje gre za odtujevanje lastnine občine, ki ima za posledico tudi ogrožanje izvrševanja na-log občine na tem področju, ki izvirajo iz ustave, zakonov in predpisov, ki bodo se sprejeti na podlagi stanovanjskega zakona. Stanovanjski zakon zelo jasno opredeljuje pristojnosti ter naloge občine, izhajajoči pri tem iz njenih funkcij pri izvajaju občinskega stanovanjskega programa, finančiranci gradivne znotraj sistema javnih finančnih, socialnih funkcij ter zaščite najemnikov, kakor tudi iz normativne funkcije in vodenja registra stanovanj. Občina bo zaradi teh nalog prisiljena oblikovati lastni občinski stanovanjski fond kadrovskih, socialnih in najemnih stanovanj. Občina je posebne vrste »podjetje«, zato niso bila slučajno prenesena določena stanovanja na zakonu na občino. S prenosom stanovanj v poslovni prostor v Zarjo se opravi tudi ustrezen zemljiškognižni vpis na pravno osebo z imenom Zarja, stanovanjsko podjetje, d.d., Novo mesto. In v kolikor z vplačili delniška družba prosti ne razpolaga, potem to ni več delniška družba, ampak gre za fiktivno družbo.

Vpliv občine na upravljanje delniške družbe ni isto, kot imeti in razpolagati s premoženjem. Upravljanje delniške družbe je urejeno z akti družbe in je posledica ustanovitve delniške družbe. Večina v skupščini in sestava upravnih organov delniške družbe Zarja je zgolj način upravljanja podjetja v mešani lastnosti in nič več. Tudi javni pravobranilec je bil vodilni članek, ki meri, da bo občina obdržala vse funkcije na tem področju in da se ne bo nič spremenilo s prenosom, se zelo motijo. S temi stanovanji v skladu z 95. členom Zakona o podjetjih prosti in trajno razpolaga delniška družba ZARJA.

Pravni red države sestavlja ustava in zakoni ter drugi pravni predpisi, sprejeti na podlagi zakonov. Pravni red države oblikujejo posebni organi, ki so zato po-oblasceni in tudi na poseben način oblikovani. Praviloma so to najvišji organi oblasti — skupščina. Pravni red je splošno obvezen za vse v državi, torej tudi za občinske organe. Za občinsko upravo je pravni red še posebej pomemben zato, ker predstavlja glavni temelj, tako za njeno vlogo in položaj, kakor tudi za njeno de-lovanje.

V pisusu ne omenjam cele vrste trditve in odgovorov odgovornih funkcionarjev v javnosti, ki nimajo realne podlage in so produkti drugih aktivnosti in odločitev, ki so bile tudi v nasprotju z ustavo in zakoni, vprašljivih investicij (novomeške delnice), izplačila velikih zneskov za razne projekte (225.000 DEM za projekt »delnice«), so-delovanje občine pri ustanovitvi Štajerske banke obrti in podjetju Celje, dodelitev kredita isti banki iz sredstev proračuna občine Novo mesto, in se bi lahko naševal. Veliko stvari je skrito in nedostopno. Obnašanje ni slučajno, ampak izhaja iz načina dela in predvsem dojemanja njihove vloge in poslanstva. Oblast je slast. Če pa so na oblasti ljudje, ki ne spoštujejo ustavnosti in zakonitosti, ki sami oblikujejo pravila pravnega reda, postaja oblast nevarnost za svobodo državljanov.

BOJAN FINK

OPEKARNA - RUDNIK BREŽICE
Šentenart 71, 68250 BREŽICE, tel. 068/61-221, 61-798, 61-801, trgovina: 61-241, fax: 068/61-801

CENE S POPUSTOM PO CENIKU IZ NOVEMBRA 1991 ZNAŠAJO:

SILIKATNI FASADNI ZIDAK	10,30 SLT
SILIKATNI FASADNI BLOK	33,80 SLT
CEPLJENI ZIDAK (250x65x20)	4,10 SLT
CEPLJENI ZIDAK (250x65x60)	7,80 SLT

AKCIJSKA PRODAJA PROIZVODOV DO 15. MARCA 1992 ZA GOTOVINSKA PLAČILA IN PLAČILA PO PREDRAČUNU

CENE SO BREZ PROMETNEGA DAVKA.

Še: Policisti zasegli tri mercedese

»Stvari so drugačne«

V Dolenjskem listu št. 9, ki je izšel dne 27. februarja, je bil objavljen članek z naslovom: »Policisti zasegli tri mercedese«. Zaradi vrste netočnosti v informaciji želimo bralcem pojasnit posamezne dejstva, ki celotno zadevo postavi v drugačno luč.

Marjan Š., Jožet Z. in Josip W. so bili resnično dne 12. 2. 1992 zasegli trije mercedesi 230 E in prednji Carinarnici Ljubljana. Zoper navedene je stekel postopek zaradi suma prekrška po prvem odstavku člena 361 v zvezi s prvim odstavkom, točka 1, člena 350 Carinarnega zakona. Navedeni členi zakona določajo, da stori prekršek fizična oseba, ki ni prijavil carinarnici blaga, ki ga nosi preko carinske črte.

V teku postopka je bilo storjenih več kritišev zakona, zato so osumljenci vložili pritožbo na Temeljno javno tožilstvo Novo mesto — Enoto Novo mesto in ugovor na Carinarnico Ljubljana.

Med zaslijanjem vseh treh v Carinarnici Ljubljana se je izkazalo, da vozila nikoli niso bila last osmisljenje. Vozila so last češkoslovaške podjetja Varjo Leasing, spol.s.r.o., ki je z leasing pogodbo prodalo družbi LIVEX, spol.s.r.o., iz Pragi. Vsa tri vozila je Carinarnica Ljubljana po zaslijanjih vrnila.

Družba LIVEX je poslovno uspešno uvozno-izvozno podjetje, ki se ukvarja s prometom blaga med zahodno, srednjim in vzhodno Evropo ter dejelami ne-kdanje Sovjetske zveze. Kot družabniki podjetja LIVEX v tem aktivno delujejo. Zato začasno prebijajo v Pragi, vozila pa so uporabljali za službene namene v ozemlju. Vozila so bili do posredovanja organov kazenskega pregonja nekajkrat, bivanje v Sloveniji je bilo samo začasno. Vozila so med pre-hodom avstrijsko-slovenske meje vedno ustno prijavili carinarnici.

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 12. III.

SLOVENIJA 1

9.40 — 12.10 in 16.20 — 1.00 TELE-TEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 PROGRAM ZA OTROKE
PEDENJŽEP
MAČKON IN NJEGOV TROP,
risanka
10.00 VIDEOGODBA, ponovitev
10.30 ŠOLSKA TV, ponovitev
11.30 SLOVENCI V ZAMEJSTVU, po-
novitev
12.00 POROČILA
16.45 NAPOVEDNIK
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
SUPER BABICA, angl. naniz., 9/13
ŽIV ŽAV
18.40 ŽE VESTE..., svetovalno izobraž-
evalna oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 RAZREDNIK, amer. naniz., 16/22
20.35 MAJA VAM PREDSTAVLJA
21.40 TEDNIK
22.30 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.00 POSLOVNA BORZA
23.10 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA
SVETNIK, angl. naniz., 4/10
CELLINI, italij. nadalj., 6/6

SLOVENIJA 2

15.25 Video strani — 15.35 Sova (pono-
vitev) — 17.40 Euroritem (44. oddaja) —
18.00 Regionalni programi - Koper —
19.00 Video levtica — 19.25 Napoved-
nik — 19.30 Dnevnik RAI — 20.05
Gospodarska oddaja — 20.35 Umetniški
večer: Portret Mleta Koruna; I. Cankar:
Hlapeci (predstava Drame SNG Ljubljana) — 23.35 Yutel

PETEK, 13. III.

SLOVENIJA 1

9.05 — 12.10 in 13.50 — 1.20 TELE-
TEKST
9.20 VIDEO STRANI
9.30 PROGRAM ZA OTROKE
LEGENDE SVETA, 8. epizoda
kanadske naniz.
PRAVLICE IZ LUTKARJEVE-
GA VOŽIČKA
JELENČEK, ponovitev serije HTV,
3/13
10.45 EURORITEM, ponovitev
11.05 ZNANOST IN RESNICA, amer.
znan. serija, 2/6
12.00 POROČILA
14.15 NAPOVEDNIK
14.20 UMETNIŠKI VEČER, ponovitev
16.20 GOSPODARSKA ODDAJA
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 TOK TOK, kontaktna oddaja za
mladostnike
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 FORUM
20.15 BERTINIEVI, nemška nadalj.,
2/10
21.05 OCJI KITIKE
21.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.25 SOVA:
DVAKRAT V ŽIVLJENJU, amer.
film

SLOVENIJA 2

15.55 Video strani — 16.05 Sova (pono-
vitev) — 17.40 Euroritem (ponovitev 44.
oddaja) — 18.00 Regionalni program -
Maribor — 19.00 Jazz in blues — 19.25
Napovednik — 19.30 Dnevnik ZDF —
20.00 Alternativni program: Studio City —
21.00 Dobrodošli — 21.30 Intervju —
22.10 Večer samospevov Hugo Wolfa z
Marjanom Lipovšek — 23.00 Yutel

SOBOTA, 14. III.

SLOVENIJA 1

8.15 — 2.05 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.40 IZBOR
8.40 ANGLEŠČINA - FOLLOW
ME, 40. lekcija
9.00 RADOVEDNI TAČEK
9.15 KLUB KLOBUK
11.00 ZGODBE IZ ŠKOLKE
12.00 POROČILA
12.05 TOK, TOK, ponovitev
13.50 INTERVJU, ponovitev
14.30 MAJA VAM PREDSTAVLJA,
ponovitev
15.55 TVARIETE, ponovitev
16.00 TEDNIK, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 BENDŽI, amer. film
18.35 ALF, amer. naniz.
19.05 RISANKA
19.10 NAPOVEDNIK
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
19.55 UTRIP
20.15 KRIZKRAŽ
21.20 DELO NA ČRNO, amer. naniz.,
7/10

22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 NAPOVEDNIK
22.45 SOVA:
MURPHY BROWN, 15. epizoda
amer. naniz.
SVETNIK, angl. naniz., 6/10
HULKOVА VRNITEV, amer. film
LJUDJE POČNEJO VSE MO-
GOČE, amer. varietejski program

SLOVENIJA 2

15.15 Video strani — 15.25 Marlboro
music show (ponovitev) — 15.55 Sova
(ponovitev) — 17.05 Klasika — 17.30
Prisluhnimo tišini — 17.45 Angleščina v
poslovnih stikih — 18.00 Pogled in zadeni —
18.30 Domaci ansambl: Ansambel
Slavček in Stoparji — 19.00 Kremenčko-
vi — 19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik
ORF — 20.05 Žarišče — 20.30 Športna
sreda — 22.30 Komorna glasba skozi sto-
letja: Eksprezisionem in prehodni tokovi
(ponovitev 8. oddaje) — 23.00 Yutel

TOREK, 17. III.

SLOVENIJA 1

8.30 — 12.10 in 14.25 — 0.30 TELE-
TEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 PROGRAM ZA OTROKE
9.50 ŠOLSKA TV
10.50 EURORITEM, ponovitev
11.10 SEDMA STEZA, ponovitev
11.30 PRISLUHNIMO TIŠINI, po-
novitev
11.45 ANGLEŠČINA V POSLOVNICH
STIKIH, ponovitev
12.00 POROČILA
14.40 VIDEO STRANI
14.50 NAPOVEDNIK
14.55 MLADA IN NEDOLŽNA, po-
novitev angl. filma
16.20 MOSTOVI, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.30 SVET POROČA
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 5/6
21.00 NOVOSTI ZALOŽB
21.10 OSMI DAN
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.30 POSLOVNA BORZA
22.40 AVSTRALIJA, PRIKLONI SE,
avstral. dok. oddaja, 4/7
23.10 NAPOVEDNIK
23.15 SOVA:
CHEMLSFORD 123, angl. naniz.,
3/7
SVETNIK, angl. naniz., 9/10

SREDA, 18. III.

SLOVENIJA 1

8.55 — 12.10 in 15.30 — 0.55 TELE-
TEKST
9.10 VIDEO STRANI
9.20 PROGRAM ZA OTROKE
10.10 A. Vivaldi: ŠTIRJE LETNI ČASI,
ponovitev
11.10 PRAVI JUNAK, angl. nadalj., 5/6
12.00 POROČILA
15.55 NAPOVEDNIK
16.00 POTOVANJA, angl. poljudno-
nastvena serija, 6/9
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 KLUB KLOBUK
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 FILM TEDNA
ČAROVNICE IZ EASTWICKA,
amer. film
22.05 EPP IN VIDEO STRANI
22.10 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.35 NAPOVEDNIK
22.40 SOVA:
KRILA, amer. naniz., 7. epizoda
SVETNIK, angl. naniz., 10/10
VES SVET JE ODER, angl. dok.
serija, 3/13
0.45 VIDEO STRANI

SLOVENIJA 2

Opomba: Oslo — skoki
14.35 Video strani — 14.45 Sova (pono-
vitev) — 15.55 Napovednik — 16.00
Športno popoldne — 19.25 Napovednik
— 19.30 Dnevnik HTV — 20.00 Potovanja
(angl. poljudnoznan. serija, 7/9) —
20.50 Dekalog (poljska naniz., 3/10) —
21.45 Športni pregled — 22.05 A.
Vivaldi: Štirje letni časi — 23.05 Yutel

PONEDELJEK, 16. III.

SLOVENIJA 1

8.30 — 12.10 in 16.20 — 1.10 TELE-
TEKST
8.45 VIDEO STRANI
8.55 PROGRAM ZA OTROKE
10.10 BERTINIEVI, ponovitev nemške
nadaj., 1/10
11.00 TV MERNIK, FORUM, UTRIP,
ZRCALO TEDNA, ponovitev
12.00 POROČILA
16.35 VIDEO STRANI
16.45 NAPOVEDNIK
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.10 SLOVENSKA KRONIKA
17.20 PROGRAM ZA OTROKE
18.10 OBZORJA DUHA, ponovitev
18.45 BOJ ZA OBSTANEK, angl. po-
ljudnoznan. oddaja
19.10 RISANKA
19.17 NAPOVEDNIK
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.05 MR. BEAN, angl. naniz., 2/4
20.35 MEDNARODNA OBZORJA:
IZRAEL
21.30 T. Kempinski: LOČITEV, angl.
drama
22.55 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
23.20 NAPOVEDNIK
23.30 SOVA:
SVETNIK, angl. naniz., 8/10
ZVEZDNE STEZE, 11. epizoda
amer. naniz.

SLOVENIJA 2

16.00 Video strani — 16.10 OCJI kritike —
17.00 Sova (ponovitev) — 18.10 Euroritem
— 18.30 Športni dogodek (ponovitev)
— 19.00 Videospot — 19.25
Napovednik — 19.30 Dnevnik KP —
20.05 Žarišče — 20.30 Po slednih na-
predka — 21.30 San Remo 92 — 22.00
Mostovi — 22.30 Sedma steza — 22.45
Ciklus filmov A. Hitchcocka: Mlada in
nedolžna (angl. film, CB) — 0.15 Yutel

SLOVENIJA 2

Opomba: nogomet Liverpool:Genova,
ponovitev; 20.05 rokomet Slovenija:Italija,
ponovitev
15.30 Video strani — 15.40 Osmi dan —
16.30 Sova (ponovitev) — 17.40 Euro-
tem (ponovitev) — 18.00 Regionalni
programi - Maribor — 19.00 Psiho —
19.25 Napovednik — 19.30 Dnevnik
ORF — 20.05 Žarišče — 20.30 Športna
sreda — 22.30 Komorna glasba skozi sto-
letja: Eksprezisionem in prehodni tokovi
(ponovitev 8. oddaje) — 23.00 Yutel

Slovenska investicijska banka,
d.d., Ljubljana

razpisuje

mesto

vodje enote v Novem mestu

Kandidat naj bi bil dober poznavalec razmer v gospodarstvu na
Dolenjskem ter imel vsaj nekaj prakse iz finanč. občinstva
ter visoko izobrazbo ekonomske smeri. Vloge naj pošljemo do
12. III. na sedež banke, Čopova 38, Ljubljana. Za morebitne
informacije pokličite oddelek splošnih zadev, telefon (061) 161-
181 int. 244!

Iskra

S · E · L · E · C · O · M

ZASEBNI TELEFONSKI SISTEM

za eno ali dve zunanjji liniji

ISKRA TERMINALI KRAMI,
tel. 064/326-733
• PTT-podjetje Novo mesto,
tel. 068/21-363
• PTT-podjetje Novo mesto,
tel. 068/25-760
• PTT-podjetje Krško,
tel. 0608/31-162

faksimilna naprava,
domofon,
električna ključavnica,
baby alarm,
telefonska tajnica

INFORMACIJE

SELECOM

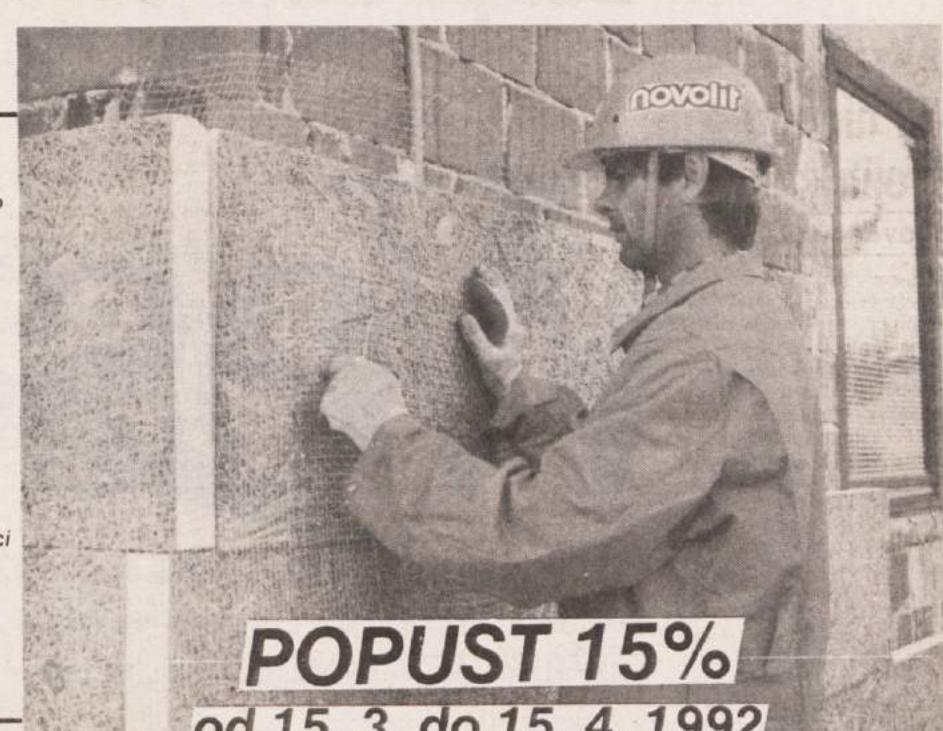
Nudimo vam nakup vseh telefonskih aparatov

SELECOM — REŠITEV PROBLEMA NOTRANJIH
IN ZUNANJIH TELEFONSKIH POGOVOROV

TERMINALS

European Quality and Design from Iskra

OHRANITE TOPLOTO VAŠEGA DOMA!

POPUST 15%
od 15. 3. do 15. 4. 1992

novolit

nova vas p. o. na blokah
podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov

NOVA VAS 56 - 61385 NOVA VAS YU

telefon: 061/798-008, 798-011, 798-060, telefax: 798-011

OHRANITE TOPLOTO VAŠEGA DOMA!

NOVO

Test
the
West

MADE UNDER SUPERVISION OF WEST PARK TOBACCO INC. RICHMOND VA., USA BY TL.

NAJVEČJI JAPONEC V EVROPI

NISSAN

AVTOMOBILI NISSAN IMAJO NA EVROPSKIH TRŽIŠČIH VEDNO VEČJI USPEH, KER SO IZDELANI PO MERILIH IN OKUSU EVROPSKIH KUPCEV. SO VARČNI HITRI UDOBNI TER IMAJO 3 LETNO GARANCIJO, ŠIROKO MREŽO SERVISOV IN UREJENO HITRO DOBAVO REZERVNIH DELOV. TAKO JE TUDI PRI NAS

POOBLAŠČENI TRGOVCI-SERVISERJI SO V SLOVENIJI:

AVTOTEHNA, Ljubljana, tel.: 061/317472 • KRULC, Moravče, tel.: 061/731143 • RUFAC Kočevje, tel.: 061/851197 • MAGISTER, Radovljica, tel.: 064/752556 • COTROS, Sevnica, tel.: 068/813889 • LES, Ptuj, tel.: 062/771161 • KOS, Polzela, tel.: 063/701090 • EKR, Murska Sobota, tel.: 069/25209 • MG, Muta, tel.: 0602/61266 • AGROSERVIS, Maribor, tel.: 062/33741 • VIDRIH, Otočec, Novo mesto, tel.: 068/85180

VSE MODELE LAHKO KUPITE ZA TOLARJE ALI DEVIZE

NISSAUTO, Ljubljana, Slovenska 54, tel.: 061/301355

15% POPUST

**OKNA - VRATA - SENČILA
VRTNE GARNITURE
PRENOVA OKEN**

organizirana montaža
brezplačni prevoz
za večje nakupe

JELOVICA

Lesna industrija, 64220 Škofja Loka, Kidričeva 58
tel.: (064) 631-241, telefax: (064) 632-261

PRODAJNA MESTA

NOVO MESTO, Ob potoku 5, tel. (068) 22-772
METLIKA, Vinogradniška 41, tel. (068) 58-716
KRŠKO, CKŽ 21, tel. (0608) 21-236

BLAGOVNI CENTER CELJE

p. o.

BOLJŠA OD BOLJŠE JE

GALA
PONUDBA

	SLT
— Laško pivo	25,30
— vino Merlot Brežice	84,50
— pralni stroj Gorenje	45.837,00
— pralni prašek faks 3 kg	504,20

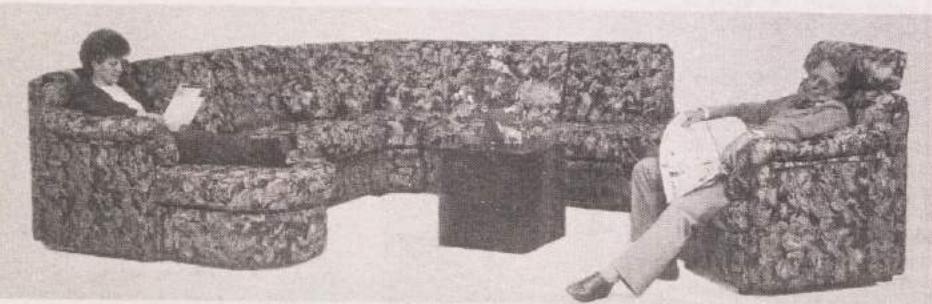
SEVERJA 10 A, GALA METLIKA KIDRIČEVO NASELJE, GALA ŠEMPPETER V SAV. DOLINI

NOVA O P R E M A

v NOVEM MESTU s

svojo NOVO

INDUSTRIJSKO PRODAJALNO

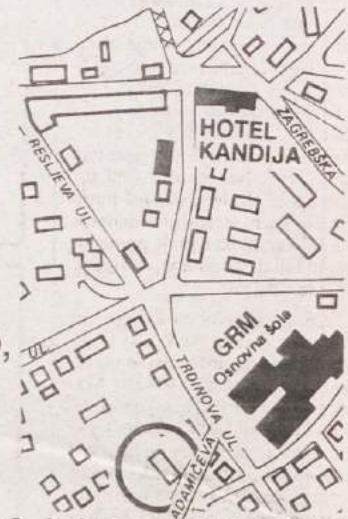
V mesecu marcu vam nudimo:

- 15% popusta pri nakupu z gotovino za vse naše izdelke

INFORMACIJE IN PRODAJA NA SEDEŽU:

OZ HRAST, Adamičeva 2
(pri osnovni šoli Grm), NOVO MESTO,
tel.: 068/22-802 in 28-135

Delovni čas: vsak delovni dan od 10. — 18. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Odslej tudi v Leskovcu!

Revoz d.d.

Jutri bo odprt naš novi
agent **RENAULT AVTO-MAX**
Milan Skobe v Leskovcu pri
Krškem nov, sodoben pro-
dajni salon. V njem bodo
razstavljena vozila
RENAULT in prepričani
smo, da se boste vi, naši
kupci, v njem dobro počutili.
Ob tej priložnosti iskreno

čestitamo našemu novemu
poslovnemu partnerju,
podjetju **RENAULT AVTO-
MAX** Milan Skobe in mu
želimo veliko poslovnih
uspehov!
ISKRENE ČESTITKE!

RENAULT
Avto življenje

Elektronabava

Specializirano trgovsko izvozno-uvozno podjetje z elektrotehničnim materialom, p.o., Slovenska cesta 58 (Titova 40), LJUBLJANA

išče

PREDSTAVNIKA ZA DOLENJSKO

s sedežem v Novem mestu

Od kandidatov pričakujemo najmanj srednješolsko izobrazbo ekonomske, komercialne ali elektrotehnične smeri, komercialne izkušnje, podjetnost, iniciativnost in samostojnost pri delu. Če ste za primerno plačilo pripravljeni trdo delati v dobro stojčem podjetju, nas poklicite na telefon (061) 312-717. Dogovorili se bomo za srečanje.

Poleg Ančke dobil še Silvo

NOVO MESTO — Med naročniki, ki so pravočasno plačali naročino za prvo trimesecje, je tokrat žreb izbral Jožeta Lužarja, ki stanuje Nad mlini v Novem mestu. To je bil tudi prvi Novomeščan v naši nagradni akciji do sedaj, ki je prejel nagrado. Tako, kot že nagrjenici pred njim, je tudi on dobil radio Silva z dvojnim kasetofonom.

»Take vrste sreča me pa še ni doletela,« nama je s kolegico Majdo še skoraj na vratih stanovanja dejal Jože. Nagrade je bil zelo vesel, saj je že dolga leta zvest naročnik in bralec Dolenjskega lista. Nanj se je naročil leta 1953. »Ker sem bil oficir v nekdanji JLA, sem se moral seliti iz kraja v kraj. Nekega dne sem pri bratu opazil 'Dolenjca', všeč mi je bil, naročil sem se nanj in se danes je pri hiši. Največ pa nam je pomeni, ko smo bili daleč zdoma,« nama je smej se razlagal.

Jože se je rodil v Zalogu pri Škocjanu. Ženo Anico, ki je po rodu Gorenjska, imata dvoje otrok, sina in hčer. Devet let so bili v Makedonji, pet let na Kosovu in drugod. »To ni bilo lahko življenje, še predvsem ne zame, saj na jugu kot natakarica v tistih časih sploh nisem mogla dobiti službe,« je potarnila Jožetova žena Anica. Leta 1970 je Jože zapustil JLA, poslej je bil zaposlen v novomeški občinski teritorialni obrambi vse do upokojitve.

Žena, ki se je vseskozi živila vključevala v pogovor, mu je dejala: »Pa praviš, da nisi človek, ki bi imel srečo! Poglej, danes si dobil radio, že pred leti pa enega največjih zadetkov v življenu, mene!« Jože se ji je nasmejal in ji brž odvrnil: »Do sedaj sem imel le Ančko, sedaj pa bom poleg tebe imel še Silvo.« J. D.

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila naša draga žena, mati, sestra

MARIJA BAŠELJ

iz Dol. Kamenja 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojni darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala tudi kolektivu podjetja GIP Pionir-Lesni obrat, g. župniku ter vsem, ki ste pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Delo in trpljenje,
tvoje je bilo življenje

V 86. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, svak in stric

FRANC FINK

mizar z Obrha pri Dolenjskih Toplicah

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku Romanu za lep pogrebni obred, pogrebničkom in nosilcem praporov. Zahvaljujemo se vsem vaščanom in vsem, ki ste počastili njegov spomin in ga pospremili na njegov zadnji poti. Posebno zahvalo pa smo dolžni dobrim družinam Bobnar za vsestransko pomoč.

Žalujoča žena in vsi njegovi

Rad slišal ptice kukavice
v zelenem bukovju bi glas,
enkrat še peje prepelice
med žutom, ki hiti že v klas.
Josip Stritar

V SPOMIN

Leto dni ni več med nami našega dragega

IVANA PLUTA

Tako ga pogrešamo.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Kakor tiho si živel,
tako tiho si odšel.
A med napri ostala je praznina...

V 88. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari ata, praded in prapraded

ANTON CVELBAR

z Dobrave 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in pokojnega očeta v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo dolgujemo delovni organizaciji Podgorje Šentjernej, Lovski družini Škocjan, prostovoljnemu gasilcem sektorja Škocjan, Društvu upokojencev Šentjernej, ZZB Škocjan, Pihalni godbi Šentjernej in Šentjernejskemu oktetu za zaigrane in zapete žalostinke, govornikom, ki so se poslovili z ganljivimi besedami ob grobu, nosilcem praporjev in gospodu za opravljen cerkveni obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

V globoki žalosti: žena Francka, njena hčerka Fanika z družino in njegovih 6 hčera z družinami

VI NAM — MI VAM

S posebno rubriko VI NAM — MI VAM vam prihajamo na proti z oglašnim prostorom, ki bo ustrezal tako vaši javnosti in finančnim sredstvom kot potrošnikom, katerim so namenjene vaše ponudbe in storitve. Mi vam ponujamo rešitve, na vas je, da jih uresničite.

Objavo oglasov v rubriki VI NAM — MI VAM lahko naročite po tel. (068) 23-610 ali po telefalu: (068) 24-898 do torka do 10. ure.

PLANINSKI DOM PIONIR NA GORJANCIH VABI:

s prihajajočo pomladno sezono ponovno odpiram planinski dom Pionir na Gospodčini. Zakaj ne bi šole v naravi, poslovnega sestanka, seminarja ali družabnega srečanja organizirali v idiličnem, mirnem in prijetnem gorjanskem okolju? V najem vam nudimo prostore s prenočišči in po želji tudi celotno gostinsko ponudbo. Priložnost rekreativnega turizma. Poklicite nas in poskušali bomo ustreči vašim željam.

Informacije: Pionir Standard Novo mesto, tel. (068) 21-826 int. 1363 in int. 1688

Prvi zasebni pogrebnik na Dolenjskem in v Beli krajini

ŠTEFAN GOLOVRŠKI

v sodelovanju s cvetličarno
VRTNICA

nudi sledeče storitve:

- prodaja celotne pogrebne opreme
- prevoz posmrtnih ostankov
- sprejem naročil, dostava cvetja in vencev ter aranžiranje
- izkop in zaslužje grobov
- ureditev prostora za pokojnika na domu
- organizacija pevcev, godbe, duhovnika
- urejanje vseh zelenih površin

Delovni čas: vsak dan, tudi ob sobotah od 7. do 12. ure,
ob nedeljah od 8. do 12. ure

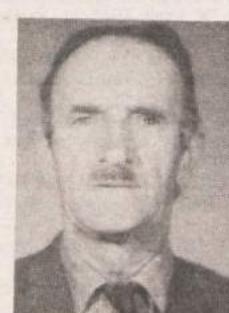
veleprodaja za trgovce in gostince

NAJCENEJŠA STANOVANJA — KJE? V SAMSKEM HOTELU PIONIR

Ste samski? Želite rešiti svoj stanovanjski problem kar najugodnejše? Mi vam ponujamo rešitev! Nudimo vam bivanje v garsonjera in opremljenih hotelskih sobah v samskem hotelu Pionir Novo mesto in Krško po izredno nizkih cenah. Možnost začasnega bivanja za študente, kooperante, športnike..., skratka za vse, ki bi radi za daljši ali krajski čas rešili problem nastanitve, nočitve ali stanovanja.

Informacije:

Pionir Standard — v Novem mestu: tel.: (068) 21-986, 21-826, int. 1363
v Krškem (0608) 21-786

ZAHVALA

Delo in trpljenje,
tvoje sta bila življenje
in ko srečen videl si
življenje mlado, ki okoli tebe klije,
odsel si tiso, mirno in spokojno,
prekmalu, da bi lahko ti v zahvalo rekli vsaj še
zbogom.

ANTON TRAVNIK

s Trških njiv 27, Žužemberk

V globoki žalosti je težko najti besede zahvale. Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, darovali vence in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se godbi Litostroja, pevcom iz Žužemberka, Društvu upokojencev iz Žužemberka in g. Francki Ožbolt za poslovilne besede ob grobu ter g. župniku Nemaniju za lepo opravljen pogreb.

Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiso k njemu pristope,
spomnите se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite

Po dolgi, mučni bolezni je dotrel naš dragi mož, oče, stari oče, tast, brat, stric, bratrac in svak

FRANC KRHN

Kosova ul. 2, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga obiskovali v času njegove težke bolezni in mu lajšali trpljenje. Zahvaljujemo se dr. Vodniku, patronažni sestri Idi, medicinskim sestram Mariji Guštin in Lojkzi Gospodarič ter čas. sestri Stanki. Hvala vsem, ki ste nam izrazili ustno ali pisno sožalje, darovali vence, cvetje in sveče. Zahvaljujemo se g. Bojanu, DO Elektro, za njegove poslovilne besede. Poseben za hvala gospodu proštu Lapu za lepo opravljen obred in ganljive besede slovesa ter vsem, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

Novo mesto, 28.2.1992

tedenski koledar

Četrtek, 12. marca — Doroteja
Petek, 13. marca — Kristina
Sobota, 14. marca — Matilda
Nedelja, 15. marca — Klemen
Ponedeljek, 16. marca — Herbert
Torek, 17. marca — Jedert
Sreda, 18. marca — Ciril

LUNINE MENE

12. marca ob 3.36 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 12. (ob 20. uri) in 13. 3. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Predator. 13. (ob 20. uri) ter 14. in 15. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski ljubezenski film Vrnitev v plavo laguno.

kmetijski stroji

DVA TRAKTORJA, zetorja 52—11 in 62—11, prodam. Janez Agnič, Desinec 8, Črnomelj, ☎ 52-141. 1075

TROSILEC hlevskega gnoja prodam. ☎ (068)78-152. 1113

UGODNO PRODAM kiper priklico, 4, 1, znamke Tehnostroj, v zelo dobrem stanju. Franc Lušina, Bela Cerkev 13, Šmarješke Toplice. 1122

IMT 560, star 10 let, prodam. Štefan Pungeršč, Dule 11, Bučka. 1123

TRAKTOR IMT 539, priklico 4,5, zgrabiljalnik, plug, vse novo, prodam ali zamenjam za parcelo v bližini Novega mesta. ☎ (068)25-656. 1124

MOTOKULTIVATOR Goldoni, 14 KS, diesel, s priklučki, malo rabljen, prodam. ☎ 21-506. 1127

TRAKTOR IMT 533 prodam. ☎ (068)50-047. 1143

TRAKTOR ZETOR 5718 in zetor 5211, nov, prodam. Stane Pekolj, Zagorica 7, Dobrič. 1162

TRAKTOR IMT 539, prevoženih 400 delovnih ur, ter zadnje traktorske

ČRНОМЕЛЈ: 12. in 15. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Bingo. 13. 3. (ob 19. uri) ameriška grozljivka Nikita. 15. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Moški za ženitev.

KRŠKO: 12. 3. (ob 19. uri) gostuje Primorsko dramsko gledališče. 15. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Branim svoje življenje.

METLIKA: 13. 3. (ob 18. uri) ameriška komedija Bingo. 13. 3. (ob 20. uri) ameriška komedija Moški za ženitev. 15. 3. (ob 20. uri) ameriška grozljivka Nikita.

NOVO MESTO: 12., 13. ter 15. in 16. 3. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Dobri policaj. 14. 3. (ob 19.30) Revija mešanega pevskega zboru Pionir.

TREBNJE: 13. in 15. 3. avstralska melodrama Jok v temi.

gume, nov 12.4.28. prodam. Gorenec, Koglo 13, Smarjeta. 1186

TRAKTOR IMT 560, letnik 1986, ali IMT 539, letnik 1990, prodam. ☎ 52-910. 1188

TRAKTORSKI nakladalec Riko prodam. ☎ (061)482-576. 1191

motorna vozila

R 4, letnik 1981, neregistriran, vozen, prodam. ☎ 21-340, popoldne. 1071

MOTOR IN MENJALNIK ter ostale dele za juga 45 prodam. Ucman, Črmošnjice 48, Stopiče. 1083

GOLF JGLD, letnik 1985, prodam. Gorenc, Mali Slatnik 25, ☎ 26-884. 1085

ZASTAVO 750, letnik 1979, ohrajen, prodam ali zamenjam za 5 m3 smrekovih desk. Informacije od 13. do 20. ure na ☎ (068)23-011. 1088

Z SKALA, letnik 1989, prodam. ☎ 21-972. 1089

R 4 GTL, letnik 1989, bel, 38500 km, lepo ohranjen, registriran do leta 1993, prodam. ☎ 21-590. 1091

BMW 316, letnik 1987, dvoje vrat, rdeče barve, kot nov, 49.000 km, dodatno opremljen, ugodno prodam ali menjam za cenejši avto. ☎ 068/22-690.

OPEL KADETT, letnik 1970, prodam. Remih, Veliki Kamen 3 a, Senovo. 1092

APN 6 S, letnik 1988/89, malo vožen, prodam za 500 DEM. Pečavars. ☎ 56-418. 1093

JUGO 45, letnik 1987, prodam. ☎ 42-119. 1094

JUGO, letnik 1984, in VW, letnik 1976, ter otroški voziček dvojček prodam. ☎ 27-434. 1096

LADO RIVA, letnik 1987, prodam. ☎ 84-590. 1104

APN 6 S, star dve leti, prodam. ☎ (068)87-570. 1109

R 4 GTL, letnik 1986, prodam. ☎ 85-108. 1111

126 P, letnik 1987, prodam. Slavka Gruma 84, stanovanje 12, Novo mesto. 1116

PRODAM Regato, letnik 86, cena 8900 DEM. ☎ 068/25-115 popoldan.

RENAULT 19 GTS, letnik 1990, z dodatno opremo, novo motorno žago in novo kosilniko na najlon nitko ugodno prodam. ☎ 85-835, od 19. do 20. ure.

JUGO 45, letnik 1986/5, prodam. Jože Turk, Škočjan 19. 1121

R 4, letnik 1984, registriran do marca 1993, prodam. Grubar, Gotna vas 24.

PRODAM 126 P, I, 1988, registriran do 1993. Žabkar, Ravno 14, Raka.

LADO, letnik 1986, (za 3800 DEM) in Z 101, letnik 1984, (za 2000 DEM) prodam. ☎ 26-669. 1130

OPEL KADETT, letnik 1976, ohrajen, registriran do 1993/2, prodam. ☎ 21-704. 1135

VW 1200, letnik 1975, majno in ugodno prodam. ☎ (068)51-078. 1141

Z 101 COMFORT, registrirano do oktobra 1992, prodam ali zamenjam za 126 P ali fička. ☎ (068)23-585. 1144

Z 101, letnik 1982, registrirano do 3/93, prodam. ☎ 45-270. 1148

R 8, vovan, lepo ohranjen, garažiran, dodatno opremljen, prevoženih 100000 km, prodam. ☎ (0608)31-996. 1149

GOLF JXD, 4 vrata, letnik 1986, temnordeč, prodam ali menjam za R 4 ali juga. ☎ 52-329. 1150

GOLF, letnik 1990, za 16300 DEM, in R 4 GTL, letnik 1986, za 3300 DEM prodam. ☎ 85-029, 76-210. 1152

Z 101 POLY, letnik 1985, registriran do 24. septembra 1992, prodam. Franc Sintič, Ostrc 27, Kostanjevica. 1153

APN 6 S, letnik 1989, ugodno prodam. ☎ 25-259. 1156

GOLF JX, letnik 1988, prevoženih 30000 km, prodam ali zamenjam za drahutin bencinar z doplačilom. ☎ (061)50-572. 1157

ZA 126 P prodam vse rezervne dele. ☎ 42-453. 1159

NISSAN SUNNY, letnik 1986, in traktor Ferguson IMT 39, letnik 1984, prodam. ☎ (068)42-146. 1160

PRODAM ali menjam za manjše vozilo golf JX, letnik 1986/11. Žarko Zupančič, Drganja selca 8, Straža. 1161

GOLF DIESEL, letnik 1985 in 1988, prodam. Novinec, Drganja selca 50, Straža. 1163

BMW 320 i, nov, neregistriran, z dodatno opremo, ugodno prodam. ☎ (061)487-799. 1165

SUZUKI SWIFT GL, letnik 1990, in jugo 45, letnik 1987, prodam. ☎ (0608)32-605. 1174

FIAT 126 P, letnik 1982, prodam. Jakše, Borčev 6, Novo mesto. 1175

JUGO 45, letnik 1990, prodam. ☎ 23-296, do 17. ure. 1176

PRODAM ali zamenjam lado Riva 1300, letnik 1991/2. Cena po dogovoru. Derganc, Ljubljanska 20, Novo mesto. 1181

R 4 GTL, letnik 1982, registriran do septembra, prodam. ☎ 45-279. 1185

ŠKODA, letnik 1982, prevoženih 55.000 km, registrirana do konca oktobra, prodam. Kos, Martinja vas 8, Mokronog. ☎ 49-715. 1193

MOPED TOMOS avtomatik, ugodno prodam. ☎ 42-528. 1194

GOLF CL DIESEL, star 4 mesece, 4 vrata, kovinske barve, prodam. ☎ 26-673. 1200

R 4 25-986

SREDSTVO PROTI VOLUHARJU

- komplet vsebuje 7 vložkov
- cena 1 kompletu je 200 SLT + poštnina
- pri naročilu 5 in več kompletov vam nudimo 10% popusta
- pošljemo po povzetju

Naročila sprejema:

Anica Jurman
Heroja Starše 12
68340 Črnomelj
tel. 52-888, 51-696

Male oglase sprejemamo ob vsakem času, in sicer prek t.i. telefonske tajnice na številki (068) 24-006, ob pondeljkih od 20. do 22. ure po telefonu (068) 23-343, lahko pa jih oddate tudi osebno v oglasni službi na Glavnem trgu 24 v Novem mestu.

SPALNICO ugodno prodam. ☎ 51-095.

RABLJEN ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika) ugodno prodam. ☎ (068)25-687.

PRODAM kopalniško banjo, pralni stroj, centralno peč, vgradni hladilnik in zamrzovalnik. ☎ 25-195.

KORUZO in hrastove deske prodam. Jordan, Ruha vas, Škočjan.

BUKOVA DRVA prodam. ☎ 45-321.

PRODAM 5000 kosov rabljene betonske strelne opeke — dvojni zarezni. Informacije: OS Šentjernej, ☎ 42-024.

HLEVKI GNOJ prodam. Dol. Kamence 25, Nova mesto.

SENO (1000 kg) v Mrtvicah prodam. ☎ (0608)32-064.

NAKLADALK dobrega sena prodam. Borčev, ☎ 27-710.

AVTOSEDEŽ za otroka, turbo in stajico ugodno prodam. ☎ 25-364.

MIZARSKO KOMBINIRKO, 5 operacij in stroj za izdelavo opaža, vse nov, prodam. ☎ (068)25-656.

VEČJO KOLICINO masivnih gostilničnih miz in stolov prodam. ☎ (068)25-781.

KLAVIRSKO HARMONIKO »Excelzior«, 120 basov, 20 registrov, z zvočno kabino in vgrajenimi mikrofonimi ugodno prodam. ☎ (0608)328-312.

PRODAM kompletno dnevno sobo. Nad mlini 57, Nova mesto.

PRODAM želesno konstrukcijo, nastrešje, dolžine 4,5 m ter cirkular. Franc Salmič, Cerklej ob Krki 47.

PRODAM novo mizarsko kombinirko, širina 310 mm, in mizarski rezkalni stroj. Justin Šribar, Planina pri Rakih 26, 6829 Studenc, ☎ (0608)89-255.

PRODAM stanovanje (60 m²) 20 km iz Novega mesta. ☎ 26-288. Po 19. uri.

PRODAM kompletno dnevno sobo. Nad mlini 57, Nova mesto.

PRODAM želesno konstrukcijo, nastrešje, dolžine 4,5 m ter cirkular. Franc Salmič, Cerklej ob Krki 47.

PRODAM novo mizarsko kombinirko, širina 310 mm, in mizarski rezkalni stroj. Justin Šribar, Planina pri Rakih 26, 6829 Studenc, ☎ (0608)89-255.

BUKOVA DRVA v Beli krajini prodam. ☎ 65-329.

PRODAM 1150 kom. internit kritino, črne barve plošče, velikost 40 x 40 cm, po polovični ceni. ☎ (0608)62-628.

stu prodam. Informacije po (068)27-459, med 22. in 23. uro vsak dan. 1170 FAIR PLAY POSEL STOLETJA! Z delom lahko veliko zaslužite! Zato ne razmišljajte in se udeležite predavanja, ki je vsako sredo ob 20. uri v gostilni Pri Slavcu v Maharovcu, Šentjernej. 1195 V NOVEM MESTU nujno iščemo prostor (40 m²) z vodo in telefonom. (068)22-366. 1197

službo dobi

VISOK HONORAR nudimo resnim, delovnim in vztrajnim zastopnikom za

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JOŽETA KOLENCA

iz Sadeža 25, Črnomelj

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so v naših težkih trenutkih sočustvovali z nami in na njegovi zadnji poti na pokopalšče v Vojni vasi počastili njegov spomin. Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani v času njegove bolezni. Posebej se zahvaljujemo našim sosedom za njihovo nesobično pomoč. Iskrena hvala zdravnikom ZD Črnomelj in pljučnemu oddelku Splošne bolnišnice v Novem mestu. Hvala Rudniku Kanižarica za posebno pozornost ob pokopu in obenem govornikoma za tople in iskrene poslovilne besede. Se enkrat hvala vsem in tudi tistim, ki tu niso navezeni, pa so sočustvovali z nami ali nam kakorkoli pomagali v naših težkih dneh.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 34. letu starosti nas je zapustil

BRANE MARKELC

iz Studenca pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam pomagali ob zadnjem slovesu, izrekli sožalje in podarili vence in cvetje.

Žalajoči: vse, ki smo ga imeli radi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina, brata in strica

ANTONA PANJANA

diplomiranega inženirja metalurgije iz Črnomlja

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste mu prinesli vence, cvetje in sveče, ga pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Lepo se zahvaljujemo sošolcem Gimnazije v Črnomlju za podarjeno cvetje in izraženo sožalje. Hvala vodstvu podjetja Belt Črnomelj za organizacijo pogreba in sodelavcem za podarjeno cvetje, pevcem za zapete žalostinke ter gospodu Miketiču za ganljive besede slovesa ob odprttem grobu.

Žalajoči vse njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče

ANTON SIMONČIČ

s Sel pri Šentjerneju

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam bili v pomoč ali izrekli izraze sožalja. Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga obdarovali s cvetjem. Posebno se želimo zahvaliti vsem duhovnikom za lepo opravljen poslovilni obred, Šentjernejski godbi na pihala, pevcem, upokojencem, vsem našim sodelavcem ter družini Lenič iz Šmalje vasi. Hvala tudi za darovanja v druge namene.

Žalajoči: žena Frančiška, hčerke Tončka, Jožica in Marinka z družinami, sinovi Miha, Tone, Jože, Martin, Lojze, Marko z družinami, družina pokojnega Franceta ter ostalo sorodstvo

prodajo na terenu. Pogoj: lasten prevoz.

(068)25-370. 1097

NUDIMO terensko delo — prosti vekende, lasten prevoz, dober zasluzek. Dobjimo se v Novem mestu v gospodstvu Kos dne 16. marca 1992 ob 19. uri ali na domu. Tomažin, Smednik II, Raka, dne 13. marca 1992, ob 18. ure dalje. 1117

SPOSOBNI AKVIZITERJI, z lastnim prevozom, idealni pogoji, dober zasluzek. (068)60-193, po 20. uri. 1119

HONORARNO DELO, 40.000 SLT mesečno, obvezen lasten prevoz. Informacije 13. marca ob 18. uri v hotelu Metropol v Novem mestu. 1169

DELO

dobi mlajša natakarica, kasneje možna redna zaposlitev. (068)25-781. 1133

STE V FINANČNI STISKI? Ponjam vam honorarno delo z odličnim zasluzkom. Potrebujem 3 osebe z lastnim avtomobilom. Informacije v petek na (068)85-325. 1166

REDNO ali honorarno zaposlitev dobitjo potniki z lastnim prevozom. Raka 101, stanovanje 2, Raka. 1173

ŠEĆEMO

vztrajnega, komunikativnega in urejenega sodelavca za honorarno delo na področju zavarovalništva. Ponudbe pod Šifra: »STIMULATIVEN ZASLUZEK« 1189

stanovanja

V NOVOGRADNJI stanovanjske hiše prodam lastniško stanovanje v IV. fazi

izgradnje. (068)21-340, popoldne. 1072

MLADA DRUŽINA nujno potrebuje stanovanje v okolici Šentjerneja. Pomoz po službi. Naslov v oglašnem oddelku. 1084

ENOINPOLSOBNO PRITLIČNO STANOVANJE na Šegova 16 ugodno prodam. Šegova 16, stanovanje 6. 1098

V BREŽIČAH oddam v najem stanovanje (50 m²). Informacije na (068)62-958. 1101

UPOKOJENA VDOVA sprejme na stanovanje mlajši zakonski par. Možno dedovanje. Naslov v oglašnem oddelku. 1119

STANOVANJE, lastniško, v Črnomelu (72 m²), zelo ugodno prodam. (061)344-214. 1177

ZAHVALA

Je vse zaman,
ko tebe ni,
da družil bi nam
srca razvajena
in dlani.

Ob boleči izgubi dragega očeta, očima, starega očeta, brata in strica

JOŽETA PREŠERNA

Pod Trško Goro 76

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za darovano cvetje in izraze sožalja. Posebna zahvala velja zdravniškemu in zdravstvenemu osebju interne bolnice v Novem mestu, Onkološkemu inštitutu v Ljubljani, delavcem Elektra Novo mesto, Laboda, gostišča Kos, učencem in razrednarki 8. a razreda OŠ Center, gospodu proštu pa za občuteno slovo od dragega pokojnika. Vsem še enkrat hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

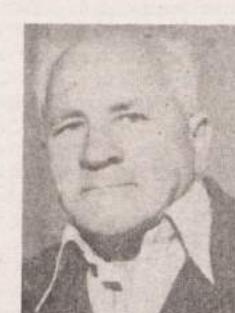
Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tetje

PAVLE KLEPEC

iz Pustega Gradca 8

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za podarjeno cvetje, za izraze sožalja in tolažbo. Posebej se zahvaljujemo vsem, ki so pomagali ob slovesu na njeni zadnji poti, vaščanom, obema govornikoma in gospodu župniku. Za dolgoletno skrb in lajsanje težav hvala tudi dr. Alenki Strmcévi.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, ded, pradel, brat in stric

FRANC MRVIČ

iz Osojnika 16 pri Semiču

Iskreno se zahvaljujemo Evangelijskemu centru Binkoštne cerkve iz Novega mesta za lepo opravljen obred in zapete pesmi, govornikom za ganljive poslovilne besede ter GD Štrekjevec za organizacijo pogreba. Posebno se zahvaljujemo sosedom in vaščanom za nesobično pomoč v najtežjih trenutkih, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalajoči: vse njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in oče

KAROL RANGUS

iz Orehovice 3

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsa ustna in pisna sožalja, darovane vence, cvetje, sveče in maše, vsem, ki ste našega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Božičevim, Radečkovim in Vereževim za vso pomoč. Zahvaljujemo se tudi IMV Revoz Novo mesto in sodelavcem PTT Nova mesto, ZB Orehovice in vaščanu Slavku Franku za lep govor. Zahvaljujemo se tudi cerkvenemu pěvkemu zboru iz Šentjerneja za zapete žalostinke, gospodu dekanu iz Šentjerneja in gospodu patru jezuitu Dragu Lavriču iz Ljubljane za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalajoči: vse njegovi

ZAHVALA

V 84. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče

ANTON SIMONČIČ

s Sel pri Šentjerneju

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom in vsem, ki ste nam bili v pomoč ali izrekli izraze sožalja. Hvala tudi vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga obdarovali s cvetjem. Posebno se želimo zahvaliti vsem duhovnikom za lepo opravljen poslovilni obred, Šentjernejski godbi na pihala, pevcem, upokojencem, vsem našim sodelavcem ter družini Lenič iz Šmalje vasi. Hvala tudi za darovanja v druge namene.

Žalajoči: žena Frančiška, hčerke Tončka, Jožica in Marinka z družinami, sinovi Miha, Tone, Jože, Martin, Lojze, Marko z družinami, družina pokojnega Franceta ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Komaj v 43. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oči, brat in stric

MILAN MRVAR

iz Velike Bučne vasi 26

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje, nudili vsestransko pomoč in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Enako se zahvaljujemo tudi sodelavcem Krke-tabletnega in fermentacijskega obrata, Revozu obratu III., Obrotnemu združenju Novo mesto ter pevcem. Posebna hvala osebju viscelarne kirurgije, urologije in Onkološkemu oddelku dr. Metki Kleivišar, prav tako pa tudi najlepša hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož in oče

KAROL RANGUS

iz Orehovice 3

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za vsa ustna in pisna sožalja, darovane vence, cvetje, sveče in maše, vsem, ki ste našega očeta v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sosedom Božičevim, Radečkovim in Vereževim za vso pomoč. Zahvaljujemo se tudi IMV Revoz Novo mesto in sodelavcem PTT Nova mesto, ZB Orehovice in vaščanu Slavku Franku za lep govor. Zahvaljujemo se tudi cerkvenemu pěvkemu zboru iz Šentjerneja za zapete žalostinke, gospodu dekanu iz Šentjerneja in gospodu patru jezuitu Dragu Lavriču iz Ljubljane za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalajoči: vse njegovi

Portret teme tedenha

Anton Adamič

Ljudje se radi vračajo s svojim koreninam; da je tako, dokazuje tudi Anton Adamič. Pred dobrimi šestimi meseci se je namreč po več letih bivanja v Ribnici, v ulici, poimenovani po njegovem soimejniku pisatelju Louisu Adamiču, preselil v svojo rojstno vas Zadolje pri Ribnici. To njegovo dejanje pa so svoje pogumno, saj je znan, da se mu vsakodnevna pot iz Zadolja v službo v Ribnico ob vsakem nekoliko večnem deževju, zaradi poplavljeno mostu na Ugariju, raztegne z borih pet na več kot petnajst kilometrov. Vendar pa Antonu Adamiču, kot izkušenemu gasilcu, vse, kar je v zvezi s pogumom, ne predstavlja pravaprav nič posebnega. Zato tudi ni niti čudnega, da je bil letos med dobitniki zlatega znaka civilne zaščite, ki ga podeljuje republiški štab za civilno zaščito.

52-letni Anton Adamič je v gasilskih vrstah že 36 let. Kot šestnajstletni mladenič se je pridružil tekmovalnim desetim v gasilskem društvu Bukovica, v dolgih letih predanosti gasilstvu pa opravil

razne tečaje za gasilske častnike, skladno s tem pa prevzemal tudi različne funkcije. Tako je leta 1970 prevzel časino funkcijo predsednika občinske gasilske zveze, ki jo je opravljal do leta 1980. Tega leta je opravil izpit za višjega gasilskega častnika in postal podpoveljniček občinske gasilske zveze, leta 1988 pa prevzel poveljstvo. Štiri leta je bil tudi poveljniček področja Ljubljana III, za občine Kočevo, Ribnica in Grosuplje, ter opravljal tudi nekatere druge funkcije, ki niso bile vezane na gasilstvo.

Kot v gasilstvu kot prostovoljni dejavnosti se je tudi v poklicnem življenu dodatno izobraževal. Mizarške obrti se je že kot mladenič izučil v Idriji, s študijem ob delu pa leta 1972 dokončal srednjo lešarsko šolo v Ljubljani in danes je kot lesni tehnik zaposlen v Zagori Ribnica, ki deluje v okviru Vabeno-oskrbnega centra Gotenica.

Na splošno da veliko na izobraževanje in prav njemu se velja zahvaliti, da ima ribniška gasilska zveza danes kar 7 višjih gasilskih častnikov, ki lahko prevzamejo funkcijo poveljnika občinske gasilske zveze. »S preselitvijo v Zadolje sem hišo v Ribnici prepustil svojim otrokom,« je povedal Anton. Ima dve hčeri, ki pa sta ga že razveselili s petimi vnučki in tudi šesti je že na poti. Kljub težavam, ki jih imajo vaščani Zadolja zaradi pogosta poplavljene mostu na Ugariju, pa ima bivanje v Zadolju tudi svoje prednosti. Zadolje je namreč v samem lovišču in ker je Anton tudi lovec, si tako lažje vzame kakšno urico za lov. Vendar pa je lov ranj le sprostitev in gasilske obveznosti ga zlahka izpodrejne, zato o kakšnem izboru med lovstvom in gasilstvom niti ne razmišlja, saj se vendar ve, da se gasilstvu ne bi nikoli odpovedal.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Kako težko dokazljiva je prostitucija

O treh kosteh, ki so jih minule mesece glodali Posavci

KRŠKO — V Posavju lani ni manjkalo tem za pogovore. Za eno je poskrbel poklicni pritožitelj, kot Maks Fermetu pravijo na krški UNZ, ki je s svojimi pismi časopisom, republiškemu javnemu tožilcu, celo predsedniku Milanu Kučanu in še komu skušal dokazati, kako grdo ravnajo posavski policistji z njimi, da ga pretepojajo, da mu je bilo odvzeto 12.000 DEM, o čemer nihče ne vodi preiskave, in še kaj. Na UNZ Krško pravijo, da so vse te zgodbne izmišljene in pritožbe neutemeljene, o čemer pričajo postopki, ki so jih v tej smerni vodili in o tem obveščali tudi vse pristojne. Fermetov spis je bojda težak kar nekaj kilogramov, na voljo pa vsem tistim, ki se želijo prepričati o resničnosti pritožb poklicnega pritožitelja.

Veliko bolj resnična je zgoba o izginotju 315.000 nemških mark, ki naj bi jih nekdo ob vlonu v hišo ukradel Brežičan J. V., ko je bil ta na pogrebu svoje žene. Preiskava o tem še teče, krški policistci pa o njenih rezultatih zaenkrat še skrbno molčijo.

Treja in ne zadnja zgoda, ki kroži po Posavju, je tista o prostituciji. »Novinarji pravijo, da imamo v Posavju prostitucijo, policisti trdijo, da je ni, «na pol v Šali in na pol zares trdi vodja urada kriminalistične službe UNZ Krško Dušan Kerin. V podkrepitve navrže, da tovrstnih dejanj v preteklosti niso obravnavali, razlog pa je preprost: težka dokazljivost. »Gre za odnos dveh oseb, ki bosta storili vse, da dogajanje ne pride v javnost. Prič pri takem opravilu praviloma ni.«

KLIC V SILI

NOVO MESTO — Ta četrtek bo med 18. in 20. uro na telefonu 23-304 na vaš klic čakala pedagočna prof. Marija Gabrijelčič.

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«!

Kovinske ptice strašijo po zraku — Zakaj Brežičani nimajo ugodnosti zaradi bližine jedrske elektrarne? Nekateri se boje vračanja graščakov — Graje in hvale

Dežurni telefon se je minuli četrtek oglasil takoj po 18. uri in bralec z Dobrave pri Šentjerneju, očitno dober opazovalec narave, je ves zaskrbljen ugotavljal, da v njihovem koncu že le čas ni ptic. »Nekaj mora biti narobe, če niti vrabec ni. Ali je kriva ta čudna zima ali kaj drugega?« se je spraševal bralec in dodal, da ga je odsotnost ptic prisadela.

Po zraku pa ne letajo samo take ptice, ki vzbujajo v ljudeh romantična čustva, ampak, zlasti od vojne v Sloveniji sem, tudi take, ki vzbujajo strah. Tako je bralec iz Črnomlja sporočil, da je istega dne, to je v četrtek dopoldne okoli 11. ure letel bel helikopter nizko nad Črnomljem in proti Semiču. Ni se dalo ugotoviti, komu in čemu je služil ta let, ali je bil prijavljen ali izzival.

Strah pa ne prijava samo iz zraka, ampak domuje tudi na tleh. Nemajhen izvor predstavlja jedrska elektrarna v Krškem. Veliko se govori in piše o njem zaprtju, o čemer naj bi se izrekli na referendumu. »Jaz sem proti zaprtju,« je rekel v telefon bralec Ivko iz Brežic. »Mene moti nekaj drugega, to, da brežiška občina niše nič iztržila od tega, da leži ta elektrarna v njeni neposredni bližini. Drugod po Evropi je tako, da imajo tisti, ki so blizu takih elektrarn, nekakšne olajšave, dobivajo elektriko brez davka ali kaj podobnega. Zato naj

bi se tudi naš poslanec Ciril Kolešnik pozanimal v Ljubljani, na skupščini ali pri vladi, kako je s tem. Ko že govorim o energiji, naj bi je tudi slovenska vlada vložila več v razreševanje problematike jedrske elektrarne v Krškem kot pa v prerekanja za svojim omrežjem. Bralec Ivko je še dodal, da bi se rad zahvalil kirurškemu oddelku novomeške bolnišnice, kjer dela kirurg dr. Lavo Morela. Januarja se je zdravil na tem oddelku in bil delen pozornosti in ravnanja kot še v nobeni bolnišnici, predvsem pa mu je bilo všeč, da so vsi govorili slovensko.

Bralka Anita iz Novega mesta je pokritirala Dolenjski list, češ da je v zadnjem Prilogi preveč napihlil vrnitev ruperškega graščaka Fabjančiča. »Taki, kot je ta gospod, namreč samo čakajo, kdaj bo šel slovenski denar v njihove roke, in če bodo dobili gozdove nazaj, kot se govor, bo veliko slovenskih ljudi ob zaposlitvah,« se je hudovala in rekla, da bi se o tem moral vprašati že poslanci, ki sprejemajo zakonodajo, ki vse to zdaj omogoča. Nad Dolenjskim listom se je spravil tudi bralec iz Bele krajine in ga pokaral, da prerad piše proti Peterletu in njegovim vladnim odločitvam, vse preveč pa v korist prejšnjega režima. Trdil je, da v uredništvu zadržujemo spise v podporo Peterletu, a je na vprašanje dežurnega novinarja, naj navede vsaj en zadržan spis, odgovoril z momanjem. Kljub slabši slušnosti muje bil povedano, da Dolenjski list kot nestrankarski časopis objavi vse, kar je obave vredno, če le ni žaljivo ali kako drugače sproto z zakonom o tisku, npr. anonimno.

Bralec iz Tribuč pri Črnomlju je rekel, da bi rad vedel, kdaj in zakaj se je zameril PTT podjetju, da mu ob izstaviti računa za telefonsko naročnino kar naprej zaračunava zamudne obresti, čeprav vsak račun poravnava redno in v roku. »Ker je morebiti takih primerov več, naj bi PTT podjetje javno pojasnilo, kaj je s tem, in povedalo, kaj nameščava storiti, da se to ne bo več dogajalo,« je pristavil. Moti pa ga še nekaj, je nadaljeval, neurejeno parkiranje pri Splošni bolnišnici v Novem mestu. »Problem bi rešili, če bi parkirana mesta označili s črtami. Nam, ki prihajamo v to bolnišnico od drugod, je zelo težko iskati parkirišča drugod, še posebej tistem, ki Novega mesta ne pozna. Zato bi prosil v imenu vseh, da se to kar najhitreje uredi.«

Michelangelo je res udaril

Računalniški virus na delu tudi v Novem mestu

Bilo je sicer več grmenja kot dežja, vendar pa zloglasni računalniški virus Michelangelo le ni obsegel dežele na južni strani Alp. Kot je bilo napovedano, je udaril 6. marca, na dan ko se je pred 517 leti rodil slavni renesančni genij Michelangelo Buonarroti, po katerem je računalniški virus dobil ime. Virus se

je razširjal med računalniki prek diskets programsko opremo. Kdor je svoj računalnik okužil z michelangelom, se je v petek, ko je vključil računalnik, znašel pred praznim trdim diskom oziroma računalnik ni mogel začeti z delom.

V Sloveniji je virus najbolj marljivo briral trde diske računalnikom na Celjskem, v Ljubljani in na Vrhniku, udaril pa je tudi po nekaj računalnikih v Novem mestu in še kje. Škode sicer ni bilo tolikšne, kot so jo napovedovali računalniški paniki, a komur je šel trdi disk po zlu in z njim seveda pomembni podatki s programi, temu je michelangelo pošteno zagrenil konec tedna.

Virus je v Evropo prišel lani poleti, naredil pa naj bi ga v Avstraliji ali morda tudi kakšen vzhodnoevropski strokovnjak za programsko opremo, ki se je znašel brez zaposlitve in je dal svoji jezi duška na tak način. Nekateri menijo, da je mogoče, da michelangelo in drugi virusi nastajajo kar po naročilu velikih softverskih hiš, ki na tak način sejejo strah pred piratskimi in nedovoljenimi kopijami programov.

MiM

ČETVERČKI VENDORLE V VEČJEM DOMU?

NOVO MESTO — Znano je, da Biharjeva družina, v kateri so se pred petimi meseci rodili četverčki, živi v povsem premajhnem stanovanju. Predstavlja ga nekoliko večja soba. Občina se je odločila pomagati pri reševanju stanovanjskega problema mlade številne družine in sedaj kar dobro kaže. Za Biharjeve naj bi od republiškega ministra za obrambo najeli dve enoipolsobni stanovanji na Kristanovi ulici in ju preuredili v eno večje stanovanje.

Grad z negrajsko podobo

Strokovnjaki želijo, da bi Stoničevemu gradu vrnili podobo, kakršno je imel konec 18. stoletja

ČRНОМЕЛЈ — Preteklo soboto so v črnomajskem kulturnem domu odprli razstavo o rezultatih dosedanjih raziskav Stoničevega gradu v starem mestnem jedru. Kot je na predstavitev del povedala arhitektka z novomeškega Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Dunja Gerič, lahko Črnomeljci prav s primerno obnovo Stoničevega gradu nekoličko povravijo svoj odnos do dediščine, ki so ji doslej naredili precej škode z nenačrtno povočno obnovo starega mestnega jedra, rušenjem Kobeticvega gradu in še s čim.

Da je Stoničev grad zares vreden vse pozornosti, priča to, da je vrstan že v najstarejši upodobitvi Črnomlja, Klobučarjevi skici iz začetka 17. stol. Raziskave na fasadah gradu so pokazale, da je nastal iz treh hiš, najpopolneje podobno tako v estetsko-oblikovnem kot

tudi gradbeno-funkcionalnem smislu pa je bil konec 18. stol., ko je bil zgrajen tudi obok. Takrat je dobila hiša reprezentančno obliko tako v notranjosti kot na fasadah, ki so bile dvobarvne s pilastri, vrezanimi v omet. Verjetno so v tistem času zamenjali tudi ravne lesene stropne v pritličju z obokom. Stropi reprezentančnih prostorov v prvem nadstropju so bili okrašeni s štukaturom. Vse to in razkošna ureditev notranjosti kažejo na premožnega lastnika, čeprav

• Zanimivo je, da je bil prvi znani lastnik hiše Bartolomeus Skodler, ki ga omenja protokol gradbenih parcel franciscejskega katastra iz leta 1840. Last Stoničeve družine je hiša postala leta 1860, ko jo je kupil Mathias Stoinits iz črnomlja. V njihovi lasti je bila do leta 1968, imenovana Stoničev grad pa se je ohranilo do danes.

njegovo ime ni poznano. Vsi poznejši posegi so po besedah arhitekture Geričeve degradirali prvotno zasnovo.

Da bi Stoničevu hišo bolje sponzali, bi morali raziskati še fasado oboka, stolpa in celotno notranjost. Predvsem slednje pa je sedaj težko uresničljivo, ker je hiša naseljen. Vendar strokovnjaki že po tem, kar je bilo odkrito doslej, zatrjujejo, da gre za objekt izjemne kvalitete.

M.B.-J.

RAZISKANA LE FASADA — Rezultate dosedanjih raziskav Stoničevega gradu je v črnomajskem kulturnem domu predstavila arhitektka Dunja Gerič. (Foto: M.B.-J.)

VZNAMENJU PETICE — 5. razstava domače obrti in kulinarike, ki je bila na ogled v avli stare Žole v Trebnjem od četrtega do nedelje, si je tudi po kakovosti razstavljenih eksponatov — po mnenju dr Janeza Bogataja, ki je razstavo tudi uredil — zaslужila petico. Zdaj, ko so zaživele tudi 3. pleterske sekcijske na Šoli, je narejen še korak naprej, da bi postala še vitalna okolja delavnice odprtih vrat. Namestnik ministra za drobno gospodarstvo Nace Potočnik je obljubil pomoč pri nadaljevanju projekta FAO — Trebnje, iz katerega je vzniknila tudi ta razstava, kot je spomnil Mara Rupena. Po razstavi izdelkov mojstrov pleterskega in kulinaricnega in čebeljih dobrat (na sliki) so ustanovili še društvo izdelovalcev domače obrti, ki ga bo vodil Anton Zakrajšek iz Migolice pri Mirni. (Foto: P. Perc)

ZDAJ RINEMO V GNILO EVROPO

- Imaš dober spomin, Jožič?
- Odličenega.
- Potem ti ne bo težko odgovoriti na nekaj mojih vprašanj. Kaj si do pred kratkim bral v naših časopisih o Nemčiji?
- Da gre za kapitaliste, ki izkoriscajo človeka po človeku.
- Se spominš še česa?
- Ja. Pisalo je, da so Švabi degenarirani, da bili v televizijske sprejemnike in da mladina niti na zemljevidu ne zna pokazati, kje je Jugovina.
- Kakšno podobo pa si dobil o Švicarijih?
- Bogataši, presiti vsega.
- Pa Američani?
- V New Yorku baje ljudje umirajo od lakote kar po pločnikih. Najhujše pa je to, da se zanje nihče ne zmeni. Francozi pa so tako in tako pederji.
- Kot Italijani?
- Za Italijane vem le to, da so dobri pevci in osvajalci ženskih vosa. Nič čudnega ni torej, če se je razpeljal AIDS, na jugu Italije pa vlažna magija.

KUPON 5.11

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Nagrade za pravočasne plačnike DL

Na Mokro Polje

NOVO MESTO — Iz roda v rod se všeče ljubezen do našega časopisa. Po ogledu naročniške kartice bi to lahko trdili, kaj pa bo k temu dejal Jože Pavlin, Mokro Polje 3, p. Šentjernej, bomo slišali takrat, ko mu bomo izročili silvo, predlagajočo darilo naše nagradne igre za vse redne plačnike Dolenjskega lista za prvo trimesečje. Tudi Marija Rus iz Novega mesta, ki je v ponedeljek žrebala srečnega naročnika, je bila vesela, da bo nagrada šla v hišo, kamor vsak četrtek prihaja Dolenjski list že vsa leta svojega izhajanja.

Prihodnji ponedeljek bomo nekomu izmed rednih plačnikov naročnine za 1. trimesečje za Dolenjski list podelili še zadnjo silvo. Za našo nagradno igro sta vse nagrade prispevali podjetje Račka, Cesta kom